BRUCIOLI
TRATTATO
DELLA
SPHERA
—
VENET.
1543

HIGINIUS
DE
STELLIS
—
PAPIÆ
1513

Two books bound in one Volume.

I. Antonio Brucioli, Trattato della Sphera, printed by Fran. Brucioli, Venice, 1543, with woodcut diagrams. On the title is the Medici badge, a ring.

II. Higinius, De stellis, printed by Jacob Pauci-drapensis de Burgofranco, Pavia, 1513. With fine wood cuts of the Planets, and very beautiful large initial letters.

Bound in brown morocco, gilt edges.
Both books have red border-lines ruled round each page.

Hyginus – Collated with B.M. Copy same

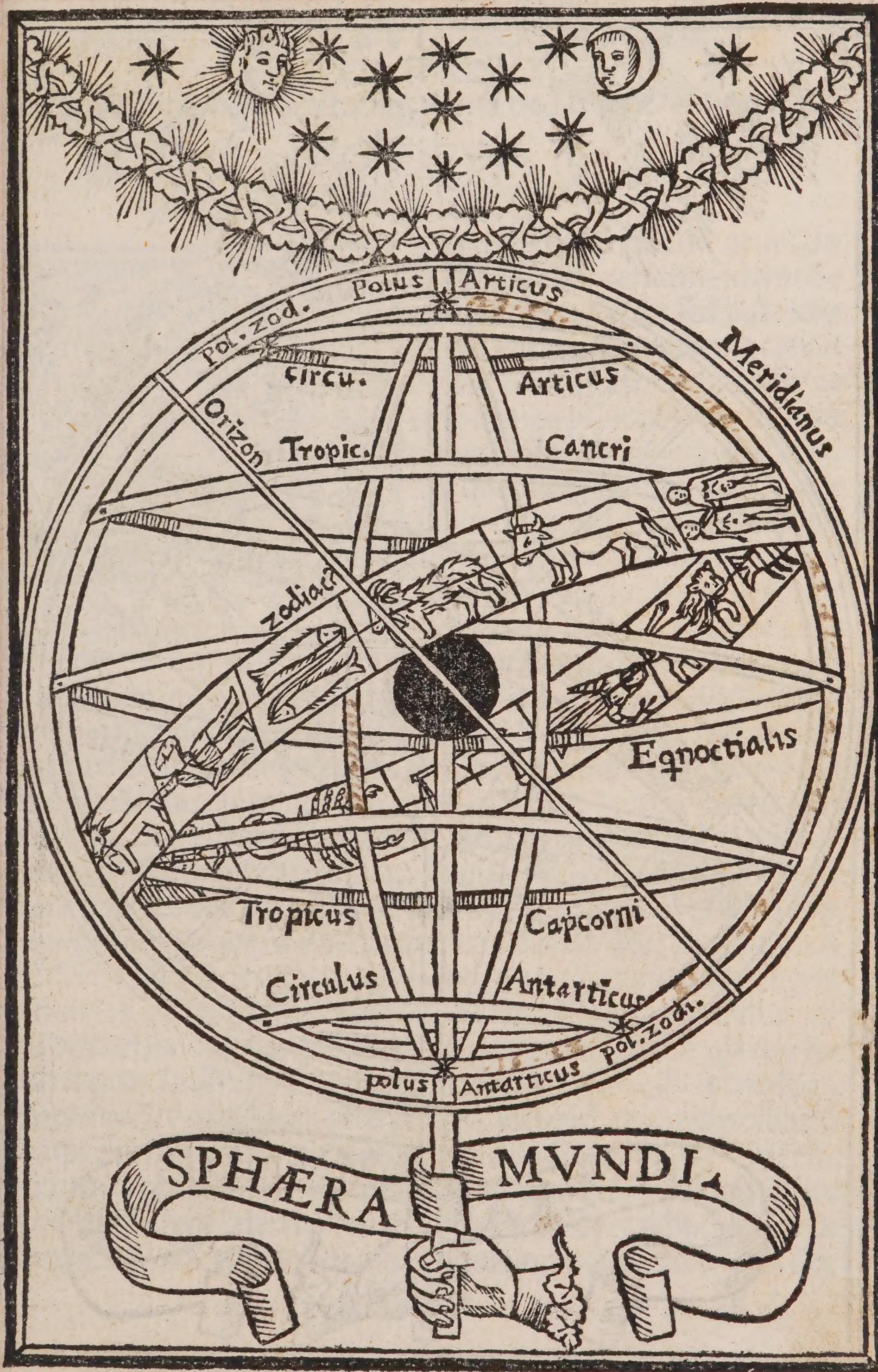
6 **Astronomy.**—BRUCIOLUS (A.) Trattato della Sphera, raccolto da GIOVANNI DE SACROBUSTO, *fine astronomical border with the Medici badge, full-page printer's device on last leaf, numerous woodcuts in text, including one of the globe with the word* AMERICA *printed (a few manuscript notes in an old hand), Impresso in Venetia per* FRANCESCO BRUCIOLI, 1543—HYGINUS DE stellis, **gothic letter,** 48 *fine woodcut illustrations, also numerous initials (white on black) (slightly stained), ruled throughout with red lines, Pavia,* JACOB PAUCIDRAPENSIS, Jan. 12, 1513, 2 vols in one, 4to, *morocco, gilt edges, Pavia,* 1513, *Venice,* 1543 **£7 10s**

printed
wood cut
a ring.
Pauci-
, 1513.
very
[illegible]

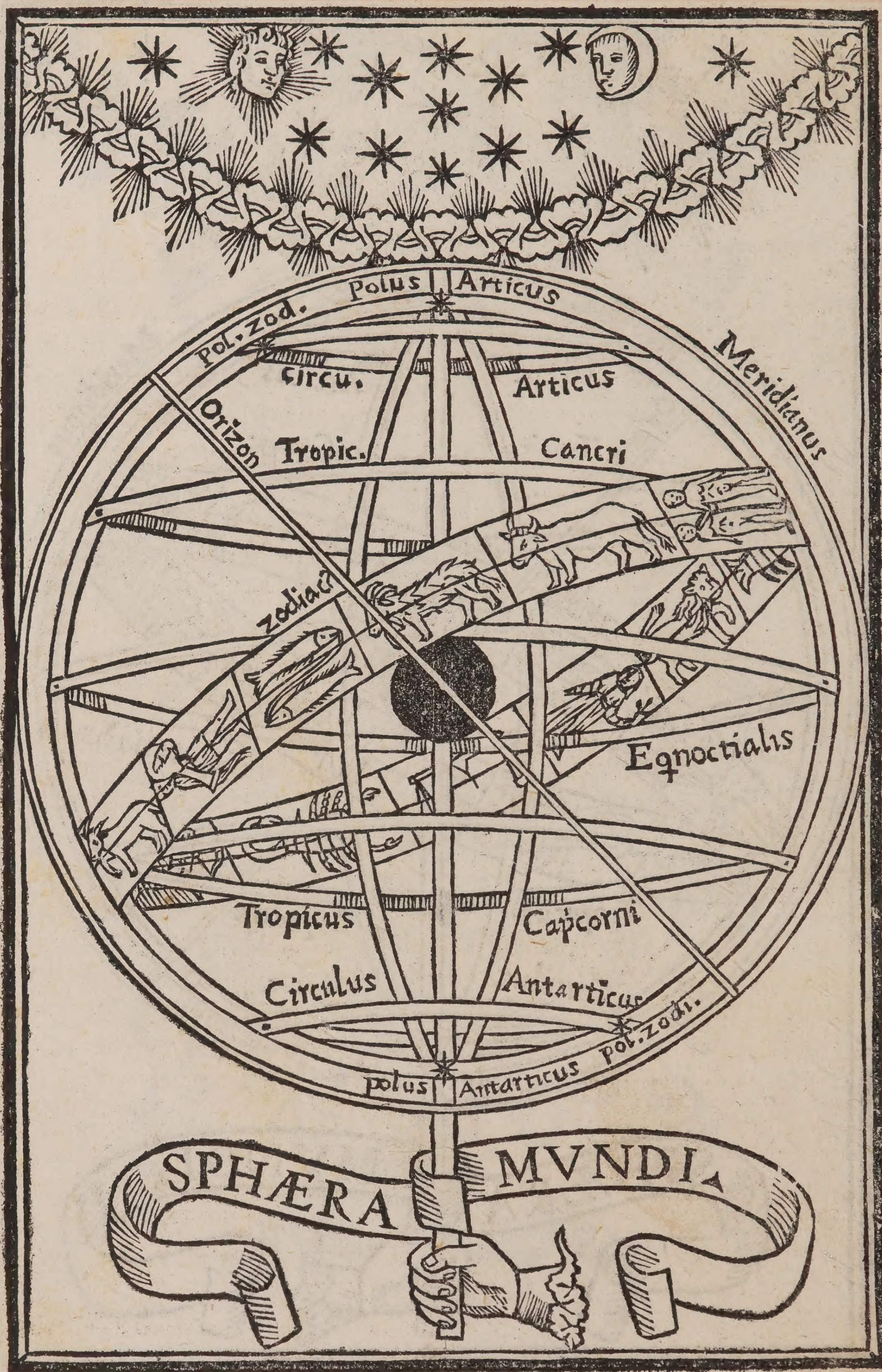
3376

(2)

Higinius de stellis.

[...]ri Antonij Ramailani

Polus
Articus
Pol. zod.
circu.
Articus
Meridianus
Orizon
Tropic.
Cancri
zodiaci
Eqnoctialis
Tropicus
Capcorni
Circulus
Antarticus
pol. zodi.
polus
Antarticus
SPHÆRA
MVNDI

CLARISSIMI VIRI HIGINII POETICON ASTRONOMICON OPVS VTILISSIMVM FOELICITER INCIPIT.

De mũdi ⁊ sphęrę / ac vtriusq; partiũ declaratiõe / Liber p̄mus.

PROHEMIVM.

Higinius. M. Fabio Plurimam Salutem.

T si te studio grãmaticę artis ĩductum: non solũ versuũ moderatiõe quã pauci puiderũt: sed historiaꝝ quoq; varietate: qua sciẽtia rerum pspicit̃ pstare video: quę facili⁹ ẽt scriptis tuis pspici põt: desiderãs potius sciẽtẽ q̃ꝫ liberalẽ iudiceꝫ. Tñ quo magis exercitatus: ⁊ nõnullis ẽt sępius in his reb⁹ occupatus esse videar: Ne nihil in adolescẽtia laborasse dicerer: ⁊ ĩperitoꝝ iudicio desidię subirem crimẽ: hęc velut rudimento sciẽ nisus: scripsi ad te: Nõ vt impito mõstrãs ſꝫ vt sciẽtissimũ cõmonẽs: Sphęrę figuratõeꝫ: circuloꝛũq; q in ea sunt notatiõeꝫ: ⁊ quę ratio fuerit vt nõ ęqs ptib⁹ diuiderent̃: Pręterea terrę marisq; diffinitiõeꝫ: ⁊ q̃ ptes ei⁹ non habitant̃: vt multis iustisq; de cãis hoĩb⁹ carere videant̃: ordine exposuim⁹. Rursusq; redeũtes ad sphęrã: duo ⁊. xl. signa nominatiꝫ pnũerauim⁹: Exide vniuscuiusq; signi historias: cãmq; ad sidera platiõis oñdimus. Eodẽ loco nobis vtile visuꝫ est pseq eoꝝ corpoꝝ deformationes ⁊ in his numeꝝ stellarũ. Nec p̃termisimus ostẽdere ad septẽ circuloꝝ notatiõeꝫ ad q̃ corpora aut ptes corpoꝝ puenirẽt: ⁊ quẽadmodũ ab his diuiderent̃. Diximus ẽt in ęstiui circuli diffinitiõe q̃rentes q̃re nõ idẽ hyemalis vocaret̃: ⁊ qd eos fefellerit q ita senserint. Et qd in ea pte sphęrę / solis efficiat cursus.. Pręterea q̃re circulos in octo ptes diuiderem⁹ ordine exposuim⁹ i Scripsim⁹ ẽt quo loco circulus ęqnoctialis foret ꝯstitut⁹: ⁊ qd efficeret ad eũ puenĩẽs sol. In eiusdẽ circuli demr̃atiõe oñdimus q̃re Aries iter sidera celerrim⁹ diceret̃. Pauca p̃terea d̃ hyemali circulo dixim⁹. Exide zodiacũ circulũ diffiniuimus ⁊ ei⁹ effect⁹. Et q̃re

potiꝰ.xij.signa ꝙ̄.xj.nūerent̄.Quid ēt nobis ꝺ reliqs circulis viderent̄.¶ His ꝓpositis rebꝰ ad id loci venimꝰ: vt exponeremꝰ vtꝝ mūdus ipse cū stellis vterent̄: An mundo stāte vagę stellę ferrent̄: ꝛ qd de eo nobis ꝛ cōpluribꝰ videret̄: quaqꝫ rōne ipse mūdus verteret̄. Pręterea q̄re nōnulla signa celeriꝰ exorta seriꝰ occiderēt: Nōnulla ēt tardiꝰ cęteris exorta: citiꝰ ad occasum ꝑuenirēt. Quare ēt quę signa pariter orian̄t: nō simul occidāt. Eodeꝫ loco diximus quare nō essent in sphęra supiora interioribꝰ hemicyclię qualia ꝛ quot modis stellas videre nō possimꝰ. Pręterea scripsimus in.xij. signoꝝ ortu: q̄ de reliqs corpora exoriri: ꝛ q̄ eodē tpe occidere viderent̄. Deīde ordine ꝑscripsimus: Sol vtrū cuꝫ mūdo fixus verteret̄: an ipse ꝑ se moueret̄. Et cū ipse ꝑ se moueat̄ ꝛ ꝯtra.xij.signoꝝ ortus eat: quare videat̄ cū mundo exoriri ꝛ occidere. Deinde ꝓtinus de lunę cursu pauca ꝓposuimus ꝛ vtrū suo an alieno lumine vteret̄: Eclypsis solis ꝛ lunę qūo fieret: quare luna ꝑ eūdē circulū iter faciēs celeriꝰ sole currere videat̄: ꝛ qd fefellerit eos qui ita senserint. Quinqꝫ stellę q̄tū hn̄t interuallū. ꝛ vtrū qnqꝫ an septē sint: ꝛ vtrū quinqꝫ certe errent an oēs. ꝛ quinqꝫ qūo currāt. Diximus etiaꝫ qua rōne priores astrologi nō eodē tpe signa ꝛ reliquas stellas reuerti dixerit. ꝛ q̄re metā diligētissime obseruasse videant̄ ꝛ qd reliquos fefellerit in eadem causa. In his igit̄ tā multis ꝛ varijs rebus nō erit mirum aut pertimescēdū: qđ tantū numerū versuū scripserimus. Neqꝫ enī magnitudinē voluminis: sed rerū multitudineꝫ pitos cōuenit spectare. Quod si lōgior in sermōe visus fuero: nō mea facūditate: sed rei necessitate factū existimato. Nec si breuiꝰ aliqd dixero: minus idē valere cōfidito q̄ꝫ si pluribꝰ esset audiendū verbis. Eteniꝫ ꝓter nostrā scriptionē sphęrę: q̄ fuerūt ab Arato dicta obscurius: persecuti planius oñdimus vt pęnitus id qđ cępimus exquisisse videremur. Qđ si vel optimis vsus auctoribꝰ effeci: vt neqꝫ verius neqꝫ breuius diceret quispiā: nō īmerito fuerim laudari dignus a vobis: q̄ vel amplissima laus hominibꝰ est doctis. Si minus: nō deprecamur in hac cōfectione: nostrā scientiā ponderari. Ideoqꝫ maioribꝰ etiaꝫ niti laboribꝰ cogitamus: in qbꝰ ꝛ ipsi exerceamur: ꝛ qbꝰ volumus nos ꝓbarc quid possimus. Etenī necessarijs nostris hominibꝰ sciētissimis maximas res scripsimus: nō leuibꝰ occupati rebꝰ populi captamus existimationeꝫ. Sed ne diutius de eo qđ neglexinus loquamur: ad ꝓpositū veniemus ꝛ initiū rerum demonstrabimus.

De Mundo & Sphera.

Mundus appellatur: is qui constat ex Sole & Luna: & terra & omnibus stellis.

Sphera est species quedam in rotundo conformata: omnibus ex partibus equalis apparens: unde reliqui circuli finiuntur. Huius autem exitus neque initium potest definiri: ideo quod in rotundo omnes tractus & initia & exitus significari possunt.

De Centro.

Centron est cuius ab initio circumductio sphere terminatur: ac terre positio constituta declaratur.

De Axi.

Dimensio que totius ostendit sphere: cum ex utrisque partibus eius ad extremam circumductionem recte ut virgule perducuntur: que dimensio a compluribus axis est appellata. Huius autem cacumina, quibus maxime sphera nititur Poli appellantur: Quorum alter ad Aquilonem spectans Boreus: alter oppositus Austro Notius est dictus.

De Significatione.

Significationes quedam in circumductionem sphere circuli appellantur: e quibus Parallele dicuntur: qui ad eundem polum constituti finiuntur. Maximi autem sunt, qui eodem centro quo sphera continentur: Horizon appellatur is, qui terminat ea: que perspici: aut non videri possunt. hic autem incerta ratione diffinitur: quod modo polo subiectus: & circulis his qui Parallele dicuntur: modo duobus extremis & equalibus nixus: modo aliis partibus adiectus terre providetur ita: utcunque fuerit sphera collocata.

De Polo.

Polus is: qui Boreus appellatur: provideri potest semper. Notus autem ratione dissimili semper est a conspectu remotus. Naturalis autem mundi statio phisice dicitur: Ea est in boreo polo finita: ut omnia e dextris partibus exoriri: in sinistris occidere videantur. Exortus enim est subita quedam species obiecta nostro conspectui. Occasus autem pari de causa ut erepta ab oculis visa.

De figuratione circulorum sphere.

In finitione mundi circuli: sunt parallele. v. in quibus tota ratio sphere consistit: preter eum qui zodiacus appellatur: qui quod non ut ceteri circuli certa dimensione finitur: & inclinatior aliis videtur: λοξὸσ a grecis est dictus. Quinque autem: quos supra diximus: sic in sphera metiuntur: initio sumpto a polo qui boreus appellatur ad eum

Sphera divi-
ditur in LX
partes

qui notus ⁊ antarcticos vocat̃: In.xxx.partes vnũquodqꝫ hemisphe/
riũ diuidit̃: ita vti dimẽsio significari videat̃ in tota sphera p.lx.par
tes factas. Deinde ab eodẽ pncipio boreo sex ptibus ex vtraqꝫ fini
tione sumptis: circulus ducit̃ cuius cẽtron ipe est polus finitus: q cir
culus arcticos appellat̃: ꝙ intra euꝫ arcturi simulacra vt inclusa p/
spiciunt̃. Que signa a nr̃is vrsaꝝ specie ficta septẽtriones appellan
tur. Ab hoc circulo de reliqs partibus.v. sumptis eodẽ centro quo
supra diximus circulus ducit̃: q therinos tropicos appellat̃: Iõ ꝙ
Sol cũ ad euꝫ circulũ puenit: estatẽ efficit eis: qui in aqlonis finibus
sunt. Hyemẽ aũt eis: quos austri flatibus appositos añ diximus. Pre
terea ꝙ vltra eũ circuluꝫ Sol nõ transit: sꝫ statim reuertit̃: tropicos
est appellatus. Ab hac circuli significatiõe qttuor de reliqs parti/
bus sumptis: ducit̃ circulus eqnoctialis a grecis hysemerinos ap/
pellatus. iõ ꝙ sol cũ ad eũ orbẽ puenit equinoctiũ ꝯficit. Hoc circu
lo facto: dimidia sphere pars ꝯstituta pspicit̃. E ꝯtrario item simili
rõne a noto polo.vj.ptibus sumptis vt supra de boreo diximus: cir
culus ductus antarticos vocat̃: ꝙ ꝯtrius est ei circulo: quẽ arcticon su
pra diffiniuimus. Hac diffinitõe sphere cẽtroqꝫ poli q notus dr̃.v.
ptibus sumptis: circulus chimerinus tropicus instituit̃: a nobis hye/
malis: a nõnullis ẽt brumalis appellatus. iõ ꝙ sol cuꝫ ad eum circulũ
puenit hyemem efficit his/qui ad aqlonẽ spectant: estatẽ aũt his/q
in austri ptibus domicilia ꝯstituerunt. Quãto.n.abest lõgius ab il/
lis qui in aqlonis habitant finibus: hoc hyeme maiore conflictant̃:
Aestatem aũt his qbus sol appositus puidet̃: Itaqꝫ ethiopes sub
vtroqꝫ orbe necessaario fiũt. Ab hoc circulo ad eqnoctialẽ circulũ:
reliq fiunt partes qttuor. ita vt sol p octo ptes sphere currere videa
tur. Zodiacus aũt circulus sic vel optime diffiniri poterit: vt signis
factis: sicut postea dicemus: ex ordine circulus pducat̃. Qui aũt La
cteus vocat̃ ꝯtrius equinoctiali: ibi opꝫ vt eũ mediũ diuidere: ⁊ bis
ad eũ puenire videat̃. semel in eo loco vbi aqla ꝯstituit̃. Iteruꝫ aũt
ad eius signi regionẽ qd procyon vocat̃.xij.signoꝝ partes sic diuidũ/
tur. Quinqꝫ circuli: de qbus supra diximus: ita finiunt̃: vt vnusqs/
qꝫ eoꝝ diuidat̃ in partes.xij. ⁊ ita ex eoꝝ punctis linee pducantur:
que circulos significent factos. in qbus.xij.signa describant̃. Sꝫ a
nõnullis impitioribus querit̃ qre nõ eqs partibus circuli finiant̃. hoc
est vt de.xxx.ptibus quine ptes diuidant̃: ⁊ ita circuli pari rõne du
cant̃: id facillime defendi posse ꝯfidimus. Cũ.n.media sphera diui/

sa est eius circuli:nullus pōt ęqualis esse. Qui quanuis ꝓxime eum accedat:tñ minor esse videat̄. Itaqꝫ qui primū sphęrā fecerūt:cum vellēt oīum circuloꝝ ęquas rōnes esse ꝓ rata pte:voluerūt significare: vt q̄zto magis a polo discederet̄:hoc minorē numeruꝫ partiū summerēt in circulis metiēdis. q̄ nec̄e his erat maiorē circulū definire: Qđ ēt ex ipa sphera lꝫ itelligē. Quāto magis a polo discedes: hoc maiores circulos fieri:⁊ hac re minorē numeruꝫ duci:vt pares eoꝝ videant̄ effectꝰ. Et si nō in.xxx.ptes vnūqđqꝫ hemisphęriū diuidatur:sꝫ in alias qđlibet finitiōes:tñ ea ratio ꝑuenit eius ac si.xxx.partes fecisset.

De Zodiaco circulo.

Zodiacus circulus tribus his subiectus:de quibꝰ supra diximus:ex quadam parte contingit ęstiuum ⁊ hyemalem circulū. ęquinoctialē aūt mediū diuidit: Itaqꝫ Sol per zodiacon circulū currens : neqꝫ extra euꝫ transiens: necessario cum signis his:quibus inixus iter conficere videt̄ peruenit ad eos:quos supra diximus orbes. ⁊ ita quattuor tempora defi nit. Nā ab ariete incipiens ver ostēdit. ⁊ taurū ⁊ geminos trāsiēs: idem significat. Sed iam capitibus geminoꝝ circulū ęstiuū tangere videt̄:⁊ per cancrum ⁊ leonem transiens ⁊ virginē:ęstatem efficit. Et rursum a virginis extrema parte transire: ad ęquinoctialem circulū perspicit̄. In libra aūt ęquinoctiū conficit:⁊ autūnum significare incipit. Ab hoc signo transiens ad Scorpium ⁊ Sagittariū. Deinde protinus incurrit in hyemalē circulū. ⁊ a capricorno:aquario:piscibꝰ hyemē transigit. Itaqꝫ ostendit̄ nō per tres ipsos circulos currere:sed zodiacū transiens ad eos peruenire. Sed quoniaꝫ de his rebus diximus: Nūc terrę positiōeꝫ definiemus ⁊ mare quibus locis interfusum videatur ordine exponemus.

De Terra ⁊ Mari.

Terra mundi media regione collocata : omnibus partibus ęquali dissidens interuallo : centron obtinet sphęrę. Hanc mediam diuidit axis in dimensione totius terrę: Oceanus autem regione circunductionis sphęrę profusus:prope totius orbis alluit fines : Itaqꝫ ⁊ signa occidentia: in eundem decidere existimantur:Sic igitur ⁊ terras contineri poterimus explanare. Nam quęcunqꝫ regio est quę inter arcticon ⁊ ęstiuum finem collocata est : ea diuiditur triphariam : E quibus vna pars Europa, altera Aphrica, tertia Asia vocatur. Europam igi

Affrica
Asia
Europa

tur ab aphrica diuidit mare ab extremis oceani finib⁹ ꝛ herculis cō lūnis. Asiam vero ꝛ lybiam cum egypto disterminat os Nili flumi nis: quod canopicon appellat̃: Asiā ab europa Tanais diuidit bi/pharia se ꝯficiēs in paludē: que Meotis appellat̃. Hac igit̃ defini/tione facile peruidet̃ mare oībus obiectū finibus terre: Sed ne vi/deat̃ nōnullis mirū: cū sphera in .lx. partes diuidat̃: vt añ diximus. quare definiuimus ab estiuo circulo ad arcticū finez dūtaxat habi tari: sic vel optime defendimus. Sol.n. per mediā regionez sphere currens: nimiū his locis efficit feruorem: Itaqꝫ que finis est ab esti/uo circulo ad hyemalē: ea terra a grecis διαξεκαυμενε vocat̃ ꝙ neqꝫ fruges ꝓpter exustā terrā nasci: neqꝫ homines ꝓpter nimiū ardorem durare possunt. Extreme aūt regiones sphere duoꝝ circu lorum: quoꝝ alter boreus alter notus vocatur fine arctici circuli: ꝛ eius qui antarticus vocatur non habitantur: Ideo ꝙ sol est sem per ab his circulis longe: ventiqꝫ assiduos habent flatus. Quāuis enim sol perueniat ad estiuū circuluz: tamen longe ab arctico vide/bitur fine/id ita esse: hinc quoqꝫ licet intelligere. Cum eniz sol per/uenit ad eum circulū: qui hyemalis vocat̃: ꝛ efficiat nobis qui ꝓpe eum sumus constituti nimium frigus: quid arbitramur eis locis fri goris esse: qui longius etiam absunt a nobis. Quod cuz in hac par te sphere fiat: idem in altera parte definitū putauimus. ideo ꝙ simi les eius sunt effectus. Preterea hinc quoqꝫ intelligimus illic maxi mū frigus. ꝛ in estiuo circulo calorē esse. ꝙ que terra habitat̃: Eos tamen videmus qui proximi sunt arctico fini vti braccis ꝛ eiusmo/di vestitu vestituum. Qui aūt proximi sint estiuo circulo: eos ethio pes ꝛ perusto corpore esse. Habitat̃ aūt sic temperatissimo celo cū inter estiuuz circulum ꝛ arcticū finem hec perueniat temperatio. ꝙ ab arctico circulo frigus: ab estiuo feruor exortus in vnum concur/rens: efficit mediā finem temperatā: que habitari possit. Itaqꝫ cum sol ab eo loco discessit: hyeme necessario conflictamur. ꝙ ventū ex/orientem non reuerberat sol. Quod cuz veniat in hac diffinitione: illud quoqꝫ fieri posse videmus: vt hyemali circulo nobis ad antar ticum finem habitari possit. ꝙ pares eodem proueniant casus. Cer tum quidem esse nemo contendit: neqꝫ peruenire eo potest quisqꝫ: propter interiectum terre: que propter ardorē non habitatur. Sed cum videmus hanc regionem sphere habitari: illam quoqꝫ in simili causa posse constitui suspicamur.

¶ Clarissimi viri Higinij ꝺ signoꝝ celestiū historijs Liber scđs.

Ed quoniam quę nobis de terrę positione dicenda fuerunt: ⁊ sphęram totam diffiniuimus: Nunc quę in ea signa sunt nominabimus sigillatim. E quibus igitur primuz: Duas Arctos ⁊ draconē: Deinde arctophilaca cū corona dicemus: Ceteū q engonasiz vocat: Exinde lyrā cū olore ⁊ cępheo ⁊ ei⁹ vxore cassiopęia filiaqꝫ ādromeda ⁊ genero Perseo. Dicem⁹ et ꝓtinus Aurigā a gręcis ἡνίοχον appellatū. Ophiulcum pręterea cum sagitta ⁊ aquila paruoqꝫ delphine. Inde Equuz dicemus cum eo sidere qđ deltoton vocatur. His corporibus enumeratis ad duodecim signa perueniemus. Ea sunt hęc. Aries: Taurus. Gemini. Deinde Cancer cum leone ⁊ virgine: Pręterea Libra dimidia pars scorpionis: ⁊ ipse Scorpi⁹ cū Sagittario: ⁊ Capricorno. Aquari⁹ vo cū piscib⁹: reliquas hꝫ partes. His ꝯnumeratis suo ordīe est Cet⁹ cū Eridano flumīe ⁊ lepore. Deinde orion cū cane: ⁊ eo signo qđ ꝓcyon dr. Pręterea est argo cū cētauro ⁊ Ara. Deīde hydra cū pisce q notus vocat. Hoꝝ oīum nō īutile videt historias ꝓponere: quę certę aut vtilitatē ad sciāz: aut iucūditatē ad delectatōez afferēt lectori.

Gitur: vt supra diximus initiuz est nobis Arctos maxima. Hanc aūt Hesiodus ait esse Calisto noīe: Lycaonis filiaz: eius qui in archadia regnauit: eāqꝫ studio venationis inductā ad Dianā se applicuisse a qua nō mediocriter esse dilectā ꝓpter vtriusqꝫ ꝯsimilē naturā. Postea aūt ab Ioue compressam veritam diane suū dicere euentum qđ diutius celare nō potuit. Nā iam vtero ingrauescēte ꝓpe diem partus in flumine corp⁹ exercitatione defessum cū recrearet: a diana cognita est non seruasse virginitatē: cui dea ꝓ magnitudine suspitionis non minorem retribuit pęnam. Erepta.n. facie virginali in vrsę speciez est cōuersa quę gręcę ἄρκτος est appellata. In ea figura corporis archada ꝓcreauit. ¶ Sed vt ait Amphis comędiarum scriptor. Iuppiter simulatus effigiem Dianę cuz virginem venantē vt adiutans persequeretur: amotam a conspectu cęterarum compressit quę rogata a Diana quid ei accidisset ꝙ tam grandi vtero videretur: illius peccato id euenisse dixit. Itaqꝫ propter eius responsuz in

quam figuram supra diximus eam diana conuertit. Quę cum in silua vt fera vagaretur a quibusdam ętholorum capta ad Lycaonez pro munere in archadiam cum filio est deducta. Ibi dicitur inscia legis in iouis lycei templum se coniecisse: quaz confestim filius secutus est. Itaqz cuz eos archades insecuti interficere conarent: Juppiter memor peccati: ereptam Caliston cum filio inter sidera collocauit. Eam quoqz Arctuz: filium autez Arctophilaca nominauit: de quo postea dicemus. ¶ Nonnulli etiam dixerunt cum calisto ab Joue esset compressa: Junoné indignataz in vrsam eam côuertisse: quã Dyanę venanti obuiaz factam: ab ea interfectam: ꝛ postea cognitaz inter sidera collocatã. ¶ Sed alij dicũt. Cũ calistoné Juppiter esset in silua persecutus: Junonem suspicatam illud quod euenit: contendisse vt eum manifesto diceret deprehendisse. Joué aũt: quo facilius suũ peccatũ tegeret: in vrsę specié conuersam reliquisse. Junonem aũt in eo loco pro virgine vrsam inuenisse: quã Dyanę venanti vt eaz interficeret demonstrasse quod factũ vt perspiceret Jouem ęgre tulisse: effigiem vrsę stellis figuratam constituisse. ¶ Hoc signum vt plures dixerũt non occidit: ꝛ qui volunt aliqua de causa esse institutũ: negant Thetym oceani vxorem id recipe: cũ reliqua sidera eo pueniant in occasum: ꝗ Thetys Junonis sit nutrix: cui calisto succubuerit vt pellex. ¶ Arietus autez tegeates historiarũ scriptor: nõ calisto: sed męgisto dicit appellatã: ꝛ nõ lycaonis: sed cetei filiam lycaonis nepté. Pręterea cetea ipsum engonasin nominari. Reliqua vero superioribus conueniunt: Quę res in Nonacri monte archadię gesta narratur.

Arctos minor. Hãc Agloasthenes q naxica côscripsit: ait Cynosurã eẽ vnã de Jouis nutricibꝰ: ex idęis nymphis: ab eius quoqz nomine ꝛ vrbem quę histoae vocatur: a Nicostrato ꝛ sodalibus eius constitutã: ꝛ portuz: qui ibi est: ꝛ agri maiorem partem cynosuram appellatam. Hanc autez inter Curetas fuisse: q Jouis fuerunt administri. ¶ Nonnulli ꝛ Helicen ꝛ Cynosuram nymphas esse Jouis nutrices dicũt: ꝛ hac re etiam pro beneficio in mundo collocatas: ꝛ vtrasqz arctos nuncupatas: quas nostri septétriones dixerunt. Sed maioré arctũ complures plaustro similem dixerunt: ꝛ αμαξαν greci appellarunt. Cui hęc memorię ꝑdita est causa. Initio qui sidera peruiderunt ꝛ numerum stellarum in vnaquaqz specie corporis constitue-

rũnt: ⁊ non arctum sed plaustrum nominauerunt. Ex septẽ stellis: duę quę pariles ⁊ maxime in vno loco viderentur pro bobus habe rentur. Reliqua vero quinqꝫ figuram plaustri simularent Itaqꝫ ⁊ quod proximum huic est signum Boetem nominari voluerunt: de quo posterius plura dicemus. Aratus quidem nõ hac re Boeté: nec illud plaustrum dicit appellari. sed quod arctus videatur plau strum circũ polũ: qui boreas appellatur versari: ⁊ Boetes agitare eam dicatur: in quo nõ mediocriter videtur errare. Postea auté de septẽ stellis Parmensicus ait quinqꝫ sunt a quibusdã astrologis cõstitutę vt vrsę species nõ septé stellis perficeret. Itaqꝫ ⁊ ille qui antea plaustrum sequens Boetes appellabat: Arctophilax est di ctus hisdé téporibꝰ quibus Homerus fuit. Hęc arctos est dicta de septétrionibus. ille dicit hanc vtroqꝫ nomine ⁊ arctũ ⁊ plaustrũ no minari. Boetes aũt nusqꝫ meminit arctophilaca dici. Incidit etiã compluribus erratio quibus de causis minor arctos Phęnice ap pelletur. ⁊ illi qui hanc obseruant verius ⁊ diligétius nauigare di cantur: ⁊ quare si hęc sic certior qꝫ maior: nõ omnes hãc obseruét: qui non intelligere vident de qua historia sit ꝑfecta ratio vt phęni ce diceret. Thales eniꝫ qui diligéter de his rebus exquisiuit ⁊ hãc primus arcton appellauit natione fuit phęnix vt Herodotus mile sius dicit. Igit oés qui Peloponessum incolunt priore vtũtur ar cto. Phęnices quã a suo inuentore acceperunt obseruant: ⁊ hanc studiosius perspiciendo diligentius nauigare existimantur: ⁊ vere eam ab inuentoris nomine appellant.

SErpens. Hic vasto corpore ostendit inter duas arctos collocatus: qui dicit aurea mala hesperiduꝫ custodisse ⁊ ab Hercule iterfectus a Iunone inter sidera colloca tus: qꝫ illius opa Hercules ad eũ est ꝑfectus q hortuꝫ Iunonis tueri solitus existimat. Ait eni Pherecides Iunoné cũ duceret Iuppiter vxoré terrã inuenisse ferentem aurea mala cũ ra mis: Inde iunoné admiratam petijsse a terra vt in suis hortis sere ret: qui erant vsqꝫ ad atlanté monté: Cuius filię cum sepius de ar boribus mala decerperent: Iuno dicit hunc ibi custodeꝫ posuisse. Hoc etiã signi erit qđ in sideribus supra eum draconem herculis si mulachruꝫ ostendit: vt Eratosthenes demonstrat: quare quoduis licet intelligere hunc maxime draconem dici. ¶ Nõnulli etiam di xerũt hunc draconem a gigantibꝰ Mineruę obiectum esse cum eos

oppugnaret. Mineruam vero arreptum draconem contortuz ad si
dera iecisse: ⁊ ad ipsuz axem celi fixisse: Itaqꝫ adhuc eum implica/
to corpore videri: vt nuper ad sidera perlatum.

Rctophilax. De hoc fert vt sit Archas Calistonis ⁊
Iouis filius: quē dr̄ Licaon cuz Juppiter ad eū in ho/
spitiū venisset cū alia carne ↄcisum ꝓ epulis apposuisse.
Studebat. n. scire si deus esset q suū hospitium desidera
ret: Quo facto nō minori pena est affectus. Nam statim Juppiter
mēsa ꝓiecta domū eius fulmine incendit. Ipm̄ aūt in figuraz lupi
ↄuertit. ad pueri membra collecta ⁊ composita in vnū: dedit cuidaz
etholoꝝ alendū: q adolescēs factꝰ in siluis cū venaret inscius vidit
matrē in vrse speciē ↄuersam: quā interficere cogitās ꝑsecutus est in
Iouis licei tēplū: quo ⁊ q accesisset mors pena erat archadū lege.
Itaqꝫ cum vtrūqꝫ necesse esset interfici: Juppiter eoꝝ misertus ere
ptos īter sidera collocauit: vt ante diximus. Hic aūt e facto sequēs
vrsaz ꝓspicit: ⁊ arctū fuās arctophilax est appellatꝰ. ¶ Nōnulli
hūc dixerūt Icaꝝ erigonis pr̄ez cui ꝓpter iustitiā ⁊ pietatē existi/
mat liber pater vinū ⁊ vitē ⁊ vuam tradidisse vt ostēderet hoībus
qūo sereret: ⁊ qd ex eo nasceret: ⁊ cū esset natuz: id qūo vti oporte/
ret: qui cū seuisset vitē diligētissime administrādo floridā falce fecis
set: dr̄ hircus in vineaz se ↄiecisse ⁊ que ibi tenerrima folia videret
decerpisse: quo facto Icarum aīo irato tulisse eūqꝫ interfecisse: ⁊ ex
pelle eius vtrē fecisse: ac vēto plenū ꝑligasse: ⁊ in mediuz mare ꝓie/
cisse: suosqꝫ sodales circa euz saltare coegisse: Itaqꝫ Eratosthenes
ait ἐικαρίου πόσιπρο τὰ περὶ στρατὸν ὀχέσαρτου.
¶ Alij dicūt Icarū cū a libero pr̄e vinū accepisset: statī vtres ple
nos in plaustrū īposuisse. Hac re etiā Boetem appellatū: qui cum
ꝑambulans Atticoꝝ fines pastoribꝰ ostenderet: nōnulli eoꝝ auidi/
tate pleni nouo genere potꝰ inducti somno cōsopiunt. Atqꝫ vt alij
aliā se in partē reijciūt vt semimortua mēbra iactātes: alia ac dece/
bat loquebant. Reliq eoꝝ arbitrati venenū ab Icaro datū pastori
bus vt eoꝝ pecora abigeret in suos fines Icaꝝ interfectū in puteū
deiecerunt: sed vt alij demonstrant: scdm̄ arborē quandam defode/
runt. Qui aūt obdormierāt experrecti cuz se nūqꝫ melius quieuisse
faterent= ac requirerēt Icaꝝ vt ꝓ bn̄ficio munerarēt: interfectores
eiꝰ animi ↄscientia permoti statim se fuge mandauerūt: ⁊ in insulaz
etholoꝝ ꝑuenerunt: a quibꝰ vt hospites recepti domicilia sibi ↄsti-

tuerunt

tuerũt. At Erigone Jcari filia permota desiderio parẽtis cũ eũ nõ redire videret ac pseq eũ conaret̃: canis Jcari/ cui Mæra fuerat no/men vlulãs vt obitũ dñi lachrymari videret̃ redit ad Erigonẽ: cui nõ minimã cogitatę mortis suspitionẽ oñdit. Neqꝫ. n. puella timida suspicari debebat nisi patrẽ interfectũ qui tot dies ac mẽses abessꝫ. At canis vestẽ ei⁹ tenẽs dentib⁹ pducit ad cadauer: qđ filia simulac vidit desperata/ spe/ solitudine/ ac pauperie oppressa multis misera ta lachrymis: in eadẽ arbore/ sub qua parẽs sepult⁹ videbat̃: suspẽ/dio mortẽ sibi consciuit: cui mortuę canis spiritu suo parentauit.

¶ Nõnulli hũc in puteũ se deiecisse dixerunt Ambigrũ noĩe, qua re postea neminẽ ex eo puteo bibisse memorię tradiderũt. Quorũ casum Juppiter miseratus in astris corpora eoꝝ deformauit. Jta/qꝫ cõplures Jcarũ Boetẽ Erigonẽ virginẽ noĩauerũt: de qua po/sterius dicemus. ¶ Canẽ aũt sua appellatiõe ⁊ specie caniculã di/xerũt: quę a grecis ꝙ ante maiorẽ canẽ exorit̃ Procyon appellat̃.

¶ Aliȷ̈ hos a libero patre figuratos ĩter sidera dicũt. Jnterim cũ in finib⁹ atheniẽsiũ multę virgines sine causa suspẽdio sibi mortem consciscerẽt: qđ Erigone moriẽs erat p̃cata vt eodẽ lęto filię Athe niẽsiũ afficerent̃: quo ipsa foret obitura nisi Jcari mortẽ persecuti ⁊ eũ forẽt vlti. Jtaqꝫ cũ id euenisset vt ante diximus: pẽtentibus eis: Apollo dedit rñsum. Si vellẽt euẽtu liberari Erigonę satisfacerẽt. Qui ꝙ ea se suspẽderat ĩstituerũt: vti tabula ĩterposita pẽdẽte funi bus se iactarẽt: vt q pẽdẽs vẽto moueret̃. Qđ sacrificiũ solẽne insti tuerũt. Jtaqꝫ ⁊ priuatim ⁊ publice faciũt: ⁊ id aletidas appellãt: ꝙ eã patrẽ persequentẽ cũ cane vt ignotã ⁊ solitariã oportebat men/dicam appellabãt quas gręci αλετιδασ nominant. Pręterea canicula exoriẽs ęstu eorum loca ⁊ agros fructib⁹ orbabat: ⁊ ipsos morbo affectos pęnas Jcaro cũ dolore sufferre cogebat: ꝙ latro/nes recepissꝫ: quoꝝ rex Ariste⁹ Apollinis ⁊ Cyrenes fili⁹ Acteõis tẽpore petyt a parẽte: quo pacto calamitate ciuitatẽ posset liberare: quẽ deus iubet multis ostȷ̈s expiari Jcari mortẽ ⁊ ab Joue pete re vt quo tp̃e canicula exoriret̃ dies quadraginta ventuꝫ daret qui ęstũ caniculę mederet̃. Quod iustũ Aristeus cõfecit: ⁊ a Joue im/petrauit vt Ethesię flarẽt. quas nõnulli ęthesias dixerũt ꝙ quotan nis certo tẽpore exoriunt̃ gręce ενιαντοσ ãnus latine. ¶ Nõ/nulli ẽt ęthesias appellauerunt: ꝙ expostulatę sunt a Jupitre ⁊ ita cõcessę. Sed hoc in medio relinquat̃: ne nos oĩa p̃ripuisse existime/

mur. Sȝ vt ad ꝓpositū reuertamur Hermippꝰ q̄ ꝺ sideribꝰ scripsit: ait cererē cum Iasone letus cū filio ɔcubuisse: q̄ȝobrē fulmīe pcussuȝ: cōplures cū Homero dixerūt. Ex his vt Petellides gnosiꝰ historiaꝝ scriptor demr̄at. Nascunt̄ filij duo Phylomets ⁊ Plutꝰ quos negāt iter se ɔuenisse. Nā plutū q̄ ditior fuit nihil fratri suo ꝺ bonis cōcesisse: Phylomein aūt neċario adductū q̄ōcūq̄ȝ habuit: eo boues duos emisse: ⁊ ipȝ p̄mū plaustrū fabricatū eē. Itaq̄ȝ arando ⁊ colēdo agros ex eo se aluisse: cuiꝰ mr̄ eȝ iratā iuentā vt arātē eū īter sidera ɔstituisse ⁊ boetē noīasse. Ex hoc aūt Pareāta demr̄at natū q̄ de pareas suo noīe pareos ⁊ oppidū parona appellauit.

Corona. Hec existimat̄ Ariadne fuisse a libero p̄re inter sidera collocata. Dicit̄.n.in īsula Dia cū Ariadne libero nuberet: hanc primū muneri accepisse a Venere thoris: cū oēs dij in eiꝰ nuptijs dona ɔferrent. ¶ Sed (vt ait q̄ cretica ɔscripsit) quo tp̄e Liber ad minoa venit: cogitans Ariadnē cōprimere hanc coronā ei muneri dedit: qua delectata: nō recusauit cōditionē stupri. Dicit̄ ēt a Vulcano facta ex auro ⁊ indicis gēmis p̄ quas Theseus existimat̄ de tenebris labyrīthi ad lucē venisse q̄ aurum ⁊ gemme in obscuro fulgore luminis efficiebant. ¶ Qui argolica scripserūt hāc afferūt cām: q̄ Liber cū impetrasset a parēte: vt Semelē matrē ab īferis reduceret: ⁊ querēs ad eos descensionē: ⁊ ad argiuoꝝ fines peruenisset: obuiū ei quēdā factuȝ noīe Hypolipnū hoīem dignū huiꝰ seculi: qui petēti Libero: descēsionē mōstrauit: Hunc aūt cū vidisset Hypolipnus puerū etate: miranda corporis pulchritudine: reliquis p̄stantē: mercedē petijsse ab eo: que sine detrimēto eiꝰ daret̄. Liber aūt matris cupidū: si eaȝ reduxisset iurasse: q̄ vellet se facturū: ita tū q̄ deꝰ homini impudēti iuraret ꝓ quo Hypolipnꝰ descēsuȝ mōstrauit. Igit̄ cū Liber ad eū locū venisset: ⁊ vellet descēdere: coronā quā a venere acceperat: deposuit in eo loco: q̄ ꝓfanus est e facto appellatꝰ. Noluit.n.secū ferre ne imortale donū mortuoꝝ tactu coinquinaret̄: qui cū matrē ico lumē reduxisset: coronā dr̄ in astra collocasse vt eterna memoria nominis efficeret̄. ¶ Alij dicūt hāc coronā Thesei esse: ⁊ hac re propter eū collocataȝ. Nā qui dr̄ in astris Engonasin: is Theseus esse existimat̄: de quo posteriꝰ plura dicemꝰ. Dicit̄.n.cū Theseꝰ Cretaȝ ad Minoa cū septē v̄ginibꝰ ⁊ sex pueris venisset Minoa de v̄ginibus Acrioboeā quādā noīe: candore corporis inductū: cōprime/

re voluisse: qd cū Theseus passurū se negaret: vt q Neptuni filius esset: valeret ɔtra tyrānū: p virginis incolumitate decertare. Itaqꝫ cū nō iā de puella: sꝫ de Thesei genere ɔtrouersia facta fuisset: vtruꝫ is Neptuni filius esset: nec ne. dr̄ Minos annulū aureū de digito sibi detraxisse: & in mare proiecisse: quē referre iubet Thesea: si vellet se credi Neptuni filiū esse: Se. n. ex Ioue pcreatū: facile posse declarare. Itaqꝫ cōprecatus patrē: petijt aliqd: vt satisfaceret se ex eo natū: statimqꝫ tonitruū & fulgorē celi: indiciū significatiōis fecisse. Simili de causa Theseus sine vlla pcatiōe: aut religiōe parētis: in mare se piecit: quē ɔfestim Delphinuꝫ magna multitudo mari puoluta: lenissimis fluctibus ad Nereidas pduxit: a quibus annuluꝫ Minois & a Thetide coronā: quā nuptijs a Venere muneri accepat: retulit: cōpluribus lucentē gēmis. ¶ Alij aūt a Neptuni vxore accepisse dicunt coronā: & Ariadnę Theseus dono dr̄ dedisse: cū ei propter virtutē & animi magnitudinē vxor esset concessa: hanc aūt post Ariadnes mortē: Liberū inter sidera collocasse.

Ngonasin. Hunc Eratosthenes Herculeꝫ dicit: supra draconē collocatū: de quo ante diximus: eūqꝫ paratuꝫ: vt ad decertandum: sinistra manu pellem leonis: dextra clauā tenentē: conatur interficere draconē: Hesperidū custodē: q nunqꝫ oculos aperuisse: somno coactus existimatur: quo magis custos esse demonstratur. De hoc etiā Paniastis in Heraclea dicit. Horum igit̄ pugnā Juppiter admiratus: inter astra constituit. Habet enim draco caput ere tum: Hercules aūt dextro genu nixus: sinistro pede capitis eius dextrā partē opprimere conat̄: dextra manu sublata vt feriens: sinistra piecta cum pelle leonis vt is qꝫ maxime dimicans appareat: & si qui sit hic negatus. Aratus quicqꝫ posse demonstrare: tamē conabimur vt aliquid verisimile dicamus. ¶ Aratus aūt (vt supra diximus) hunc Cethea licaonis filium: Megistus patrē dicit esse: qui videt̄ vt lamentās filiā: in vrsę figurā conuersam: genu nixū: palmas aduersas tendere ad celuꝫ vt eam sibi dij restituāt. ¶ Hegelsena aūt Thesea dixit esse: qui troezene saxum extollere videt̄: qd existimat̄ Egeus sub eo saxo elopiū ensem posuisse: & ęthre Thesei matri predixisse: ne ante eum athenas mitteret qꝫ lapide sublato: sua virtute potuisset gladium referre. Itaqꝫ niti videt̄: qꝫ altissime pōt: vt extollat. Hac etiam de causa nōnulli lyram: quę proxima est ei signo collocata: Thesei esse di-

xerũt:qđ vt eruditus oĩuʒ artiũ: Lyrã quoqʒ didicisse videbatᷣ. Id q̃qʒ Anacrion dicit. ¶ Alij dicũt Thamirim a musis excęcatũ: vt supplicẽ ad genua iacẽteʒ. Dicũt alij Orphea a thracijs mulierib⁹ ĩterfici ꝙ viderit liberi p̃ris initia. ¶ Aeschillus aũt in fabulis: q̃ ĩscribunᷣ ꝓmetheos hymenos: Herculem ait esse: nõ cũ dracone: sʒ cũ ligurib⁹ depugnantẽ. Dicit.n. quo tp̃e Hercules ab gerione boues abduxerit: ĩter fecisse p̃ liguruʒ fines: quos conatos ab eo abducere pecus: man⁹ ꝯtulisse: ⁊ q̃ʒplures eoꝝ sagittis ꝯfixisse. Sʒ postq̃ʒ herculi tela deficerẽt: multitudine barbaroꝝ ⁊ inopia armoꝝ defessuʒ: se ĩgeniculasse: m̃ltis iã vulnerib⁹ acceptis. Iouẽ aũt misertũ filij: curasse vt circa eũ magna copia lapidũ eẽt: qb⁹ se Herculẽ defendisse ⁊ hostes fugasse. Ita Iouẽ ĩ sĩĩtudinẽ pugnãtis: ĩter sidera ꝯstituisse. ¶ Hũc ẽt nõnulli hysiona brachijs victis eẽ dixerũt: ꝙ vĩʒ Iunoni voluerit afferre. Alij ꝓmethea ĩ mõte caucasi vinctũ.

Yra aũt inter astra ꝯstituta est. Hac (vti Eratosthenes ait) de causa ꝙ in initio a Mercurio factaʒ de testudine Orpheo est tradita: qui Caliopes ⁊ oeagri fili⁹: ei⁹ rei maxime studiosus. Itaqʒ existimaᷣ suo artificio feras etiã ad se audiẽdi causa allicuisse: qui querẽs vxoris Euridices mortem ad inferos descẽdisse existimaᷣ: ⁊ ibi deoꝝ ꝓgeniem suo carmine laudasse: p̃ter liberuʒ p̃rem: hunc enim obliuione ductus: p̃termisit vt oeneus in sacrificio dianã. Postea igiᷣ Orpheus vt etiã plures dixerũt: in Olympo monte: qui Macedoniã diuidit a Thracia. Sed vt Eratosthenes ait: in planceo sedẽs: cũ cantu delectareᷣ diciᷣ: ei Liber baccas obiecisse: quę corpus eius discerperent interfecti. ¶ Sed alij dicunt ꝙ initia Liberi sit speculatus: id ei accidisse. Musas aũt collecta membra sepulturę mãdasse: ⁊ lyraʒ quo maxime potuerũt bñficio: illi⁹ memorię causa figuratã stellis inter sidera constituisse Apollinis ⁊ Iouis volũtate: ꝙ Orpheus Apollinem maxime laudaret. Iuppiter vo filio beneficiũ ꝯcessit. ¶ Alij aũt dicũt Mercuriũ cũ primũ Lyrã fecisset: in Cylleno monte Archadię: septẽ chordas ĩstituisse: ad Atlanticũ numeꝝ: ꝙ maia vna ex illaꝝ numero esset: q̃ Mercurij est mater. Deinde postea: cũ Apollinis boues abegisset: dep̃hensus ab eo: quo sibi facili⁹ ignosceret: petẽti Apollini vt liceret sibi se dicere: ĩuenisse lyrã: concessit: ⁊ ab eo virgulã quãdã muneri accepit: quã manu tenẽs Mercuri⁹: cũ ꝓficisceretᷣ in Archadiam: ⁊ vidisset duos dracones: inter se cõiuncto

corpore

corpore: aliũ aliũ appetere: vt q dimicare iter se viderent: virgulaꝫ iter vtrũqꝫ ꝓiecit. Itaqꝫ discesserũt: quo facto eã virgulaꝫ pacis cã dixit eẽ ꝯstitutã. ¶ Nõnulli ẽt: cũ faciũt caduceos: duos dracões iplicatos virgula faciũt: ꝙ initiũ Mercurio fuerat pacis. Eius exẽplo: ⁊ athletę ⁊ in reliqs eiusmodi certatiõib⁹: virgula vtunt. Sed vt ad ꝓpositũ reuertamur: Apollo lyrã acceptã dr̃ orphea docuisse: ⁊ postq̃ ipse cytharã iuenerit: illi lyrã ꝯcessisse. ¶ Nõnulli dixerũt: venerẽ cũ ꝓserpina ad iudiciũ Iouis venisse: cui eaꝝ Adonin ꝯcederet: qb⁹ Caliopen a Ioue datã iudicẽ: quę musa Orphei est mater: Itaqꝫ iudicasse: vti dimidiã partẽ ãni eaꝝ vnaquęqꝫ possideret. Venerẽ aũt indignatam: vt nõ sibi ꝓpriũ ꝯcessisset: obiecisse oĩbus: q̃ in thracia sunt mulieribus: vt orphea amore inductę: ita sibi q̃qꝫ appeteret vt membra eius discerperẽt: cuius caput in mare de mõte platũ fluctib⁹ in insulã lesbon est reiectũ: qđ ab his sublatũ ⁊ sepulturę est mãdatũ: ꝓ quo beneficio ad musicã artẽ igeniosissimi existimant esse. Lyra aũt a musis (vt añ diximus) inter astra ꝯstituta est. ¶ Nõnulli ꝙ orpheus cũ primus puerilẽ amorẽ induxerit mulierib⁹ visum ꝯtumeliã fecisse: ⁊ hac re ab eis interfectũ.

Olorem: hunc greci Cignũ appellãt quẽ cõplures ꝓpter ignotã historiã illis cõi genere auiũ Ornim noĩauerunt: de quo hęc memorię ꝓdita est causa. Iuppiter cũ amore inductus: Nemesin diligere cępisset: neqꝫ ab ea: vt secum cubaret ipetrare potuisset: hac cogitatiõe amore est liberatus. Iubet. n. Venerẽ aquilę simulatã: seseque ipse in olorẽ ꝯuersus vt aquilã fugiẽs ad Nemesin fugit: ⁊ in ei⁹ gremio se collocauit: quẽ Nemesis nõ aspnata amplexũ tenẽs: somno est ꝯsopita: quam dormientẽ Iuppiter cõpressit. ipse aũt auolauit: ⁊ qꝛ ab hoĩb⁹ alte volans cęlo videbat: inter sidera dictus est esse ꝯstitutus: qđ ne falsuꝫ videret: Iuppiter e facto eũ volantẽ ⁊ aquilã ꝯsequẽtẽ collocauit in mundo. Nemesis aũt vt q̃ auiũ generi esset iuncta: mẽsibus actis ouum ꝓcreauit: qđ Mercuri⁹ auferẽs: detulit spartã: ⁊ lędę sedenti ꝓiecit in gremiũ: ex quo nascit Helena: cęteris corpis specie p̃stãs quã lęda suã filiã noĩauit. ¶ Alij aũt cũ lęda Iouẽ concubuisse in olorẽ ꝯuersum: de quo in medio relinquimus.

Cepheus. Hunc Euripedes cuꝫ cęteris: phęnicis filium ęthiopũ regẽ esse demõstrauit: Andromedę p̃rem: quã ceto ꝓpositã notissimę historię dixerũt. Hãc aũt perseũ

a piculo liberatã vxorẽ duxisse: itaqꝫ vt totũ gen⁹ eoꝝ perpetuo ma neret: ipm quoqꝫ Cephea iter sidera supiores numerasse.

Assiopeia. De hac Euripedes ⁊ Sophocles: ⁊ alij plures dixerũt: vt gloriata sit: se forma nereidas pstare: pro quo facto inter sidera sedens in siliquastro constituta est: quę propter impietatem vertente se mundo resupinato capite ferri videtur.

Adromeda. Dicitur Mineruę beneficio iter astra collocata propter Persei virtutem. q eam Ceto propositam a piculo liberarat. nec eniꝫ ab ea minorem animi beniuolentiam pro beneficio accepit. Naꝫ neqꝫ pater Cepheus neqꝫ Cassiopeia mater ab ea potuerunt impetrare: quin parentes ac patriam relinquens persea sequeret. Sed de hac Euripedes hoc eodẽ noīe fabulam cõmodissime scribit.

Erse⁹: Hic nobilitatis causa ⁊ q iuisitato gñe concubitionis esset natus ad sidera dicit peruenisse. qui missus a Polydecte magnetis filio ad gorgonas a Mercurio q eũ dilexisse existimat Talaria ⁊ petasum accepit. Pręterea galeã qua indutus ex aduerso nõ poterat videri. Itaqꝫ greci galeam dixerunt esse: non vt quidã inscientissime interpretant eum Orci galea vsum: quę res nemini docto põt pbari. Fert etiã a Vulcano falcẽ accepisse ex adamante facta qua Medusam Gorgonaꝫ interfecit: qđ factum nemo ꝯscripsit. ¶ Sed vt ait Aeschylus tragędiarum scriptor in Phorcis. Igrcę fuerunt Gorgonum custodes: de quo in primo libro Genealogiarum scripsimus: quę vtręqꝫ vno oculo vsę existimantur. Et ita suo queqꝫ tempore accepto oculo vigilias egisse. Hunc Perseus vna earum tradente exceptum in paludẽ tritonida piecit. Itaqꝫ custodib⁹ excecatis facile gorgonam somno ꝯsopitã interfecit: Cui⁹ caput Minerua in pectore dr hr̃e collocatũ. Euemerus qdẽ Gorgonam a Minerua dicit interfectam. De qua alio tẽpore plura dicemus.

Eniochus. Hũc nos aurigaꝫ latine dicimus noīe Erichthoniũ vt Eratosthenes mõstrat: quẽ Juppiter cuꝫ vidisset primũ inter hoīes equos ⁊ quadrigas iunxisse: admirat⁹ est ingenium hominis ad solis inuẽta accessisse. q is pnceps quadrigis inter deos est vsus: sed Erichthonius ⁊ quadrigas vt ante diximus ⁊ sacrificium Mineruę ⁊ templũ ī arce

Atheniensium primus instituit: de cui⁹ ꝓgenie Euripedes ita dicit Vulcanū Mineruę pulchritudine corporis inductū petijsse ab ea: vt sibi nuberet neq; ĩpetrasse ⁊ cępisse Mineruā sese occultare ĩ eodē loco: q ꝓpter Vulcani amorē Ephesti⁹ est appellat⁹: quo ꝑsecutuz Vulcanū ferunt cępisse ei viz afferre. ⁊ cū plen⁹ cupiditatis ad eaz vt cōplexui se applicaret repulsus effudit in terrā voluptatē. Quo minerua pudore permota pede puluerem iniecit. Ex hoc aūt nascit̃ Erichthoni⁹ anguis: q ex terra ⁊ eoꝝ dissentiōe nomē possedit. Eū dr̃ Minerua in cistella quadā vt mysteria ꝯtectū ad erichthei filias detulisse ⁊ his dedisse ſuandū: quib⁹ interdixit ne cistellaz apirent. Sed vt hoīum est natura cupida vt eo magis appetant quo ĩterdicat̃. sępius virgines cistellā apuerūt ⁊ anguē viderunt. Quo facto insania a Minerua iniecta de arce atheniensiū se ꝑcipitauerūt. Anguis aūt ad Mineruę clypeū ꝯfugit ⁊ ab ea est educatus. ¶ Alij aūt anguina tm̄ crura habuisse Erichthoniū dixerunt: eūq; primo tpe adolescētię ludos Mineruę Panathenea fecit: se ⁊ ipm̄ q̈drigis cucurrisse: ꝓ quib⁹ factis ĩter sidera dr̃ collocatus. ¶ Nōnulli q de siderib⁹ scripserūt: hunc natiōe Argeū Orsilochū noīe: primū q̈drigarū inuentorē esse dixerunt: ⁊ ꝓ ĩuentiōe siderū locū possedisse. ¶ Alij aūt hunc Mercurij filiū ex Elicia natū noīe Mirtiluz Oenomai aurigā diffinierunt: cuius post notā oībus mortē parens corp⁹ in mundo ꝯstituisse existimat̃. Huius in humero sinistro capra ĩstare ⁊ in manu sinistra hedi vident̃ formati: De qb⁹ nōnulli ita dicunt. Olenū quendā fuisse noīe Vulcani filiū: Ex hoc duas nymphas ęga ⁊ elicen natas: q̄ Jouis fuerunt nutrices. Alij autez ab his etiā vrbes quasdā appellari dixerunt ⁊ Olenon in Aulide. Elicen aūt in Peloponesso. ⁊ ęgam in Emonia nominari: de quibus Homerus ĩ Jlliados scđo dicit. ¶ Parmēseus aūt ait Melissea quēdā fuisse cretę regē: ad ei⁹ filias Jouē nutriendū esse delatum que qđ lac nō habuerit caprā ei admisisse Amaltheā noīe quę eū dicit̃ educasse. Hāc aūt geminos hędos solitā esse ꝓcreare: ⁊ fere eo tempore pepisse: quo Juppiter nutriēdus est allat⁹. Jtaq; ꝓpter bñficiū mr̃is ⁊ hedos quoq; dicit̃ ĩter sidera collocasse. Hos aūt hędos Cleostrat⁹ tenedi⁹ dicit̃ primus inter sidera ostendisse. ¶ Museus aūt dicit Jouis nutrices Athemidem ⁊ Amalthea in nymphas: quib⁹ eum mater ops tradidisse existimat̃. Amalthea in aūt habuisse capram quandam vt in delitijs quę Jouem aluisset.

¶ Nonnulli etiã ęgam solis filiã dixerũt: multo candore corporis pstãtẽ: cui ꝯtrius pulchritudini horribilis aspect⁹ existebat: quo Tytanes pterriti petierũt a terra vt eius corpus obscurarẽt. quã terra specu quodã celasse dr̃ in isula crete: quę postea Juppitris fuisse nutrix (vt añ oñdimus) demr̃at. Sed cuȝ Juppiter fidẽs adolescẽtia belluȝ ꝯ Tytanas appararet: rñsum est ei si vincere vellet vt ęgos pelle tectus ⁊ capite Gorgonis bellũ administraret: quã ęgida gręci appellauerũt. Itaqȝ facto eo qđ supra declarauimus: Juppiter Tytanas supans regnũ est adeptus ⁊ reliq̃ ossa ęgos caprina pelle ꝯtecta aĩa donauit ⁊ stellis figuratam memorię cõmendauit. ⁊ post ea qbus ipse vicerat tect⁹ Mineruę ꝯcessit. ¶ Euemerus ait ęgam q̃ndã fuisse Panos vxorẽ: eã cõpressaȝ a Joue pepisse: quẽ viri sui panos diceret filiũ. Itaqȝ pueꝝ ęgipã. Jouẽ v̄o ęgiochũ dcm̃: q꞉ eũ diligebat plurimũ iter astra capręe figura memorię cã collocatũ.

Ophiulcus q apud nr̃os scriptores anguitenens dictus est supra Scorpionẽ ꝯstitut⁹ tenens manibus anguẽ mediũ corp⁹ eius implicantem. ¶ Policeus aũt Rhodius hunc Phorbãta noĩe demõstrat: q rhodijs auxilio maximo fuisse demonstrat̃. Nã cũ in eoꝝ isulã serpentiũ multitudine occupatã ciues Ophiussam appellassent: ⁊ in ea multitudine ferarũ draco fuisset ingenti magnitudine: qui plurimos eoꝝ interfecisset: ⁊ pr̃ia deniqȝ deserta carere coegisset: dr̃ Phorbas Triopę filius ex hysocla Mirmidonis filia natus eo tẽpestate delatus: oẽs feras ⁊ eũ draconẽ iterfecisse: q̃ cũ maxime Apollini dilectus esset locat⁹ in cęlo interficiens draconẽ laudis ⁊ memorię causa videatur. Itaqȝ Rhodij quotienscũqȝ a littore lõgius ꝓdeũt classes prius sacrificãt. Phorbantis aduẽtu vt illi⁹ talis euentus inopinatę virtutis accidat ciuibus qualis insciũ Phorbanta futurę laudis ad sidera glorię ꝑtulit casus. ¶ Cõplures ẽt astrologi hũc ęsculapiũ finxerunt: quẽ Juppiter Apollinis causa inter astra collocauit. Aesculapius .n. cũ esset inter hoĩes ⁊ tantũ medicina cęteris pstaret: vt non satis ei videret̃ hoĩum dolores leuare: nisi ẽt mortuos reuocare ad vitaȝ nouisset: fert̃ Hippolytũ: qui iniquitate nouercę ⁊ inscitia parentis erat iterfectus: sanasse. Ita Eratosthenes dicit. ¶ Nõnulli Glaucum Minoos filiũ: eius opa reuixisse dixerũt: ꝓ quo vt peccato Jouem domũ eius fulmĩe incẽdisse. Ipm̃ v̄o ꝑpter artificiũ ⁊ Apollinem ei⁹ pr̃em inter sidera anguẽ tenentẽ ꝯstituisse, vt qdã dixerũt.

hac de cā anguē tenere dr̄: q̄ cū Glaucū cogeret̄ sanare conclusus quodā loco secreto bacillū tenēs manu cū q̄d ageret cogitaret: dici tur anguis ad bacillū eius arrepsisse: quē Aesculapius mēte cōmo tus iterfecit bacillo fugiētē feriēs sepius. Postea fert̄ alter āguis eodē venisse ore ferēs herbā ⁊ in caput ei⁹ iposuisse: quo facto loco fugisse. q̄re Aesculapiū visum eadē herba Glaucū reuixisse. Itaq̄z anguis ⁊ in Aesculapij tutelā ⁊ in astris dr̄ collocatus/qua ꝯsuetu dine ducti posteri ei tradiderūt vt reliq̄ medici anguib⁹ vterent̄.

Sagitta. Hāc vnā ex Herculis telis eē demr̄ant/ q̄ aq̄lā dr̄ interfecisse/ q̄ iecinora Promethei fert̄ exedisse. de quo plurib⁹ vbis dicere nō videt̄ iutile. Antiq̄ cū maxi ma cerimōia deoꝝ imortaliū sacrificia admīstrarēt: soli ti sunt totas hostias in sacroꝝ ꝯsumere flāma. Itaq̄z cū ꝓpter sum/ ptus magnitudinē sacrificia paupib⁹ nō ꝯtingerent. Promethe⁹ q̄ pp excellētiā ingenij mirā: hoīes finxisse existimat̄: recusatiōe dr̄ ab Ioue ipetrasse vt partē hostię in ignē cōicerēt: partē in suo ꝯsume/ rēt vsu. Idq̄z postea ꝯsuetudo firmauit: qd̄ cū facile a deo nō vt ab hoīe auaro ipetrasset. Ipse Promethe⁹ imolat tauros duos: quo rū pmū iecinora cū in ara posuisset: reliq̄z carnez ex vtroq̄z tauro in vnū cōpositā: corio bubulo texit. Ossa aūt q̄ circū fuerunt reliq̄ pel le ꝯtecta in medio collocauit ⁊ Ioui fecit ptātē: vt quā vellet eoꝝ ꝯsumeret partē. Iuppiter aūt ⁊ si non ꝓ diuina fecit cogitatōe nec vt deū licebat oīa q̄ debuit aū ꝓuidere. Sed qm̄ credere istituimus historijs deceptus a Prometheo vtrūq̄z putās eē tauꝝ delegit os sa ꝓ sua dimidia pte. Itaq̄z postea in solēnibus ⁊ religiosis sacri/ ficijs carne hostiaꝝ ꝯsumpta: reliquaz q̄ pars fuit deoꝝ eodē igni cōburūt. Sed vt ad ꝓpositū reuertamur: Iuppiter cū factū resciś set aīo permoto mortalibus eripuit ignē: ne Promethei gr̄a plus deoꝝ ptāte valeret: ne ve carnis vsus vtilis hoībus videret̄ cū co/ qui nō posset. Prometheus aūt ꝯsuetus īsidiari sua opa ereptum mortalibus ignē restituere cogitabat. Itaq̄z ceteris remotis deue/ nit ad Iouis ignē quo diminuto ⁊ in ferulā ꝯiecto: lętus vt volare nō currere videret̄ ferulā iactans ne spūs iterclusus vaporis extin gueret in angustia lumē. Itaq̄z hoīes adhuc plerūq̄z q̄ letitię fiunt nūcij celerrime veniūt. Preterea totā a certatōe ludoꝝ cursoribus istituerūt ex Promethei ꝯsuetudine vt currerēt lāpadē iactantes. Pro quo Iuppiter facto mortalib⁹ parē gr̄az referēs mulierē tra/

didũt his quã a Vulcano factã deoꝝ voluntate oĩ munere donauit Itaqꝫ Pãdora est appellata. Prometheuꝫ aũt in mõte Scythie noĩe Caucaso ferrea cathẽa vixit: quẽ alligatũ ad trigĩta milia annoꝝ Eschylus tragœdiaꝝ scriptor dixit. Preterea admisit ei aglaꝫ: q̃ assidue noctu renascẽtia iecinora exesset. Hãc aũt aglã nõnulli ex typhõe ⁊ echiõe nataꝫ: Alij ex terra ⁊ tartaro: cõplures a Vulcão factã. Hũc cõplures Carnabutã dixerũt noĩe: gethaꝝ regeꝫ q sunt in mysia regione fuisse: q eodẽ tpe regno est potitꝰ: quo ꝑmuꝫ semĩa frugũ mortalibꝰ tradita eẽ existimant̄. Ceres.n.cuꝫ sua bñficia largiret̄ hoĩbꝰ/ Triptholomũ (cuiꝰ ipa fuerat nutrix) in curru draconũ collocatũ: q ꝑmus hoĩum vna rota dr̄ vsus: ne cursu moraret̄/ iussit oĩum nationuꝫ agros circueũtẽ semina partiri: quo faciliꝰ ipsi postea riqꝫ eoꝝ a fero victu segregarent̄. Qui cuꝫ pueĩsset ad euꝫ quem supra diximus gethaꝝ regẽ ab eo ꝑmuꝫ hospitaliter acceptꝰ: Deĩde nõ vt bñficijs aduena ⁊ ĩnocẽs: ſꝫ vt crudelissimus hostis ĩsidijs captus alioꝝ dum paratus est ꝓducere suã pene ꝑdidit vitã. Carnabutę .n. iussu cum draco vnuseoꝝ eẽt ĩterfectus/ ne cum Tripthólomus sensisset ĩsidias parari currus ꝑsidiuꝫ sibi ꝯstituere speraret Ceres eo venisse ⁊ erepto adolescẽti currũ dracõe altero subiecto reddidisse: Regẽ ꝓ cępto maleficio pęna nõ mediocri affecisse. ¶ Hegesianax dicit Cererẽ memorię hoĩuꝫ cã ita carnabuta sideribꝰ figurasse: mãibꝰ tenẽtẽ vt ĩterficere dracõnẽ existimet̄: q ita vixerat acerbe vt iucũdissimã sibi ꝯscisceret mortẽ. ¶ Alij aũt Herculẽ eẽ demõstrãt: ĩ Lydia apud flumẽ Sagari: anguẽ ĩterficiẽtẽ: q ⁊ hoĩes cõplures interficiebat/ ⁊ ripã frugibꝰ orbabat. Pro quo facto a regina Omphale q̃ ibi regnabat multis ornatuꝫ muneribꝰ argos remissum: Ab Jupitre vo ꝓpter fortitudinẽ inter sidera collocatum. ¶ Nõnulli ẽt Triopã Thessaloꝝ regẽ dixerunt eẽ: qui cũ suuꝫ domiciliũ tegere conaret̄/ Cereris ab antiqs collocatũ diruit tẽplum. Pro quo facto a Cerere fame obiecta nũqꝫ postea frugibꝰ vllis saturari potuisse existimat̄. Nouissime ꝓpe ad terminuꝫ vitę dracone obiecto mala plurima ꝑpessus aliqñ mortẽ adeptus inter astra Cereris voluntate est ꝯstitutus. Itaqꝫ adbuc videt̄ eũ draco circũplexus ęterna merentẽ afficere pęna. ¶ Policeꝰ aũt Vulcani factaꝫ manibus demõstrat aĩamqꝫ ei ab Joue traditã dicũt. Sed eius solutiõe hęc memorię ꝑdita est cã. Cũ Juppiter Thetidis cõnubiuꝫ pulchritudine corporis inductus peteret neqꝫ a timida virgĩe ipe/

traret:neq; eā rē minus efficere cogitaret:illo tpe parcę cecinisse ferunt fata q̄ pfici natura voluit rex: Dixerunt.n.quicūq; Thetidis fuisset maritus eius filiū pr̄ia fore laude clariorē:qđ Prometheus nō volūtate sed necessitudine vigilās auditū Jupitri nūciauit:q veritus ne id qđ ipse saturno patri fecisset in simili cā:ne patris regno priuatus cogeref:destitit Thetim velle ducere vxorem: ⁊ Prometheo ꝑ beneficio meritā retulit grām:eūq; vinculis liberauit : neq; qđ illi fuerat iuratus remisit vacuū omni alligatōi futuꝝ. ¶ Sz memorię cā ex vtraq; re hoc est lapide ⁊ ferro sibi digitū vincere iussit. qua ꝯsuetudine hoīes vsi quo satisfacere ꝓmetheo viderenf annulos lapide ⁊ ferro ꝯclusos hēre cęperunt. ¶ Nōnulli etiā coronā habuisse dixerunt:vt se victorē īpune peccasse diceret. Itaq; homines in maxima lętitia victoresq; coronas hr̄e cōstituerunt. Id exercitatiōib⁹ ⁊ cōuiuijs ꝓspicere licebit. Sed opinio ad initiū est ⁊ interitu; aquilę reuertamur. Hercules missus ab Euristeo ad hesperidū mala nescius vię deuenit ad Promethea quē in caucaso monte vinctum supra diximus: A quo via demonstrata victoria dū iter facere cōtendit/vt ⁊ draconē de quo an̄ diximus interfectū diceret: ⁊ gratiā ꝑ bn̄ficio redderet: Nam cōfestim honorē quē potuit reddidit merēti. Qua dimissa hoīes instituerunt vt hostijs īmolatis iecinora cōsumerēt in deoꝝ altaribus vt saturare per eos visceribus Promethei viderētur. vt Eratosthenes aūt de sagitta demōstrat. Hac Apollo Cyclopas īterfecit q fulmē Jouis fecer̄t quo Aescu lapium interfectū cōplures dixerunt. Hanc aūt sagittā in hyperboreo monte Apollinē defodisse: cum aūt Juppiter ignorauerit filio ipsam sagittā vēto ad Apollinē platā cū frugibus q̄ eo tēpore nascebanf. Hanc ergo ob causam inter sidera demōstraf.

AQuila hęc q̄ dicif Ganimedē rapuisse ⁊ amanti Joui tadidisse. hanc etiam Juppiter primus ex auium genere delegisse sibi existimaf:q̄ sola tradita est memorię:contra solis oriētis radios contendere valere. Itaq; super aquarium volare videtur. Hunc.n.complures Ganimedē eē finxerunt. ¶ Nonnulli etiam dixerunt Meropem quendam fuisse: qui Coam insulam tenuerit regno : ⁊ a filię nomine Coon : ⁊ homines ipsos a se:meropas appellaret. Hunc autem habuisse vxorem nomine Ethemeam genere nympharum procreatam: quęcum desierit colere Dianam:ab ea sagittis figi cępit. Tandem a ꝓserpina vi

uam ad inferos arreptã eẽ. Meropen aũt desiderio vxoris ꝓmotũ: morte sibi ꝯsciscere voluisse. Junonẽ aũt misertã ei⁹: in Aquilã cor pus ei⁹ ꝯuertisse: ⁊ iter sidera ꝯstituisse: ne si hoīs effigie eũ colloca ret: nihilomin⁹ memoriã tenẽs: ꝯiugis ꝺ̄siderio moueret̃. ¶ Aglo/ sthenes aũt q naxica scripsit: ait Jouẽ Cretę surreptũ: naxum dela tũ: ⁊ ibi eẽ nutritũ. q postq̄ ꝑuenerit ad virilẽ ętatẽ/ ⁊ voluerit bel/ lo lacescere titanas: sacrificãti ei aq̃lã auspicatã: quo auspicio vsũ eẽ: ⁊ eã iter astra collocasse. ¶ Nõnulli ẽt dixerũt Mercuriũ. alij aũt Anapladem pulchritudine veneris ductũ in amorẽ incidisse: ⁊ cũ ei copia nõ fieret animũ vt ꝯtumelia accepta defecisse. Jouẽ aũt misertũ eius: Cuz Uenus Acheloo flumine corpus ablueret misis/ se aquilã q̃ sociũ eius in amitenea ęgyptioꝝ delatum Mercurio tra deret: quẽ ꝑsequens Uenus ad cupientem sui ꝑuenit: qui copia fa/ cta ꝑ beneficio aquilam in mũdo collocauit.

Elphin. Hic qua de causa sit iter astra collocatus Era tosthenes ita cum cęteris dicit. Neptunũ quo tempore voluerit Amphitricẽ ducere vxorẽ: ⁊ illa cupiẽs serua re virginitatẽ: fugerit ad atlanta. complures eo quesitũ dimisisse. Jn his ⁊ delphina quendã nomine qui ꝑuagatus ĩsulas: aliquando ad virginem ꝑuenit eiq̄ ꝑsuasit vt nuberet Neptuno: ⁊ ipse nuptias eoꝝ administrauit. Pro quo facto: iter sidera delphi ni effigiem collocauit. Et hoc amplius: qui Neptuno simulachrũ faciunt: delphinũ aut in manu: aut sub pede eius constituere: inde Neptuno gratissimũ esse arbitrant̃. ¶ Aglosthenes aũt qui naxi ca cõscripsit: Tyrrhenos ait fuisse quosdã nauicularios: qui liberũ pr̃em: puerũ receptũ: vt naxum cũ socijs suis comitibus trãsuectũ: redderent nutricibus nymphis: a quibus eum nutrituz. ⁊ nostri: in ꝓgeniẽ deoꝝ ⁊ complures grẽci dixerunt. Sed vt ad ꝓpositũ re/ uertamur. nauiculari spe p̄dę inducti nauẽ auertere voluerũt: q̄d li/ ber suspicatus: comites suos iubet symphonia canere: quo sonitu inaudito Tyrrheni cũ vsq̄ eo delectarent̃: vt etiaz in saltationibus essent occupati: cupiditate se in mari inscij ꝓiecerunt: ⁊ ibi delphini sunt facti: quoꝝ cogitationẽ cum Liber memorię hominuz tradere voluisset: vnius effigiez inter sidera collocauit. ¶ Alij aũt dicunt: hũc esse delphina: qui Ariona citharedũ: ex siculo mari thenariũ trãsuexit: q cũ cęteros artificio p̄staret ⁊ circũ insulas quęstus cau/ sa vagaret̃: seruuli eius arbitrati: plus in ꝑfidiosa libertate cõmodi

q̄ꝫ in placida ſuitute eſſe: cogitare ceperunt vt dño in pelagus ꝓie/
cto: bona ei⁹ inter ſe ptirent. q cū cogitationē eoꝝ ſenſiſſet: petijt nō
vt dñs a ſuis: ſed vt inocens ab improbis: vt parens a filijs: vt ſe
liceret ornatū: qua ſepe fuerat veſte: q̄m nemo eēt alius vt ipſe qui
ſuū queſtū ꝓſequeret̄ euentū. Qđ cū impetraſſet: cithara ſumpta:
ſuā cepit deflere mortē: quo ſonitu ducti delphines: e toto mari ꝓ/
natant ad Ariōis cantū. Itaqꝫ deoꝝ imortaliū ptāte inuocata: ſup
eos ſe deiecit: quoꝝ vnus Ariona exceptū ptulit ad thenariū litt⁹.
In cui⁹ memorie cauſa: q̄ ibi ſtatua eſt Ariōis in ea delphini ſimula
chrū affixū videt̄. Pro qua re īter ſidera ab antiqs aſtrologis eſt
figuratū. Serui aūt q p ſe putarāt ſuitute elapſos tēpeſtate thena/
riū pducti a dño cōprehēſi nō mediocri ſupplicio ſunt affecti.

Equus. Hunc Aratus ⁊ alij cōplures Pegaſuꝫ Ne/
ptuni ⁊ Meduſe Gorgonis filium dixerunt: qui in heli
cone boetie monte/ vngula ſaxum feriens/ fontem ape/
ruit: q ex ei⁹ noīe Hypocrine eſt dictus. ¶ Alij dicunt
quo tpe Bellorophōtes ad Protheū abātis filiū argiuoꝝ regem
deuenerit: Anciā ꝯiugē regis: hoſpitis amore inductam: petijſſe ab
eo vti ſibi copiā faceret: ꝓmittēs ei ꝯiugis regnū. que cuꝫ impetra
re nō potuiſſet: verita ne ſe ad regē criminaret̄: occupat euꝫ ſibi viꝫ
afferre voluiſſe. Protheo dicit: q q eū dilexerat: noluit ipſe ſuppli
cium ſumere: ſꝫ qđ equū eē ſciebat: mittit eum ad Iebatē Ancie re/
gine p̄rem: quē alij thenobeiā dixerunt: vt ille filie pudicitiā defen
dēs Bellorophonteꝫ obijceret Chimere: q̄ eo tpe lycioꝝ agros va
ſtabat flāma: vñ victor ꝓfugiens poſt fontis īuentionē: cum ad ce/
lum ꝯtēderet euolare: neqꝫ lōge iā abeſſet deſpiciens ad terrā: timo
re pmotus decidit: ibiqꝫ piſſe dr̄. Equus aūt ſubuolaſſe īter ſidera
ab Ioue ꝯſtitutus exiſtimat̄. ¶ Alij nō criminatuꝫ ab Ancia: ſꝫ ne
ſepius audiret: qđ nollet: aut p̄cib⁹ eius moueret̄: ꝓfugiſſe argis di
xerūt. Euripedes aūt in melācippa tpe hippēdironis cētauri: filiaꝫ
theātea appellatā dicit. q̄ cuꝫ aleret̄ in mōte Pelio: ⁊ ſtudiū in ve/
nādo maximū hēret: quodā tpe ab eo loco hellenis filio: Iouis ne
pote pſuaſam ꝯcepiſſe: cūqꝫ iā ptus appropinquaret/ ꝓfugiſſe in ſil
uam: ne p̄ri cuꝫ virginē ſparet nepotē ꝓcreaſſe videret̄. Itaqꝫ cum
parens eaꝫ pſequeret̄: dr̄ petijſſe a deoꝝ ptāte: ne pariēs a parente
ꝯſpiceret̄: que deoꝝ voluntate poſtq̄ꝫ pepit in equā ꝯuerſa in aſtra
eſt ꝯſtituta. ¶ Nōnulli eā vatē dixerunt eē: ſed qđ deoꝝ ꝯſilia ho/

minibus sit enunciare solita:in equaz eé ꝯuersaz. Callimachus aūt ait:ꝙ desierit venari ⁊ colere dianaz:in quam spēm supra diximus: eam dianam ꝯuertisse. Hęc dicit etiam hac re nō eé in ꝯspectu Centauri:quem Chirona eé nōnulli dixerunt ⁊ etiam dimidiaz apparere.quod noluerit sciri se fęminam esse.

Deltoton. Hoc sidus velut lr̄a est gręca in triāgulo posita.itaqꝫ appellatur:qđ Mercurius supra caput Arietis statuisse existimatur:iō vt obscuritas Arietis huius splendore: quo loco eét significaretur ⁊ Jouis nomine gręce Διος primā litteram deformaret. ¶ Nōnulli ęgypti positionem. Alij qua Nilus terminaret ęthiopiā eé ⁊ ęgyptum dixerunt. Alij Siciliā figuratā putauerunt. Alij ꝙ orbē terrarum superiores triphariā diuiserūt.tres angulos eé constitutos dixerūt.

ARies. Hic existimatur eé q phryxū transtulisse ⁊ Hellen dictus est:p hellespontuz: quē Hesiodus ⁊ pherecides ait habuisse aureā pellē de qua alibi plura dicemus. Sz Hellen decidisse in hellespontū ⁊ a Neptuno cōpressaz Peona ꝓcreasse:cōplures. ¶ Nōnulli Edonū dixerunt. Pręterea phryxū incolumē ad Oetam puenisse ⁊ Arietē Joui imolasse: Pellē in tēplo fixisse/⁊ Arietis ipsiꝰ effigiē ab Joue inter sidera ꝯstitutā:hēre tp̄s anni quo frumentū seritur: ⁊ iō ꝙ ortū seuerit ante: quę maxie fugę fuit cā. Et Eratosthenes ait arietē ip̄m sibi pellē aureā detraxisse ⁊ phryxo memorię cā dedisse: ip̄m ad sidera puenisse: quare vt supra diximus obscuriꝰ videatur. ¶ Hunc aūt nōnulli dixerunt in oppido horcomenio qđ est in boetia natū. Alij in saloꝝ thessalię finibꝰ ꝓcreatū. Alij dicūt Cretea ⁊ athamantē cū alijs pluribus ęoli filios fuisse. ¶ Nōnulli etiā Athamātis filiū Salomonē eé:ęoli nepotē eé dixerunt. Cretea aūt habuisse demodicē vxorem quā alij biadicem dixerūt. Hāc aūt phryxi Athamantis filij corpore inductā in amorē incidisse.neqꝫ ab eo vt sibi copiā faceret ip̄etrare potuisse. Itaqꝫ neċario coactā crimiari eū ad Cretea cępisse quę diceret ab eo vim sibi pene allatam.⁊ hoꝝ sīlia mulierū ꝯsuetudine dixisse. Quo facto Cretea vt vxoris amantē permotū athamāti vt de eo suppliciū sumeret/ꝑsuasisse. Nubē aūt interuenisse ⁊ ereptuz phryxū ⁊ hellē eius sororē in Ariete posuisse/⁊ p hellespōtū q̄ lōgissime posset pfugere iusisse:hellen decidisse: ⁊ ibi debitum nature reddidisse. Ex huiꝰ noīe hellespōtuz appellatū. Phryxū Colchos

peruenisse: et vt an̄ diximus Arietis interfecti pellē in templo fixisse. Ipm aūt a Mercurio ad Athamantē redutū q pr̄i eius satisfecerit: eū inocentia ꝯfusum ꝓfugisse. ¶ Hermispus aūt dicit quo tp̄e Liber africam oppugnauerit deuenisse cuȝ exercitu in eū locū: qui ꝓpter multitudinē pulueris āmodes est appellatus. Itaqȝ cum in maximū piculuȝ deuenisset ꝙ iter necārio facere videbat. accessit eo vt aquę maxima penuria eēt: quo facto exercitus ad defectionē maximā venire cogebat᷑: q qd agerēt dū cogitāt Aries qdaȝ fortuitu ad milites eoꝝ errans peruenit: quos cū vidisset fuga sibi p̄sidiū parauit. Milites aūt q euȝ fuerunt cōspicati et si puluere et ęstu pressi vix ꝓgrediebant᷑: tn̄ vt pręda ex flāma petētes: arietē sequi cęperunt vsqȝ ad eū locū q Iouis āmonis postea templo ꝯstituto est appellatus. Quo cū peruenissent arietē quē consecuti fuerāt nusq̄ȝ iuenire potuerunt. Sed qđ magis his fuerat optādū aquę magnā copiā in eo loco nacti sunt corporibusqȝ recupatis libero statim nūciauerūt: qua gauisus ad eos fines exercitū deduxit et Iouis āmonis templū cuȝ arietinis cornibus simulachro facto ꝯstituit. arietē inter sidera figurauit. Ita vt cū sol in eius foret signo: oīa nascentia recrearent᷑: quę veris tp̄e fiunt hac re maxime ꝙ illius fuga Liber recreauit exercitum. Pręterea. xij. signoꝝ principē voluit eē ꝙ ille optimus exercitui fuerit ductor. Sed de ammonis simulachro Leon qui res ęgyptias cōscripsit: ait. Cum Liber ęgyptū et reliquos fines regno teneret et oīa primus hoībus ostendisse diceret᷑: ammonē quēdam ex aphrica venisse et pecoris multitudinē ad Liberꝝ adduxisse: quo facilius et eius gratia vteret᷑ et aliquid primus inuenisse diceret᷑. Itaqȝ ꝓ beneficio ei Liber existimat᷑ agrū dedisse qui est cōtra thebas ęgyptias: et qui simulachra faciunt āmonis: eum capite cornuto instituunt: vt hoīes memoria teneāt: eum primuȝ pecus on̄disse. Qui aūt Libero fcm̄ voluerunt assignare ꝙ nō petierit ab ammone: sed vltro ad eum sit adductus: simulachra illi cornuta faciunt: et arieteȝ memorię causa inter sidera fixum dicunt.

Taurus. Hic dicit᷑ inter astra esse constitutus ꝙ Europā icolumē transuexerit Cretā. Ut Euripedes dicit. ¶ Nōnulli aiunt cū in bouem sit conuersa: vt Iuppiter ei satisfacere videret᷑ inter sidera constituisse: ꝙ eius prior pars appareat vt tauri: ſȝ reliquuȝ corpus obscuri⁹ videat᷑. ¶ Expectat aūt ad exortū solē: cuius oris effigiē quę ꝯtinent stellę Hyades ap-

pellantur. ¶ Has aũt pherecydes atheniẽsis liberi nutrices esse demõstrat numero septẽ: quas ẽt añ nymphas Bodonidas appellatas. Harũ noĩa sunt hęc. Ambrosia. Eudora. Padile. Coronis. Polisso. Phyleto. Thyene. Hę dicunt a Lygurgo fugatę ꝛ pręter Ambrosiã oẽs ad thetym ꝓfugisse vt ait Asclepiades. Sed vt Pherecydes dicit ad thebas liberum platũ Junoni tradiderũt. Quã ob cãm ab Joue grã eis ẽ relata ꝙ iter sidera sunt cõstitutę. ¶ Hyades aũt appellatę sunt vt ait Muse⁹ ꝙ ex atlante ꝛ Hya Oceani filia: sint qndeciꝫ filię ꝓcreatę: q̃rũ qnqꝫ hyadas appellatas demõstrat ꝙ earũ hyas fuerit frater a sororib⁹ plurimũ dilect⁹. q cũ venãs a leone eẽt iterfectus: qnqꝫ de qb⁹ supra diximus lamẽtatiõibus assiduis pmotę dicunt iterijsse: quare eas ꝙ plurimũ de ei⁹ morte laborarẽt hyadas appellatas. Reliquas ṽo decem sorores deliberasse de sororũ morte. ꝛ earũ septẽ sibi mortẽ ꝯscisse. q̃re ꝙ plures idem senserũt Pleidas dictas. ¶ Alexãder aũt hyadas ait dictas: ꝙ plures hyades ꝛ boetię sunt filie. Pleidas aũt ꝙ ex pleone oceani ꝛ atlante sint natę. Hę numero septem dicunt. sed nemo ampli⁹ q̃ꝫ sex videre põt. Cui⁹ cã ꝓdit: hoc qđ de septẽ sex cuꝫ imortalibus ꝯcubuerũt. tres cũ Joue. Due cũ neptuno. Una cuꝫ Marte: reliq̃ aũt Sisyphi vxor demõstrat. Quarũ ex electra ꝛ Joue dardanũ. Ex maia mercuriũ. Ex tagete lacedemona ꝓcreatum. Ex alcyone aũt ꝛ Neptuno Jrea. Ex celeno lycũ ꝛ nictea natum. Martẽ aũt ex Sterope Oenomaũ ꝓcreasse: quã alij ęnomai dixerũt vxorẽ. Meropen aũt Sisypho nuptã Glaucũ genuisse. quẽ cõplures Bellorophõtis prẽm eẽ dixerũt. Quare ꝓpter reliquas sorores ei⁹ iter sidera ꝯstitutã. Sed qꝛ hoĩ nupsit stellã ei⁹ obscuratã. ¶ Alij dicũt Electrã nõ apparere. iõ qđ Pleides existiment chorẽã ducere stellis. Sꝫ postq̃ꝫ Troia fuit capta ꝛ ꝓgẽies ei⁹ q̃ a dardano fuerit sit euersa: dolore pmotã ab his se remouisse: ꝛ in circulo q arctic⁹ dr ꝯstitisse: ex quodã lõgo tpe lamẽtantẽ capillo sparso videri: itaqꝫ e facto Cometem esse appellatã. Sed has Pleidas antiq astrologi seorsum a Tauro deformauerũt vt añ dixim⁹ Pleiones ꝛ Atlãtis filias: q̃ cũ in boetiã cũ puellis iter faceret: Oriõa conatũ voluisse ei viꝫ afferre illã fugere cepisse: Oriona aũt secutũ esse ãnis. xij. neqꝫ eã iuenire potuisse. Jouẽ aũt puellã misertũ inter astra ꝯstituisse: ꝛ postea a nõnullis astrologis caudã tauri appellatam. Itaqꝫ adhuc Orion fugiẽtes eas ad occasuꝫ seq videt. Eas

stellas

stellas vergilias nri dixerũt q post ver exoriunt: et hę qdẽ amplio/
rez cęteris hñt honorẽ. Qd eaꝝ signo exoriẽte stas significat. Oc/
cidẽte aũt hyems ondit: qd alijs nõ est traditũ signis.

Gemini. hos cõplures astrologi castorẽ et pollucẽ esse di
xerũt: quos demõstrãt oĩum fratrũ iter se amãtissimos
fuisse. q neq de pncipatu ɔtẽderunt: neq vllã rem sine
cõmuni consilio gesserũt. Pro qbus officijs eoꝝ Jup/
piter inter notissima sidera eosconstituisse existimatur. Neptunum
aũt pari ɔsilio enũerasse. Nã equos his qbus vtunt donauit et de/
dit ptãtez naufragis saluti eẽ. Alij dixert Herculẽ eẽ et Apollinẽ.
¶ Nõnulli ẽt Tripttholemũ: quẽ supra dixim' et Jasona a Cere/
re dilectos: et ad sidera platos. Sz q de Castore et Polluce dicũt:
hoc ampli' addũt: vt Castor i oppido Adriadnis sit occisus: q tpe
Lacedemones cũ atheniẽsib' bellũ gesserũt. Alij aũt cũ oppugna
rẽt Spartã Lync' et hydas ibi pisse dixerũt. Pollucẽ ait Home/
rus ɔcesisse fri dimidiã vitã. Jtaq alternis dieb' eoꝝ quẽq lucẽ.

Cancer. Hic dr Junonis bñficio iter astra collocatus:
q cũ Hercules ɔ hydrã Lerneam ɔstitisset: ex palude
pedẽ ei' mordicus arripuisset: qua de re Herculẽ pmo/
tuz eũ interfecisse. Junonẽ aũt inter sidera ɔstituisse: vt
esset cũ duodecim signis: q maxime solis cursu ɔtinent. ¶ Jn eius
deformatiõis parte sunt quidã q asini appellant: a Libero in testa
Cancri duab' stellis figurati. Liber enĩ a Junone furore obiecto:
dr mẽte captus fugisse p Thesprotiã: cogitans ad Jouis dodonei
templũ puenire: vñ peteret rñsum: quo facilius ad pristinũ statum
mentis perueniret. Sed cũ venisset ad quãdã paludẽ magnã: quaz
trãsire nõ posset: de quibusdaz duobus asellis obuijs factis: dr vnũ
deprehẽdisse eoꝝ: et ita eẽ trãsuectũ: vt oĩo aquã nõ tetigerit. Jtaq
cũ venisset ad templuz Jupitris dodonei statim dr a furore libera/
tus: et asellis grãm retulisse: et inter astra eos collocasse. ¶ Nõnul/
li ẽt dixerunt asino illi qui fuerit vectus: vocẽ humanã dedisse. Jta/
q postea cuz Priapo deo naturę ɔtendisse: et victũ ab eo iterfectũ.
Pro quo Libeꝝ eius misertuz in sideribus annumerasse. Et vt sci
ret id p deo nõ p homine timido (qz Junonẽ fugerit) fecisse: supra
Cancrum ɔstituit: qui deę bñficio fuerit affixus astris. ¶ Dicitur
etiaz alia historia de asellis vt ait Eratosthenes: quo tpe Juppiter
bello gigãtibus indicto: ad eos oppugnandos oẽs deos ɔuocauit

venisse liberū p̄rem Uulcanum satyros sylenos asellis vectos: qui cū non longe ab hostib⁹ abessent: dicunt̄ aselli ꝑtimuisse: ⁊ ita pro se quisqȝ magnum clamorem ⁊ inauditū gigantib⁹ fecisse: vt oēs hostes eoꝝ clamore in fugā se conuerterent: ⁊ ita sint superati. ¶ Huius similis est historia de buccina Tritonis: Nam is quoqȝ fert̄: cū concham inuentā excauasset secū ad gigantes tulisse: ⁊ ibi sonitum quēdā inauditū per ꝯchā misisse. Hostes autē veritos ne qua eēt imanis fera ab aduersarijs adducta: cum esset ille mugitus: fugę se mandasse: ⁊ ita victos in hostium ꝑtāte ꝑuenisse.

Leo. Hic dicit̄ a Joue cōstitut⁹ ꝙ oīum feraꝝ princeps esse existimant̄. Nōnulli etiā hoc ampli⁹ dicunt ꝙ herculis prima fuerit hec certatio ⁊ ꝙ euȝ inermis interfecit. De eo ⁊ Pisandrus ⁊ cōplures alij scripserunt: cuius simulachruȝ ꝓximum est virgini. Sed alię. vij. stellę ad caudaȝ leonis in triāgulo collocatę: quas crines beronices esse Conon samius mathematic⁹ ⁊ Callimachus dicit. Cum Ptolomeus beronicem Ptolomei ⁊ Aristonis filiā sororē suā duxisset vxorē: ⁊ paucis post dieb⁹ Asiā oppugnatuȝ ꝓfectus esset: vouisse beronicȝ si victor Ptolomeus redijsset: se detonsurā crinē: quo voto donatuȝ crinē in Ueneris Arsinoes Confintidis posuisse tēplo: eisqȝ postero die nō cōparuisse. Qd̕ factuȝ cum rex egre ferret Conon mathematicus (vt diximus) cupiens inire gr̄am regis dixit crinē inter sidera videri collocatum: ⁊ quasdā vacuas a figura septem stellas ostēdit quas eē crineȝ fingeret. Hanc beronicem nōnulli cum Calimacho dixerunt equos alere ⁊ ad Olympia mittere consuetam. Alij dicunt hoc amplius Ptolomęū beronicis p̄rem: multitudine hostium ꝑterritum: fuga salutē petisse: filia autē sępe cōsuetā insiluisse in equū: ⁊ reliquā exercit⁹ copiam ꝯstituisse: ⁊ cōplures hostium interfecisse: reliquos in fugā coniecisse: ꝓ quo etiā Callimachus eā magnanimā dixit. ¶ Eratosthenes autē dicit ⁊ virginibus lesbijs dotem quam cuiqȝ relictam a parente nemo solueret iusisse reddi: ⁊ inter eas constituisse petitionem.

Virgo. Hanc Hesiodus Jouis ⁊ Themidis filiam dicit: Aratus autem Astręi ⁊ aurorę filiaȝ existimat: ꝙ eodem tēpore fuerit: cum aurea secula hoīum: ⁊ eoꝝ principē fuisse demōstrat: ꝓpter diligentiam: ⁊ ęquitateȝ iustitiam appellatam: neqȝ illo tempore ab hominibus exteras natio

nes bello lacessitas esse:neqʒ nauigio quéqʒ vsum esse:sed agris co
lendis vitaʒ agere consueuisse. Sed post eoruʒ:qui sint nati minus
officiosos:magis auaros cepisse fieri. Quare minꝰ iustitiā inter ho
mines fuisse conuersatam. Deniqʒ eam puenisse vsqʒ eo:dum dice/
ref:Heu heu genꝰ hominuʒ natuʒ: Itaqʒ iā potuisse pati amplius
ꝛ ad sidera euolasse. ¶ Sed hanc alij Fortunā/alij Cerereʒ dixe/
runt/ꝛ hoc magis nō conuenit inter eos ꝙ caput eius nimiū obscu
rum videf. ¶ Nōnulli etiā Erigonē Icari filiaʒ dixerunt: de qua
supra diximus. Alij autem apollinis filiā ex Chrisosthemi nataʒ ꝛ
infantem parthenon nomine dictam/ eamqʒ ꝙ parua interierit ab
Apolline inter sidera collocatam.

SCorpius. hic propter magnitudinē membroꝝ in duo si
gna diuidif:quoꝝ vnius effigieʒ nr̄i librā dixerunt. sed
oīno totum signum hac de causa statutum assignaf ꝙ
Orion cum venaref ꝛ in eo exercitatissimuʒ se esse cōfi/
deret dixisse:etiam dianę ꝛ latonę:se oīa q̄ ex terra oriunf interfice/
re valere:quare terrā pmotā scorpionem eduxisse: q euʒ interficere
demonstraf. Ioué auteʒ vtriusqʒ animuʒ admiratuʒ: scorpioné in/
ter astra collocasse:vt spés eius hoibus documéto eét: ne qs eoruʒ
aliq̄ re sibi confideret. Dianā auté ꝓpter studiuʒ Orionis petisse a
ioue:vt idé illi beneficiuʒ daret petéti qd terrę vltro tribuisset. Ita/
qʒ eum cōstitutum:vt cuʒ scorpion oriaf orion occidat.

SAgittarius. Hunc cóplures centauꝝ esse dixerunt. alij
auteʒ hac de causa negauerunt. qd nemo centaurus sa/
gittis sit vsus. Hic auté querif cur equinis cruribus sit
deformatꝰ/ ꝛ caudā habeat vt satyri. Dicūt eni nōnulli
hunc eē Crotum nomine Euphemes musaruʒ nutricis filiuʒ vt ait
Sosteus tragędiarum scriptor:eum domicilium in monte helicone
habuisse ꝛ cuʒ musis solitum delectari:nōnūqʒ etiā studio venatio/
nis exerceri. Itaqʒ ꝓ merita diligentia magnam laudem assecutuʒ.
Nam ꝛ celerrimuʒ in siluis:ꝛ acutissimum in musis factuʒ eē. Pro
quo studio petisse musas ab ioue vt in aliquo astroꝝ numero defor
maref. Itaqʒ ioué fecisse vt cum omnia illius artificia vno corpore
vellet significare:Crura eius eqna fecisse:ꝙ equo multum sit vsus:
ꝛ sagittas ꝓ ingenio adiunxisse:vt ex his ꝛ acumen ꝛ celeritas esse
vr̄. Caudā satiricā in corpe fixisse:ꝙ nō minus hic musę q̄ʒ liber sa/
tyris sit delectatus. Añ huiꝰ pedes stellę sunt paucę i rotūdo defor

mate:quas coronā eius vt ludentis abiectā nōnulli dixerūt.

Apricorn⁹. Hui⁹ effigies similis est Egipani: quē Jupiter: q̄ cū eo erat nutritus cū eo esse voluit: vt capram nutricez de qua ante diximus. ¶ Hic etiā dicit̄ q̄ cum Juppiter tytanas oppugnaret primus obiecisse hostibus timorē qui Paniscos appellat̄ vt ait Eratosthenes: Hac ēt de causa huius inferiorē partē piscis esse formatio q̄ muricib⁹ idest maritimis ꝯchilijs hostes sit iaculat⁹ ꝑ lapidū iactatōe. ¶ Aegyptij aūt sacerdotes ⁊ nōnulli poetę dicunt eū cum plures dij in ęgyptum cōuenissent: repente venisse eodem typhona acerrimū gigan ta ⁊ maxime deoꝝ inimicum: quo timore permotos in aliā figuram se conuertisse. Mercuriuz factum esse ibim: Apollinem autem quę thręicia auis est grus: dicit̄. Dianā Claro simulatā: quibus de causis ęgyptios ea genera violari nō sinere demonstrāt: q̄ deoꝝ imagines dicant̄. Eodē tpe Pana dicūt in flumen se deiecisse: ⁊ posteriorem partē corporis effigiē piscis: alteraz vo hirci fecisse: ⁊ ita a Typhone profugisse: cuius cogitatum Jupitrem admiratnz: effigiem eius inter sidera fixisse.

Quarius. Hunc complures Ganymedē esse dixerunt: quez Juppiter propter pulchritudinē corporis ereptū parentibus deorum ministrum fecisse existimatur. Itaq̄ ostēditur vt aquā aliquo infundens. ¶ Hegesinax aūt deucaliona dicit esse q̄ eo regnante tanta vis aquę se de cęlo ꝓfuderit/vt cataclysmus factus esse diceretur. Eubolus autem Cecropem demonstrat esse: antiquitatem generis cōmemorās: ⁊ ostendens anteq̄ vinuz traditum sit hominibus/aqua in sacrificijs deorum vsos esse: ⁊ ante Cecropem regnasse q̄ vinū sit inuentū.

Jsces. Diogenites Eritbrachus ait quodam tempore Venerem cum cupidine filio in Syriam ad flumen Eufratem venisse: ⁊ eodem loco repente Typhona gigan ta: (de quo supra diximus) apparuisse. Venerem autem cum filio in flumen se proiecisse: ⁊ ibi figuram piscium forma mutasse: quo facto periculo esse liberatos. Itaq̄ postea syros qui in his locis sunt proximi: destituisse pisces esitare: q̄ vereantur eos capere ne simili causa deorum pręsidia impugnare videantur: aut eos ipsos captare. Eratosthenes autem ex eo pisce natos homines dicit, de quo post dicemus.

Cetus

Etus. De hoc dicitur q a Neptuno missus sit: vt Andromedam interficeret: quã ante diximus. Sed a Perseo sit interfectus: propter immanitatem corporis: ꝛ illius virtute inter sidera collocatum.

Ridanus. Hũc alij Nilū: complures etiã oceanũ esse dixerũt. Qui aũt Nilũ volũt vocari: ꝑpter magnitudinẽ eius ꝛ vtilitatẽ ęquissimũ esse demõstrãt. Pręterea q infra cũ q̃dã stella sit clari⁹ cęteris lucẽs noīe Canopos appellata. Canopos aũt īsula flumīe aluit̃ Nilo.

Epus. Hic dr̃ Orionis canẽ fugere venãtis. Nã cũ vt oportebat: eũ venatorẽ finxissent: voluere ẽt hoc significare aliq̃ de cã. Itaq3 leporẽ ad pedes ei⁹ fugiẽtẽ finxerũt: quẽ nõnulli a Mercurio ꝯstitutũ dixerũt: eiq3 datū eẽ ꝑter cętera gñā q̃drupedū: vt alios pareret/alios hr̃et in vẽtre ¶ Qui aũt ab hac cã dissentiũt: negãt tã nobilẽ ꝛ tã magnũ venatorẽ: de quo ꝛ añ in Scorpiõis signo diximus: oportere fingi leporẽ venari: Callimachũ q̃q3 accusari q cũ canis scriberet laudes eaꝝ leporꝝ sanguīe gaudere: ꝛ eos venari dixisset. Itaq3 Oriona cũ Tauro decertãtẽ fecerũt. ¶ Leporis aũt hãc historiã memorię ꝓdiderũt apud antiquos in īsula lero nullũ leporẽ fuisse: s3 ex eoꝝ ciuitate adolescẽtiũ quẽdã studio gñis īductũ: ab exteris finib⁹ leporẽ fęminã ꝑgnãtẽ attulisse: ꝛ ad ei⁹ ꝑtũ diligẽtissime ministrasse. Itaq3 cum pepisset cõplurib⁹ ei⁹ ciuitatis studiũ īcidisse ꝛ ꝑtī3 ꝑcio/ ꝑtim bñficio mercatos oẽs lepores alere cępisse. Itaq3 nõ lõgo īteruallo tãtã multitudinẽ lepoꝝ ꝓcreatã: vt tota īsula ab his occupata diceretur: qb⁹ cũ ab hoĩb⁹ nil daret̃: ī semīa eoꝝ īpetu fcõ oĩa comederũt. Quo facto īcolę calamitate affecti cũ fame forẽt oppressi: cõi ꝯsilio toti⁹ ciuitatis vix deniq3 eos abegisse ex īsula dr̃. Itaq3 leporis postea figurã ī astris ꝯstituisse: vt hoĩes meminissent nil eẽ tã exoptandũ ī vita: qn ex eo plus doloris q̃3 letitię cape posteri⁹ cogerent̃.

Rion. Hunc Hesiodus Neptuni filiũ dicit: ex Euriale Minois filia natũ: ꝯcessum aũt ei vt super fluct⁹ currere: ꝛ in terra quemadmodũ Phyclo datũ dr̃ vt supra aristas curreret nec eas infringeret. ¶ Aristonicus aũt dicit quendam erithrea fuisse thebis: Pyndarus autẽ in insula chio. Hunc aũt cũ Iouem ꝛ Mercurium hospitio recepisset: petisse ab eis: vt sibi aliqd liberoꝝ nasceret̃. Itaq3/quo facili⁹ petitū īpetra/

ret:boue imolasse ⁊ his ꝓ epulis apposuisse: qđ cũ fecisset: poposcis se Iouẽ ⁊ Mercuriũ: ꝙ coriũ de boue fuisset detractũ: ⁊ qđ fecerãt vrinę in coriũ ĩfudisse: ⁊ id sub terra poni iussisse: ex quo postea natũ puerꝝ: quẽ erat heus e facto Uriona noie appellauit: sꝫ vetustate ⁊ ꝯsuetudie factũ est vt Orion vocaret᷑. Hic dr̃ Thebis chiũ venisse ⁊ Oenopiõis filiã meropẽ ꝑ vinuꝫ cupiditate incẽsus cõpressisse: ꝓ quo fcõ ab Oenopione excecatᵘ: ⁊ de ĩsula eiectᵘ existimat᷑ lenũ ad Uulcanũ ꝑuenisse: ⁊ ab eo quendã ducẽ Cedaliona noie accepisse quẽ collo ferens dr̃ ad solẽ venisse ⁊ ab eo sanatuꝫ: vt se vlcisceret᷑ chiũ reuertisse. Oenopiona aũt a ciuibᵘ sub terra custoditũ eẽ: quẽ postq̃ꝫ se ĩuenire posse desparet Orion in ĩsulã cretã ꝑuenisse / ⁊ ibi venari cępisse cũ diana ⁊ ei polliceri q̃ supra diximus / ⁊ ita ad sidera peruẽisse. ❡ Nõnulli aũt aiũt Oriõa cũ Oenopiõe ꝓpe nimia ꝯiũctũ amicitia vixisse ⁊ qđ ei noluerit suũ studiũ in venãdo ꝓbare dianę quoqꝫ pollicitũ q̃ supra diximus: ⁊ ita ĩterfectum. ❡ Alij dicunt cũ Callimacho cũ dianę vim voluerit afferre ab ea sagittis eẽ ꝯfixũ / ⁊ ad sidera ꝓpter venãdi ꝯsile studiũ deformatũ. ❡ Histriᵘ dicit Oriona a diana eẽ dilectũ ⁊ pene fcm̃ vt ei nupsisse existimaretur. Qđ Apollo cum egre ferret ⁊ sępe eã obiurgãs / hoc fecisse: natãtis Orionis lõge caput solũ videret᷑ ꝯspicatᵘ: ꝯtẽdit cũ diana eã nõ posse sagittã mittere ad id: qđ nigrũ in mari videret᷑: q̃ cuꝫ vellet in eo studio se maxĩe artificẽ dici sagitta missa caput Orionis traiecit. Itaqꝫ cũ fluctᵘ ĩterfectũ ad littus adiecisset: ⁊ se cũ diana ꝑcussisse plurimuꝫ doleret: multis eius obitum prosecuta lachrymis inter sidera statuisse existimatur. Sed quę post mortem eius diana fecerit in eius histori js dicemus.

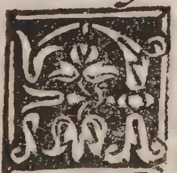
Canis. Hic dr̃ ab Ioue custos Europę appositᵘ esse ⁊ ad minoa ꝑuẽisse. Quẽ Prochris Cephali vxor laborantẽ dr̃ sanasse: ⁊ ꝓ eo bñficio canẽ munere accepisse. ꝙ illa studiosa fuerit venatõis: ⁊ ꝙ cani fuerat datũ ne vlla fera ꝑterire eũ posset: post eiᵘ obitũ canis ad cephalũ ꝑuẽit: qđ Prochris eiᵘ fuerat vxor: queꝫ ille ducẽs secũ thebas peruenit vbi erat vulpes cui datũ dicebat᷑ oẽs canes effugere posse. Itaqꝫ cũ in vnũ ꝑuenissent: Iuppiter nesciᵘ qđ faceret (vt Histriᵘ ait) vtrũqꝫ in lapidẽ ꝯuertit. ❡ Nõnulli hũc canẽ Oriõis eẽ dixer᷑t ⁊ qđ studio sius fuerit venãdi cũ eo cane quoqꝫ inter sidera collocatũ. Alij aũt Icari canẽ eẽ dixerũt de q̃ añ diximus: q̃ multas ꝓposita suos hñt

auctores:ſʒ canis hʒ in lingua ſtellā vnaʒ q̄ ipſa canis appellaṫ. In capite aūt alterā quā iſis ſuo noīe ſtatuiſſe exiſtimaṫ: ⁊ ſyriō appel/ laſſe ꝑ flāmę candorez ꝙ eiuſmodi ſit vt p̄ter cęteras lucere videaṫ. Itaqʒ quo magis ea cognoſcerent ſyriona appellaſſe.

Rochion. Hic ante maiorem canem exoriri videṫ/ſed a nōnullis Orionis eſſe exiſtimatur. Hac etiam de cauſa prochionem appellatum:ſed ijſdem oībus hiſtorijs qui bus ſuperior canis annumeratur.

Rgo. Hāc nōnulli ꝑpter celeritatē argo dixerūt grecę appellatā. Alij ꝙ Argus eiꝰ fuerit iuētor. hāc aūt p̄mā in mari fuiſſe cōplures dixerūt/ ⁊ hac re maxīe ſtellis eē̄ figuratā. Hāc nauiʒ factā Pindarus ait in magneſia oppido cui demetria nomē ē. ¶ Callimachus aūt ī ijſdē finibꝰ ad Apollinis actij tēplū qđ argo nautę ꝑficiſcētes ſtatuiſſe exiſtiman/ tur in eo loco q̄ pagaſe vocaṫ / iō ꝙ nauis argo ibi p̄mū cōpacta dr̄ qđ eſt grecę pagaſe. Homerus hūc eūdē locū in theſſalię finibꝰ eē̄ demōſtrat. Eſchylus aūt ⁊ nōnulli aiūt a Minerua quādā māʒ lo/ quētē eodē eē̄ ꝯiūctā:ſʒ hꝰ nō tota effigies īter aſtra vr̄:diuiſa.n.eſt a puppi vſqʒ ad malū:ſignās/ne hoīes nauibꝰ fractj ꝑtimeſcerēt.

Entaurus. Hic dr̄ noīe Chyron ſaturni ⁊ Phylire fi/ liꝰ eſſe q̄ nō mō cęteros cētauros:ſʒ hoīes quoqʒ iuſtitia dr̄ ſupaſſe. Eſculapiū ⁊ Achillē nutriſſe exiſtimaṫ: pie/ tate igiṫ ⁊ diligētia effecit vt īter aſtra nūeraret. Apud hunc Hercules cū diuerteret ⁊ ſimul cū chirone ſedēs ſagittas ꝯſi deraret:ferṫ vna eoꝝ decidiſſe ſupra pedē Chironis ⁊ ita eū īterfe/ ciſſe. ¶ Alij aūt dicūt cētaurū miratū ꝙ tā breuibꝰ ſagittis: tā ma gna corpora cētauroꝝ īterfecerit ipm̄ ꝯtēdere arcū conatuʒ: Itaqʒ ex eiꝰ manu ſagittā ꝑlapſaʒ in pedē eius incidiſſe: ꝓ qua re Iuppi ter eius miſertus inter ſidera eū ꝯſtituit cū hoſtia quā ſupra aram te nēs imolare videṫ. ¶ Hūc alij phonon eſſe cētaurū dixerūt: eūqʒ auſpicio preter cęteros plurimū valere. Itaqʒ ad aram cum hoſtia venire Iouis voluntate figuratur.

Ra. In hac primū dij exiſtimantur ſacra ⁊ coniuratio/ nem feciſſe:cum Tytanas oppugnare conarentur. eam autem cyclopas feciſſe:ab ea conſuetudine homines di cuntur inſtituiſſe ſibi: vt cum aliquam rem efficere cogi/ tarent:prius ſacrificarent q̄ʒ agere cępiſſent.

Ydra in q̃ Coru⁹ ĩsidere ⁊ crater posit⁹ existimat̃/ de q̃ hãc hẽmus memorię ꝓditã cãm: Coru⁹ apollinis tutela vsus eo sacrificante missus a fonte aquã purã petitũ: vidit arbores cõplures ficoꝝ ĩmaturas: eas expectãs duꝫ maturescerẽt: in arbore q̃dã eaꝝ ↄsedit. Itaqꝫ post aliquot dies coctis ficub⁹ ⁊ a coruo pluribus eaꝝ comesis: expectãs apollo coruũ vidit cũ cratere pleno volare festinãteꝫ. ꝓ quo admisso ei⁹ dr̃ ꝙ diu morat⁹ sit appollinẽ q coact⁹ mora corui: alia aq̃ est vsus: hac ignominia eũ affecisse: vt q̃ꝫdiu ficus coquerent̃ coru⁹ bibere nõ possꝫ/ iõ ꝙ guttur hẽat ꝑtusum illis diebus. Itaqꝫ cũ vellet significare sitiꝫ corui: iter sidera ↄstituit craterã ⁊ supposuit hydrã q̃ coruũ sitientẽ moraret̃. Videt̃.n.rostro caudã ei⁹ extremã v̇berare vt tãq̃ꝫ nõ sinat se ad craterã trãsire ❡ Histrius aũt ⁊ cõplures dixerũt Coronida phlegie filiã fuisse. hãc aũt ex apollie Esculapiũ ꝓcreasse. Sꝫ postea Scyn calci filiũ cũ ea ↄcubuisse: qđ cũ videret coruus apollini nũciasse: q cũ fuerit antea cãdidus ꝓ icõmodo nũcio eũ nigrũ fecisse ⁊ Scyn sagittis cõfixisse. ❡ De Cratera aũt hanc historiam Philarch⁹ scribit. In chersonẽse q̃ ↄfinis est Troię vbi Prothesilai sepulchrũ statutũ cõplures dixerũt vrbs flagusa noĩe dr̃ ĩ qua demiphon qdã cũ regnaret: incidit eoꝝ finibus repẽtina vastitas: ⁊ ciuiũ iternitio mirãda: q̃re demiphonta permotũ ferũt misisse ad apollinis oraculũ: remediũ querẽs vastitatis. responso aũt dato: vt quotãnis vna de nobiliũ gñe v̇go diјs penatib⁹ eoꝝ imolaret̃. Demiphon aũt oĩum filias ꝑter suas sorte ductas iterficiebat: vsqꝫ dũ cuidã ciuiũ loco nobilissimo eoꝝ nato: perdoluit icꝑtũ Demiphõtis: q negare cępit de sua filia se passuꝝ sortiri: nisi eodem regis filię ↄiectę eẽnt: quo facto rex ꝓmotus: illius filiã sine sorte ductã interfecit. qđ Matusius noĩe: v̇ginis pater: instãti tꝑe simulauit se pr̃ię cã nõ ferre egre factũ: potuisset.n.postea sorte ducta nihilomin⁹ iterficere: qđ paulatim dies regi in obliuionẽ perduxit. Itaqꝫ cũ se ꝓpe amicissimũ regi pater v̇ginis oñdisset: solẽne sacrificiũ se hẽre dixit: eũqꝫ ⁊ filias eius ad id ↄficiẽdũ iuitauit: q nihil aliter futuꝝ suspicatus: filias añ misit: vt ipse occupat⁹ in re ciuili postea veniret. qđ cũ exoptãti Matusio accidisset: filias ei⁹ iterfecit ⁊ sanguinẽ eaꝝ cũ vino in cratere mixtũ adueniẽti regi ꝓ potiõe dari iussit: q cũ filias desideraret: ⁊ qd his factuꝫ esset rescisset: Matusiũ cũ cratere in mari proiјci iussit. quo facto mare quo ille ꝓiectus est memorię cã Matu/

sium

sium vocatū:port⁹ aūt adhuc crater dr: quez antiq astrologi stellis deformauerīt vt hoīes meminissent:maleficiū neminē temere lucrari posse:neqꝫ obliuionē inimicitiaꝝ fieri solere. ¶ Nōnulli cū Eratosthene dicunt:eū cratera eē quo Icar⁹ sit vsus:cū hoīb⁹ oñderet vinū. Alij aūt doliū eē quo mars ab otho ꝛ ephyalte sit ꝯiect⁹.

Piscis qui Notius appellat. hic videt ore aquaz excipe a signo Aquario : qui laborantem quondā isin seruasse existimat. ꝓ quo beneficio simulachrum piscis ꝛ eius filioꝝ/ de quibus añ diximus/ inter astra constituit. Itaqꝫ syri cōplures pisces non esitant: ꝛ eoꝝ simulachra aurata ꝓ dijs penatibus colunt. De hoc ꝛ Hesyas scribit.

Reliquū ē nobis d̄ stellis qnqꝫ q̄s cōplures vt erraticas: ita plāetas greci vagos dixerunt. Una quaꝝ est Iouis noīe Phaeton quez Eraclides pōtic⁹ ait quo tpe ꝓmethe⁹ hoīes finxerit: hūc pulchritudine corpis reliqs pręstātez fecisse. cūqꝫ supprimere cogitaret vt certū redderet cupidinē Ioui nūciasse: q̄ facto missuz mercuriū ad phaetōta ꝑsuasisse vt ad Iouē veniret ꝛ imortalis fieret. Itaqꝫ eum inter astra collocatum. ¶ Scđa stella dr solis quā alij saturni dixerīt. Hāc Eratosthenes a solis filio Phaetōta appellatā dicit: de quo plures scripserūt. vt p̄ris iscīēter curru vect⁹ incēderit terras q̄ facto ab Ioue fulmīe ꝑcussuz i Eridanū deiecerit: ꝛ a sole iter sidera sit plat⁹. ¶ Tertia ē stella Martis quā alij Herculis dixerunt Ueneris sequens stellā. Hac (Eratosthenes ait) d̄ cā ꝙ Uulcan⁹ cū vxorē Uenerē duxisset ꝛ pp ei⁹ obseruātiā Marti copia nō fieret vt nihil aliđ asseq videret nisi sua stella Ueneris sidus ꝑseq a Uenere ipetrauit. Itaqꝫ cū vehemter eū amore icēderet significās e facto stellā hypiona appellauit. ¶ Quarta stella ē Ueneris Lucifer noīe quā nōnulli Iunōis esse dixerūt. Hūc eundē Hespeꝝ appellari multis traditū est histo rijs. Hic aūt oīuz sideꝝ maximus esse vr. ¶ Nōnulli aūt hūc Auroræ ꝛ Cephali filiū eē dixerūt pulchritudīe multis ꝑstātē. ex q̄ re ēt cū Uenere dr certasse vt ēt Eratosthenes dicit: eū hac de cā Ueneris appellari: exoriēte sole ꝛ occidēte videri : q̄re vt añ diximus iure hunc ꝛ luciferꝫ ꝛ hespeꝝ noīatū. ¶ Quīta stella est Mercurij noīe stilbon: ſꝫ hęc est breuis ꝛ clara . Hęc aūt Mercurio data existimat ꝙ primus menses īstituerit ꝛ ꝓuiderit sideruz cursus: Euheremus autez ꝓmā ait Uenerez astra ꝯstituisse ꝛ Mercurio demōstrasse.

Reterea ostenditur circulus quidam in sideribus can/dido colore:quem Lacteuz esse nonnulli dixerunt. Eratosthenes autem Mercurio dicit infanti puero insciam Junonem dedisse lac:sed postq̃ rescierit eum Maię filium esse/ reiecisse eum a se: ita lactis profusi splendorez inter sidera apparere. ¶ Alij dixerunt dormienti Junoni Herculem suppositum ⁊ experrectam ei quod supra diximus fecisse. Alij autem Herculem propter nimiam auiditatem multitudinem lactis appetisse: neq̃ in ore continere potuisse: q̄ ex ore eius profusum circulum si/gnasse. ¶ Alij dicunt quo tēpore Ops Saturno lapidez pro partu attulit:iussisse ei lac prębere:quę cum presisset mammam profuso lacte circulum deformauit quem supra demonstrauimus. Nos aūt omnium corpoꝝ deformationem dicere instituimus.

¶ CLARISSIMI VIRI HIGINII DESCRIPTIONVM FORMARVM CAELESTIVM ASTRONOMICON.

Situr incipiens a Polo Boreo protinus dicere: quo vtreqꝫ arctui nixę vehuntur arctico circulo clausę: ⁊ ita collocatę vt alterius vnaqueqꝫ earum resupinata caput: alterius tegere videatur: ita tamen vt caput eius quę superior fuerit ad caudam inferioris contendat. Harum maior in extremo circulo pedes habet fixos. ¶ Pręterea habet in capite stellas septē: oēs obscuras. In vtrisqꝫ auribus binas. In humero claram vnā. In pede de posterioribꝰ nouissimo duas. In summo interscapilio vnā. In crure de posterioribus primo vnam. In pede priore duas. In cauda ipsa tris. Ita totius sideris stellę sunt oīno. xxj. ¶ Minor autē habet in statiōis vnoquoqꝫ loco stellas singulas clare lucentes: ⁊ super caudam tris: omnino septem. sed in prioribus caudę stellis vna a qua polus appellatur. vt Erathostenes dicit. per quem locū ipse mundus existimatur versari. Reliquę autē duę χορευταὶ dicuntur: qꝛ circum polum versantur.

Raco inter duas arctos collocatus videtur corporis si nu facto arcton minorem ita concludere: vt pene pedes eius tangere videatur: cauda autem flexa caput maioris attingere: suo capite tanq; reducto: circulum arcticu; attingens corpus vt in spheram complicari: & si quis diligentius attenderit videre poterit caput draconis ad maioris vrse regionez caudę collocari. ¶ Hic habet in vtroq; tépore stellas singulas. In oculis singulis. In mento vnam: & toto corpore reliquo passim claras decem: ita vt omnino sit stellarum quindecim.

Rctophilax. Huius manuz sinistram circulus arcticus
includit: ita vt neqz occidere neqz exoriri videatur. Ipse
enim positus ab arctico circulo ad ęstiuum definitur in/
clinatus in longitudinem. dextro pede ęstiuo circulo ni/
xus. huius humeros ⁊ pectus a reliquo corpore diuidit circulus: q
per vtrosqz polos transiens tangit arietem ⁊ chelas: hic quidez cũ
Tauro ⁊ Geminis ⁊ Cãcro ⁊ Leone occidit: ideo sero occidere di/
citur: ꝙ magis erectus a pedibus peruenit ad terram. At exoriens
citius q̃z chelę videt̃. ¶ Habet autem in sinistra manu stellas quat
tuor: quę nũq̃z occidere videntur. In capite stellam vnã. In vtro/
qz humero singulas. In vtraqz mamma singulas. sed clariorez dex
tram: ⁊ sub ea alteram obscuram. ⁊ in cubito dextro claram vnaz.
In zona vnaz clarius cęteris lucentez. hęc stella arcturus appella/
tur. In vtrisqz pedibus singulas: quę oĩno sunt quattuordecim.

Oronam humero sinistro prope contingere arctophi-
lax videtur: quę ante Engonasin dextri pedis calce con
iungit. hęc Cancro & Leone exoriēte occidere: cū Scor
pione exoriri perspicit̄. ¶ Habet autem stellas nouē in
rotundo dispositas: sed ex his tres clarius ceteris lucentes.

CHORONA

ENgonasin. Hic positus inter duos circulos arcticum ⁊ ęstiuum: vtrisqꝫ pedibus ⁊ dextro genu quem ante diximus arcticum circulum finit. Ita tamen vt dextro pede prioribus digitis circulum terminet: sinistro autez toto caput draconis opprimere conetur. Humeris autem velut sustinens circulum ęstiuum/ ⁊ manu dextra proiecta tangens. Leua aũt e regione ad sinistrum genu porrigens ęquali interuallo circuli ęstiui ⁊ genu sinistri. Hic occidens capite prius q̄z reliquo corpore deuenit ad terram: qui cum totus occidit vt pendere pedibus ex arctico circulo videatur. Exoriens ante pedibus q̄z reliquis membris.

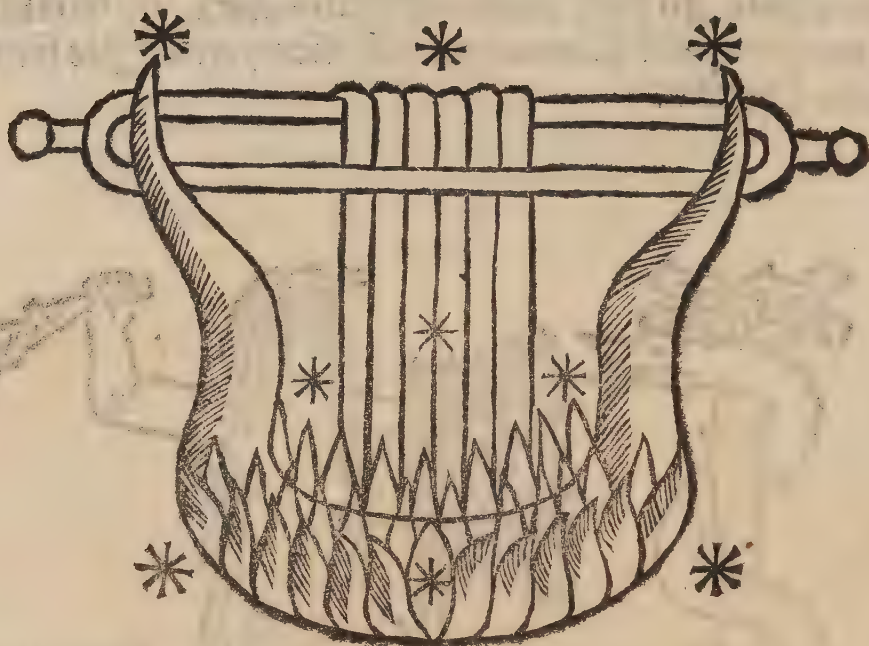
¶ Habet autez in capite stellaz vnam. In sinistro brachio vnã. In vtroqꝫ humero singulas clare lucentes. In manu sinistra vnaz. In dextro cubito vnam. In vtroqꝫ latere singulas: sed clariorem in sinistro. In dextro femore duas. In genu vnam. In poplite vnam. In crure duas. In pede vnam quę dicitur clara. In sinistra manu quattuor: quas pellẽ Leonis nonnulli esse dixerunt: Ita sunt omnino decem ⁊ nouem.

Yra: hec posita est contra regi_nem eius loci qui est inter genu & manum sinistram eius: qui engonasin vocatur: cuius ipsa testudo spectat ad arcticũ circulum. Summum autem cacumen ad polum notium contendere videtur. Hec lyra virgine exoriente occidere videtur: & cuz sagittario exoriri perspicitur. ¶ Habet autem in ipsis testudinis lateribus singulas stellas. In summis cacuminibus eorum que in testudine vt brachia sunt cõiecta singulas. In medijs ijsdẽ quas humeros Eratosthenes fingit singulas. In scapulis ipsius testudinis duas. In ima lyre que vt basis totius videtur vnã: & ita omnino sunt nouẽ.

Lyra.

Lor. Huius vna ala est ad circunductionem huius circuli: qui arcticos vocatur: contingens extremum pedez sinistrum eius: qui engonasin vocatur. Sinistraz autez habet alam paululum extra circulum ęstiuum pene coniungens pedibus pegasi: ęstiuus autem circulus rostruz eius a reliquo corpore diuidit. Cauda iungitur extrema cuz capite cephei. Hic cū virgine ⁊ chęlis occidēs prius capite q̄z reliquis membris deuenit ad terrā: exoritur autem cuz Capricorno. ¶ Hic habet in capite stellam clare lucentem vnam. In collo alteram pari fulgore. In vtrisq̄ pēnis quinas. Supra caudam vnam. oīno habet stellas. xiij.

Cygnus.

Epheus a tergo minoris arcti cōstitutus includitur ar/
ctico circulo a pedibus ad pectus:vt pręter humeros τ
caput eius nihil occidere videatur:nec longe abest a fle
xu draconis quem capite primum efficere videtur. Ce
pheus autē manibus vtrisqꝫ proiectis figuratur:tanto dissidet in/
teruallo a pedibus arcti minoris quantum spacium inter pedes ce
phei videtur. Huius caput scorpione exorto occidere:cum sagitta/
rio exoriri videtur. ¶ Hic autem hꝫ in capite stellas duas. In manu
dextra vnam. In cubito obscuram vnam. In sinistra manu τ in
humero singulas. In dextro humero vnam. In zona quę mediū
eius diuidit corpus tres stellę clare videntur. In latere dextro ob/
scuram vnam. In sinistro genu duas. In vtrisqꝫ pedibus singulę.
Supra pedes stellę.iiij. Hic totus oīno est stellarū numerus.xix.

Assiopęia sedens in siliquastro collocata est: cuius se/
dilis ⁊ ipsius cassiopęię pedes positi in ipsa circundu/
ctione circuli qui arcticos vocatur. effigies autem cor/
poris ad ęstiuum circulum peruenit: quem capite ⁊ dex
tra manu tangit. Hanc prope mediam diuidit circulus is lacteus appellatur proxime cephei signum collocatum. Hęc occidens cum scorpione capite: cum sedili resupino ferri perspicitur. Exoriri aūt cuꝫ sagittario. ¶ Huius in capite stella ostendit̄ vna. In vtroqꝫ humero vna. In mām̄illa dextra clara vna. In lumbis magna vna. In sinistro femore due. In genu vna. In pede ipsius dextro vna. In quadrato quo sella deformat᷑ ⁊ in vtrisqꝫ angulis singulę clarius cęteris lucentes. Hęc igitur est omnino stellarum. xiij.

Cassiopęia

Andromeda ꝓpe Cassiopeiã supra caput Persei bre/ui interuallo dissidente perspicitur collocata: manibꝰ diuersis vincta vt antiquis historijs est traditũ: cuius caput equi pegasi ventri coniungitur. Eadem enim stella vt vmbilicus pegasi ⁊ andromodę caput appellatur. Huius medium pectus ⁊ manum sinistram circulus ęstiuus diuidit. Occidit autem cum pisce de duobus secundo: quem Andromedę subiectũ brachio supra diximus. Exoriente libra ⁊ scorpiõe capite prius q̃ reliquo corpore peruenit ad terram. Exoritur autem cum piscibus ⁊ ariete. ¶ Hęc (vt supra diximus) hꝫ in capite stellam clare lucentẽ vnã. In vtroq; humero vnã. In cubito dextro vnã. In ipsa manu vnã. In sinistro cubito vel in brachio vnam. In manu alterã. In zona tres. Super zonam quattuor. In vtroq; genu vnã. In pedibus autem binas. Ita omnino est stellarum numerus. xx.

Andromeda

Perseus

Erseus. Cuius sinistrum crus et humerus leuum / circulus estiuus a reliquo corpore diuidit. Ipse manu dextra arcticum circulum tangit: dextro pede caput aurige premens velut currens videtur. Idem occidens sagittario et capricorno exorto inclinat ad caput visus: cum ariete et tauro rectus exoritur. Habet autem in vtroque humero stellam vnam. In manu dextra clare lucentem vnam que falcem tenere videtur: qua telo Gorgonam interfecit. In sinistra alteram que caput Gorgonis tenere existimatur. Habet preterea in ventre stellam vnam. In lumbis alteram. In dextro femore vnam. Ad genu in tibia vnam. In pede vnam obscuram. In sinistro femore vnam. In genu alteram. In tibia duas. In sinistra manu quod Gorgonis caput vocatur stellas quattuor. omnino est stellarum numerus. xvij. Caput eius et falx sine sideribus appent. Hunc Aratus cum diceret inter sidera cyconis menon figuratum: acceperunt complures eum pulueruletum dicere: quod minime conueniit posse inter sidera etiam pulueruletum accipere. Quod si esset: dignior erat Orion cui idem ascriberetur. Primum quod assidue est venatus et semper in terra fuit. Denique adhuc inter sidera venari videtur. Perseus autem qui assidue volabat: non potest puluerem habere. Quid igitur est cum vellet Aratus eum currentem obscure significare: visus etholorum consuetudine ceconis menon dixit: etholi enim cum volunt aliquem decurrere significare ceconisse dicunt. Id quod Aratus voluit demonstrare non vt illum volantem assidue pulueruletum dicat. quod a multis perperam est intellectum.

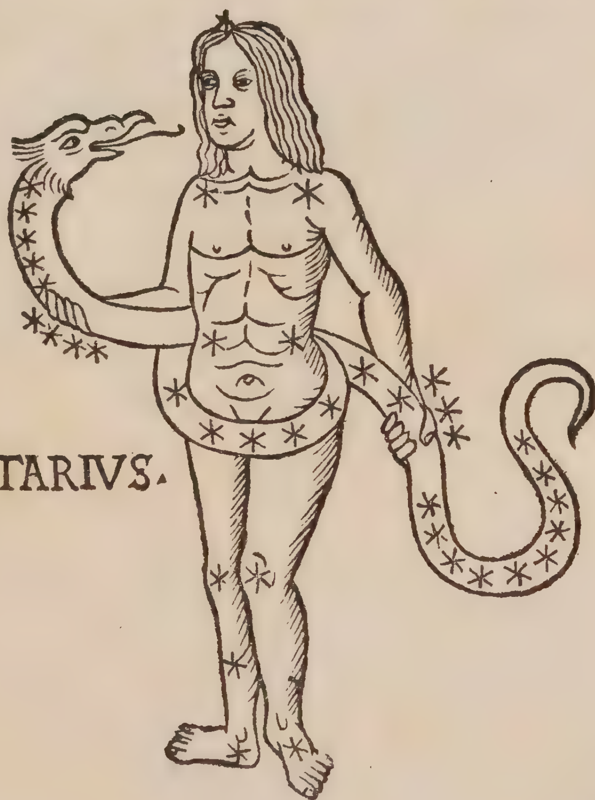

Eniochus autem circulo estiuo genuum fine/pterea humero sinistro vsq; ad zonam diuiditur ab eo: quem supra Lacteum orbem diximus. Huius dexter pes tauri cornu sinistro stella coniungitur: idest vna manu vt lora tenens figuratur. Cuius in humero sinistro capra. In manu autem duo hedi stellis formati dicuntur. Totus autem pedibus Persei subiectus: caput habens contra vrse maioris aspectum. Hic occidere Sagittarij et Capricorni exortu videtur. Exoriri autem Ophiulco et Engonasi occidente. ¶ Habet preterea stellam vnam in capite. In vtroq; humero vnam. sed in sinistro clariorem que vocatur capra. In vtroq; cubito vnam. In manu duas que hedi appellantur stellis prope occidentibus formati. Ita omnino sunt numero septem.

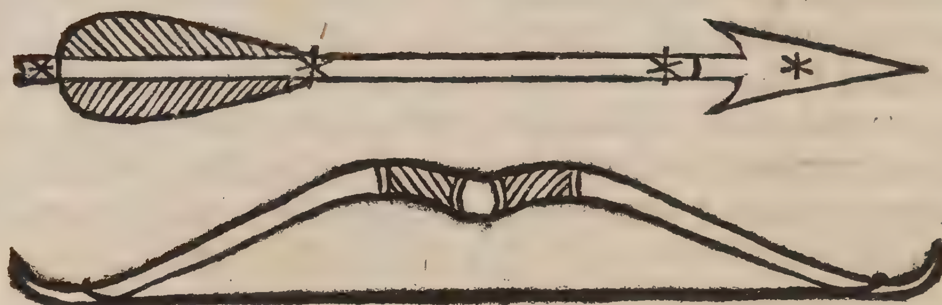
Phiulcꝰ iclinatꝰ a capite: vt q resupinari vr manibꝰ an/
gué tenere figuratus é. Huiꝰ aűt bűeri ab ęstiuo circu/
lo diuidunt a reliq corpe. Ipse genuű fine ab ęqnoctia
li terminat circulo. Pede sinistro pmés oculos: dextro
aűt testudini scorpioni inixus. Anguis aűt q ab eo tenet ppe extre
mo ore coroná ꝯtingés mediű pcingit ophiulcű: a cauda breuior q̃z
supiore corpore q̃ manꝰ sinistra ipsiꝰ signi figurat: ita tñ vt extrema
cauda circulű ęqnoctialé cű aqlę cauda iungat. Occidés aűt exor/
tu geminoꝝ cancri ⁊ leonis puenit ad terrá. Exoriés aűt cű scorpio
ne ⁊ sagittario appet. ¶ Hic hꝫ in capite stellá vná. In vtroqꝫ hu/
mero singulas. In sinistra manu tres. In dextra manu q̃ttuor. In
lumbis duas. In vtroqꝫ genu singulas. In dextro crure vnaꝫ. In
vtroqꝫ pede singulas. sꝫ clarioré in dextro. Itaqꝫ est oio stellaꝝ nu/
merus. xvij. ¶ Anguis aűt hꝫ in sũmo capite stellas duas. Sub ca/
pite tres vno loco oés. Ad manuꝫ ipsiꝰ ophiulci sinistrá duas. sed q̃
maxie ad corpus eius accedit clarioré. Et in dorso anguis ad ipsaꝫ
corporis ꝯiunctioné qnqꝫ. Et in pma curuatura caudę q̃ttuor. In
scda caput vsus hꝫ stellas sex. Ita est oino stellaꝝ nűerus. xxij.

SERPENTARIVS

Sagitta inter duos circulos estiuum & equinoctialem si gno aquile superposita diuidit ab eo circulo qui utro- que polo subiectus ad cancrum & capricornum peruenit. Huius cacumen ad equi pedum regionem spectat. Altera pars ad humeros ophiulci tendit. Hec occidit virginis ortu. oritur aũt cum scorpione. ¶ Habet omnino stellas quattuor: quarum vna in principio materie: altera in medio. due relique in eo loco quo ferrum solet affigi: diuerse videntur.

Sagitta

AQuila ala dextra non multum extra circulum ęquinoctialem prodire: sinistra autem non longe a capite ophiulci figurata videtur. Pręterea rostruz eius a reliquo corpore diuidit circulus quem supra diximus a ca ncro ad capricornum peruenire. Media autem finitur ab eo quez supra lacteum orbem demōstrauimus esse. ¶ Hęc exorto Leone occidit. Exoritur autem cum Capricorno habens in capite stellam vnam. In vtraqz pēna vnā. In cauda vnā. Itaqz oīno sunt quattuor.

Aquila

Elphin non longe ab Aquilę signo figuratur: in curuatione caudę nouissimę ęquinoctialis circuli circũductione tangit: capite prope contingens equi pegasi rostruz. Hic exoritur cũ sagittarij posteriore parte. Occidit autem cum Uirgo exorta est a capite. ¶ Habet autez in capite stellas duas. Supra caput ad verticem duas alias. Ad ea quę in ventre velut pennę videntur habet stellas tres. In scapulis vnam. In cauda duas. Itaqz omnino sunt stellę numero decem.

Equus arcticũ circulum spectans pedibus estiuo orbe niti: extremo ore caput Delphini tãgere videtur: Aquarij manum dextram ceruici sua coniungens & vtrisq pi scibus clausus quos in duodecim signis postea demonstrabimus. Huius in stellis corpus apparet vsq ad vmbilicũ deformatum. Qui occidit cum pisce de duobus primo: qui supra tergum eius est fixus. Exoritur cum Aquario toto & Pisce cum quo occidit: & manu Aquarij dextra. ¶ Hic habet in rostro stellas duas obscuras. In capite vnam. In maxilla vnam. In vtrisq auribus singulas. In ceruicibus quattuor obscuras. sed maxime lucet quę capiti proxima apparet. In humero claraz vnam. In pectore vnã. In ĩterscapilio vnaz. In vmbilico nouissimam vnã quę Andromedę vocatur. In genubus vtrisq singulas. In vtrisq poplitibus singulas. Ita sunt omnino numero decem & octo.

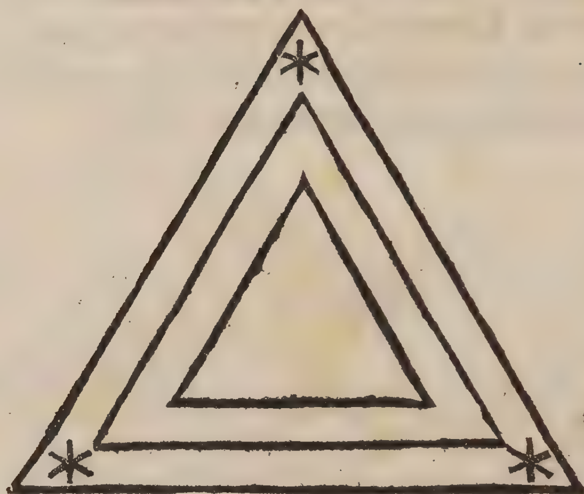
Equus

Eltoton autem vt in triangulū deformatur: ęquis quodammodo lateribus duobus: vno breuiore sed prope ęquali reliquis. Inter ęstiuum ⁊ ęquinoctialem circulum supra caput arietis: non longe ab andromedę dextro crure ⁊ persei manu sinistra collocatum: Cum ariete toto occidens. Exoriens autem cū eiusdem dimidia priore parte. ¶ Habet autem stellam: in vnoquoq; angulo vnam.

TRIANGVLVS

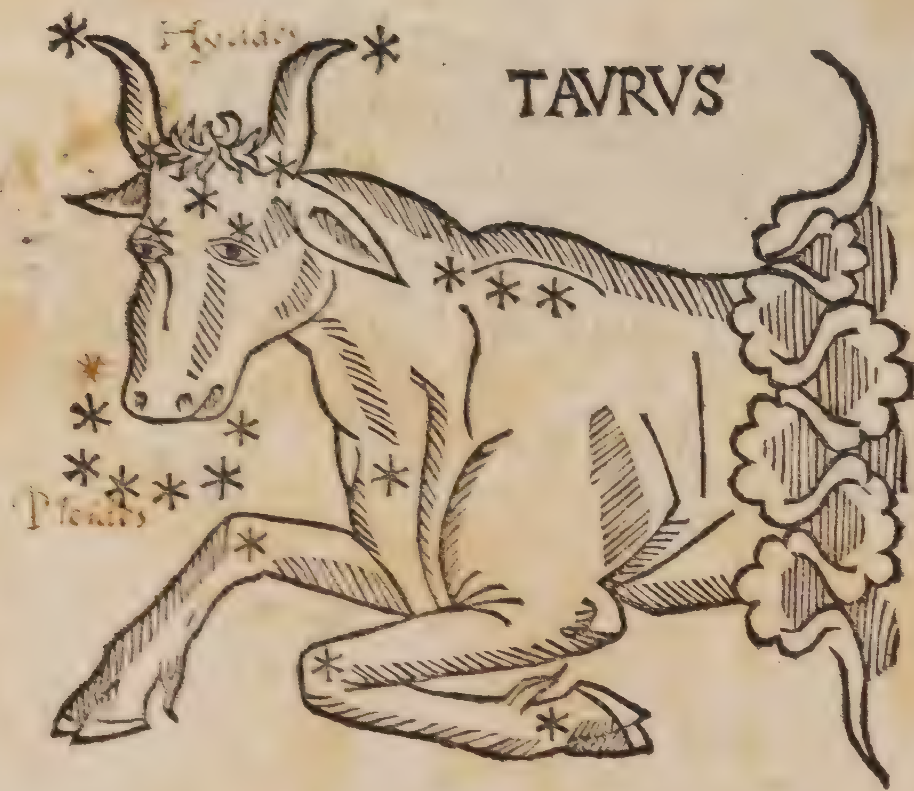

Unc protinus duodecim signorum figurationem dicemus. Quorum est princeps Aries in equinoctiali circulo consistens: caput ad exortum habens euersuz: Occidens a primis pedibus τ exoriens: caput infrā triangulum quod supra diximus tenens collocatuz: pedibus prope contingens caput Pistricis. ¶ Habet autem in capite stellam vnam. In cornibus tres. In ceruice tres. In pede priore de primis vnaz. In īterscapilio quattuor. In cauda vnā: sub ventre vnam. In lumbis tres. In pede posteriori vnam. Que sunt omnino numero decem τ octo.

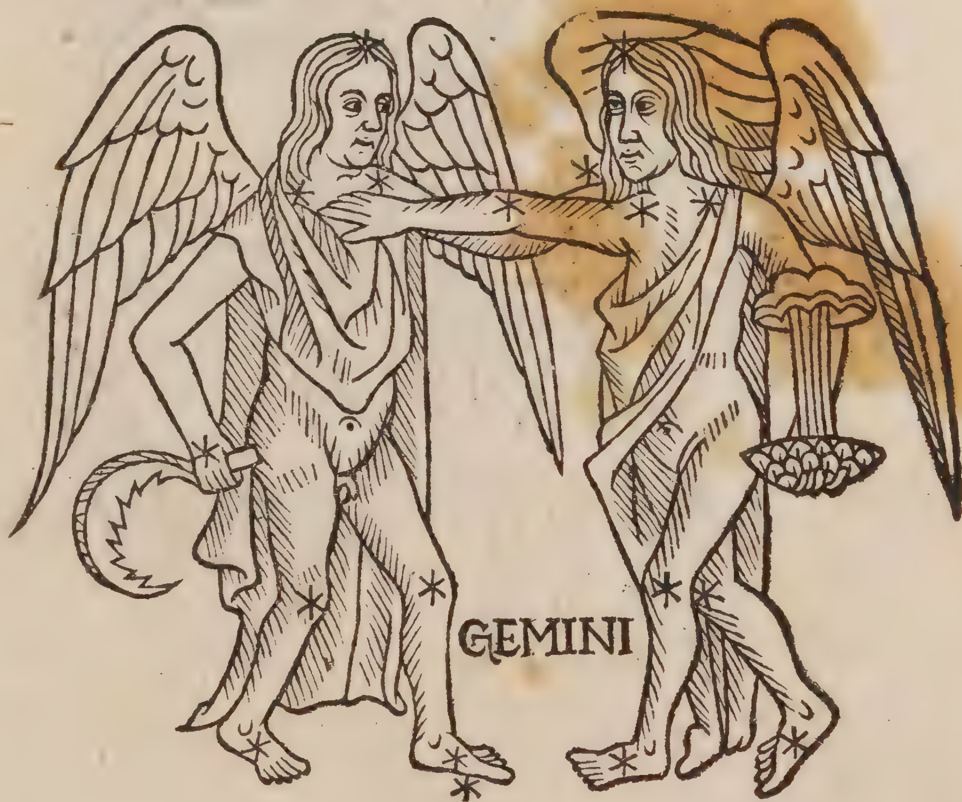

Aurus ad exortum ſignorum dimidia parte collocatus: vt incipere genu ac defigere ad terram videtur. Caput eodem habens ac tentum. Genua eius reliquo corpore diuidit circulus equinoctialis: cornu ſiniſtro vt ſupra diximus coniungitur cum ſiniſtro pede eius: qui Auriga appellatur. Inter huius finitionem corporis & Arietis caudam ſtellę ſunt: quas vergilias noſtri: gręci autem pleidas appellauerunt. Hic auerſus occidit & exoritur. ¶ Habet in cornibus ſingulas ſtellas: ſed in ſiniſtro clariorē. In vtriſq; oculis ſingulas. In fronte media vnā. Ex quibus locis cornua naſcuntur ſingulas: quę ſeptem ſtellę hyades nuncupantur. ¶ Et ſi nonnulli quas duas diximus nouiſſimas ſtellas negauerint eſſe: vt omnino hyades eſſent quinq;. Pręterea in ſiniſtro genu priore habet ſtellam vnam. Et ſuper vngulam vnā. In dextro genu vnā: & in interſcapilio tres: nouiſſimam earum cęteris clariorem. In pectore vnam. Quę ſunt omnino pręter vergilias quattuordecim.

Emini ab Aurigę parte dextra supra Orionez colloca ti videntur: ita tamē vt Orion inter taurum ⁊ geminos sit constitutus: capita eorū diuiduntur a reliquo corpo re: circulo eo qui ęstiuum diffinire supra est dictus. Ita vt complexa corpora inter se tenentes. Occidāt directi a pedibus. Exoriuntur autem inclinati vt iacentes. ¶ Sed his qui cancro est proximus habet in capite stellam vnam claram. In vtrisq₃ hume/ ris singulas claras. In dextro cubito vnaz. In genubus vtrisq₃ sin gulas. In pedibus vtrisq₃ singulas. ¶ Alter autem in capite vnā. In sinistro humero vnam. In dextro alteram. In vtrisq₃ manibus singulas. In dextro genu vnam. In sinistro genu alteram. In pedi bus vtrisq₃ singulas. ⁊ infra sinistrum pedem vnam quę tropus ap pellatur. ⁊ sunt. xviij.

Ancer. Hūc medium diuidit circulus ęstiuus ad Leonis exortuʒ spectantem: paululum supra caput Hydrę collocatum. Occidentem ⁊ exorientem posteriore corporis parte. ¶ Hic autem habet in ipsa testa stellas duas quę asini vocātur: de quibus ante diximus. In pedibus dextris singulas obscuras. In sinistro pede primo duas. In secundo duas obscuras. In tertio vnam. In quarto primo vnam obscuram. In ore vnam. In ea quę chela dexterior dicitur tres similes: non grandes. In sinistra similes duas. Et ita est omnino stellarum numerus decem ⁊ octo.

Eo spectans ad occasum supra corpus hydrę a capite qua cancer instat: vsqȝ ad mediam partem eius constitutus medius estiuo circulo diuiditur: vt sub ipso orbe priores pedes habeat collocatos. Occidens a capite ⁊ exoriens. ¶ Hic hẽt in capite stellas tres. In ceruicibus duas. In pectore vnã. In iterscapulio tres. In media cauda vnam. In extrema alteram magnam. Sub pectore duas. In pede priore vnam claram. In ventre claram vnam. Et infra alteram magnam vnaȝ. In lumbis vnam. In posteriore genu vnã. In pede posteriore claram vnam. Et ita est oĩno numerus stellarũ decem ⁊ nouem.

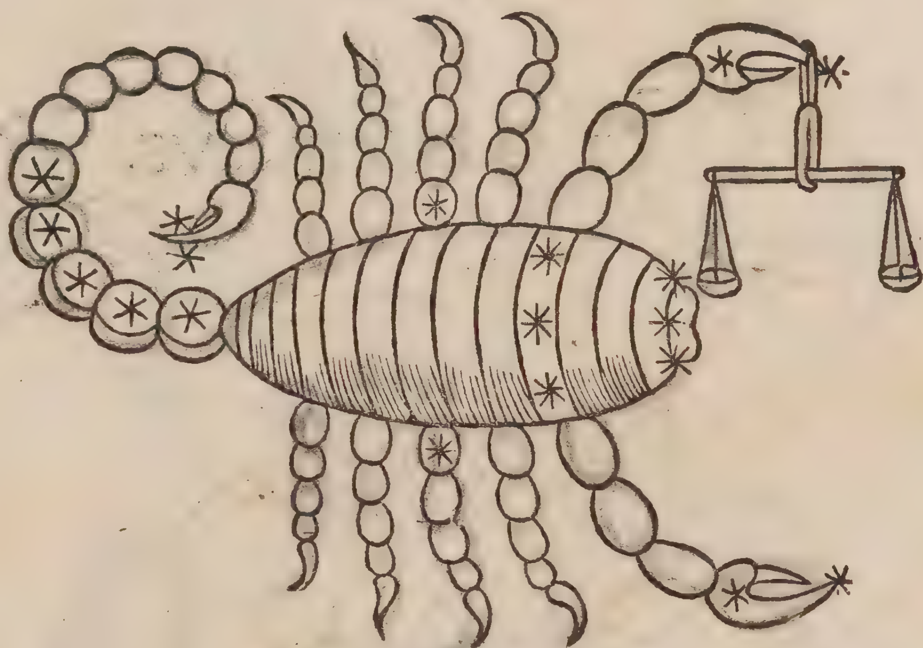
Virgo infra pedes Boetis collocata: capite posteriorē partem Leonis: dextra manu circulum ęstiualem tangit: ac inferiorem partem corporis: supra coruum & hydrę caudaz habere perspicitur. Occidens capite prius q̄z reliqs mēbris. ¶ Hui⁹ in capite est stella vna obscura. In vtrisq̄z humeris singulę. In vtrisq̄z pennis binę: quarum vna stella quę est in dextra penna ad humerum defixa protrigot vocatur. Pręterea habet in vtrisq̄z manibus singulas stellas: quarū vna quę est in dextra manu/maior & clarior conspicitur. In veste autem habet passiz dispositas stellas quinq̄z. In vtrisq̄z pedibus singulas. Omnino stellarum numerus. xvj.

VIRGO

Scorpij prior pars quę Chele dicit̄ ita p̄mitur ab ęqui/
noctiali circulo: vt eum sustinere videatur. Ipse autem pedibus Ophiulci de quo supra diximus subditus ex/
trema cauda circulum hyemalem contingere videtur. Neqꝫ longe est ab eo quod pro hostia centaurus ferre prospicitur. Occidit autez inclinato capite. exoritur erectus a chelis. ¶ Hic habet stellas in his quę chele dicuntur in vnaquaqꝫ earum binas: ex quibus primę sunt clariores. Preterea habet in frōte stellas tres: quarū media est clarissima. In interscapilio tres. In ventre duas. In cauda quinqꝫ. In acumine ipso quo percutere existimat̄ duas. Omnino stellarum. xix.

SCORPIVS

Sagittarius autem spectans ad occasum: centauri corpore figuratur velut mittere sagittas: incipiens a pedibus vsqz ad humeros. In hyemali circulo collocatus ita vt caput eius solum extra eum circuluz quem supra diximus apparere videatur: cuius arcus lacteo circulo medius diuiditur. ante pedes eius est quędā corona stellis effecta de qua prius diximus. Hic preceps occidit. exoritur directus. ¶ Habet autez in capite stellas duas. In arcu duas. In sagitta vnam. In dextro cubito vnam. In manu priori vnā. In ventre vnam. In iterscapilio duas. In cauda vnam. In priori genu vnam. In pede vnam. In inferiori genu vnam. In pollice vnam. Omnino est stellaruz numerus quindecim. Corona autem centauri est stellarum septem.

Capricornus

Apricornus ad occasum spectans & totus in zodiaco circulo deformatus: cauda & toto corpore medius diuiditur ab hyemali circulo: suppositus Aquarij manui sinistrę. Occidit autem p̄ceps: exoritur autem directus. ¶ Sed habet stellam in naso vnam. Infra ceruicem vnam. In pectore duas. In priore pede vnā. In priore eodem alteraȝ. In iterscapilio habet stellas septem. In ventre septem. In cauda duas. Et est omnino stellarum.xxij.

AQuarius habet pedes in hyemali circulo fixos: manuz autem ſiniſtram vſqz ad capricorni porrigens tergũ/de/xtram iubę pegaſi prope cõtingens: ſpectat ad exortus: qui cum ita ſit figuratus: neceſſe eſt eum corpore prope reſupinato videri. Effuſio aquę peruenit ad eum piſcem qui ſolita/rius figuratur de quo poſterius dicemus. Sed aquarius ⁊ occidit ⁊ exoritur capite prius q̃z reliquis membris. ¶ Hic habet in capite ſtellas duas obſcuras. In vtriſqz humeris ſingulas magnas. In ſi/niſtro cubito vnam grandẽ. In manu priori vnaz. In vtriſqz mam/mis ſingulas obſcuras. In lũbo interiore vnaz. In vtriſqz genub⁹ ſingulas. In dextro crure vnã. In vtriſqz pedib⁹ ſingulas. Omni/no eſt ſtellarum quattuordecim. Effuſio aquę cum aquario ipſo eſt ſtellarum triginta. Sed in his oĩbus prima ⁊ nouiſſima clara.

Aquarius

Isces. Hoꝝ alter Notus: alter Boreꝰ appellat. Idō q̄ vnus eoꝝ q boreꝰ dr̄ iter eqnoctialē ⁊ estiuū circulū sub Andromedę brachio collocatꝰ: ⁊ arcticū polū spectās ꝯstituit. Alter aūt ē in zodiaco circulo extrēo sub scapulis eq: nō lōge ab eqnoctiali circulo collocatus spectās ad occasum. Hi pisces qbusdā stellis vt lineola ab arietis pede p̄mo ꝯiungunt: quoꝝ iferioꝛ an̄ occidere ⁊ exoꝛiri videt. Hēt aūt stellas decē ⁊ septē. Et boreus oīno. xij. Cōiunctio eoꝝ hꝫ ad Aqlonē spectās stellas tres. Ad alterā partē tres. Ad exoꝛtū tres. In cōmissura tres: oīno. xij. Hoꝝ ꝯiūctionē q̄ a pede arietis p̄mo notat Aratꝰ grece.

Cicero nodū cę'estē dicit: q vtrūqꝫ volūt signare: eū nodū nō solū pisciū: sꝫ ēt totiꝰ sphęrę eē: quo. n. loco ē circulus ab arietis pede Mesembꝛinos dr̄: qui meridez significet. ⁊ quo loco is circulus mesembꝛinos cōiungit: ⁊ transit equinoctialē circulū: in ipsa coniūctiōe circuloꝝ nodus pisciū significat: quia eum nō modo nodum piscium: sed etiam cęlestium nodum appellauerunt.

Istrix a media cauda diuiditur ab hyemali circulo spectans ad exortus: rostro prope posteriorem arietis pedem iungens: huius priorem partem corporis/ quę spectat ad exortus prope alluere flumen Eridani videtur. Hec cadit exorto Cancro & Leone: exoritur autem cum Centauro & Geminis. Sed hz in extrema cauda stellas duas obscuras. Ab eo loco vsqz ad reliqui corporis curuaturam quinqz. Sub ventre sex. Omnino sunt tredecim.

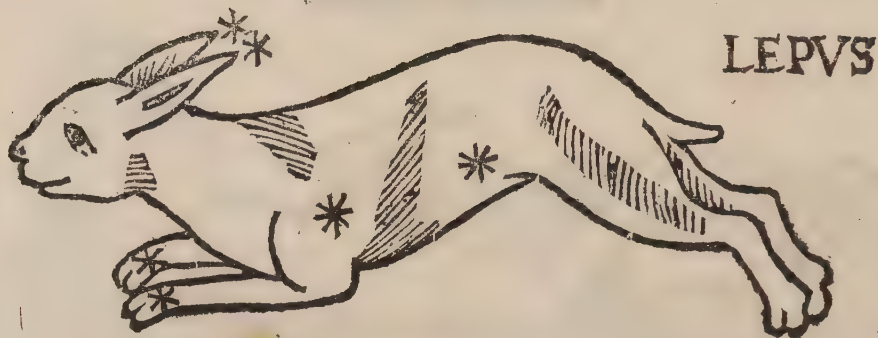

Ridanus a sinistro pede profectus Orionis/ et perueniens vsq3 ad pistricem : rursus diffunditur vsq3 ad leporis pedes et protinus ad antarcticum tendit circuluz. Huius figurationem circulus hyemalis diuidit ab eo loco quo prope coniungitur ceto. Hic scorpione et sagittario exorto occidere. Exoriri autem cum geminis et cancro videtur. ¶ Habet autem stellas in prima curuatura tres. In secunda tres. Itez in tertia vsq3 ad nouissimam septem. Omnino est stellaz numerus. xiij.

Eridanus flumen.

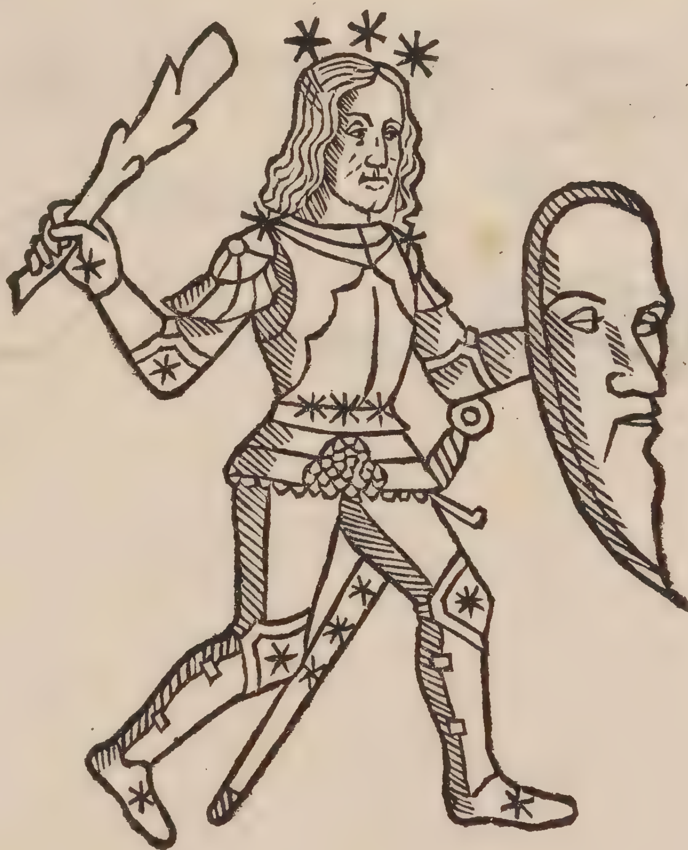

Epus autem infra ſiniſtrum pedem Orionis per hyemalem circuluz fugiens: ab eo inferiore parte corporis diuiſus. Occidit ſagittario exorto: oritur cum Leone. ¶ Habet autem ſtellas in vtriſqz auribus ſingulas. In corpore paſſim diſpoſitas duas. In pedibus prioribus ſingulas. Et ita eſt omnino ſtellarum ſex.

Rion: hūc a zona ꝛ reliquo corpore equinoctialis circu-
lus diuidit cum Tauro decertantem collocatum: dextra
manu clauam tenentem ꝛ incinctum ense spectantez ad
occasum: ꝛ occidētem exorta Scorpionis posteriore par
te ꝛ sagittario exoriente: cum Cancro autem toto corpore pariter
exurgentem. ¶ Hic habet in capite stellas tres claras. In vtrisqꝫ
humeris singulas. In cubito dextro obscuram vnam. In manu si-
milem vnam. In zona tres. In eo quo gladius eius deformatᷓ tres
obscuras. In vtrisqꝫ genubus singulas claras. In pedibus singu-
las obscuras. Omnino sunt decem ꝛ septem.

Orion

Anis leporem fugientem consequens posterioribus pedibus diuiditur ab hyemali circulo: pedem dextrū orionis pene suo capite coniungens: capite ad occasum spectans. sed caput ad ęquinoctialem circulum tendit. Occidit oriente sagittario: exoriens autem cum cancro. ¶ Hic canis habet in lingua stellam vnam: quę canis appellatur. In capite autem alteram: quam nonnulli syrion appellant de quo primum diximus. Pręterea habet in vtrisqꝫ auribus obscuras singulas. In pectore duas. In pede priore tres. In iterscapilio tres. In sinistro lumbo vnam. In pede posteriore vnam. In pede dextro vnaꝫ. In cauda quattuor. Omnino sunt decem & nouem.

Rocyon. Hic in lacteo circulo defixis pedibus equinoctialem circulum tangit. Spectat ad occasum vt inter geminos & cancrum constitutus: qui quod ante maiorem canem exoritur Procyon est appellatus. ¶ Hic autem occidit exortu Capricorni: exoritur cum Leone. & habet vnam stellam in capite & aliam in pectore. In lumbo vnam. Sed est omnino stellarum numerus trium.

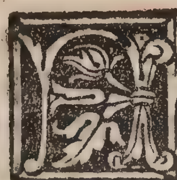
Rgo. Huius puppis hyemalem circuluȝ ⁊ maioris canis caudaȝ contingens inferiore parte nouissime nauis inclinata antarticum circulum tangit. Occidens sagittario ⁊ capricorno exorto vt in mari collocata exoriens cum virgine ⁊ chelis. ¶ Hec habet in puppi ad singula gubernacula: ad primum stellas quinqȝ. Ad alteram quattuor. Circum carinam quinqȝ: ⁊ sub reiectum quinqȝ. Ad malum quattuor. Ita tota est stellarum viginti trium. Que quare non sit tota in mundo collocata prius diximus.

Entaurus. Hic ita figuratur: vt in antartico circulo ni/
ti pedibus: humeris hyemalem sustinere videatur: capi
te prope caudam hydrę cõiungens: hostiam dextra ma
nu tenens supinam: quę pedibus & extremo ore circulũ
hyemalem tangit inter eum & antarticum orbem collocatam. Cen/
tauri autem crura a reliquo corpore diuidit circulus qui lacteus ap
pellatur. Hic spectans ad ortus signorum: totus occidit aquario &
piscibus exortis. Exoritur autem cum scorpione & sagittario. ¶ Ha
bet autez stellas supra caput tres obscuras. In vtrisqz humeris sin
gulas claras. In cubito sinistro vnam. In manu vnam. In medio
pectore equino vnaz. In prioribus poplitibus vtrisqz singulas. In
interscapilio quatuor. In ventre duas claras. In cauda tres. In
lumbo equino vnaz. In genubus posterioribus singulas. In popli
tibus singulas. Omnino sunt. xxiiij. ¶ Hostia autẽ habet in cauda
duas. In pede de posterioribus primo vnaz. In vtrisqz pedibus vnã.
In interscapilio vnã clarã: & in priore parte pedũ vnam. Infra al/
terã. In capite tres dispositas. Omnino sunt numero. x.

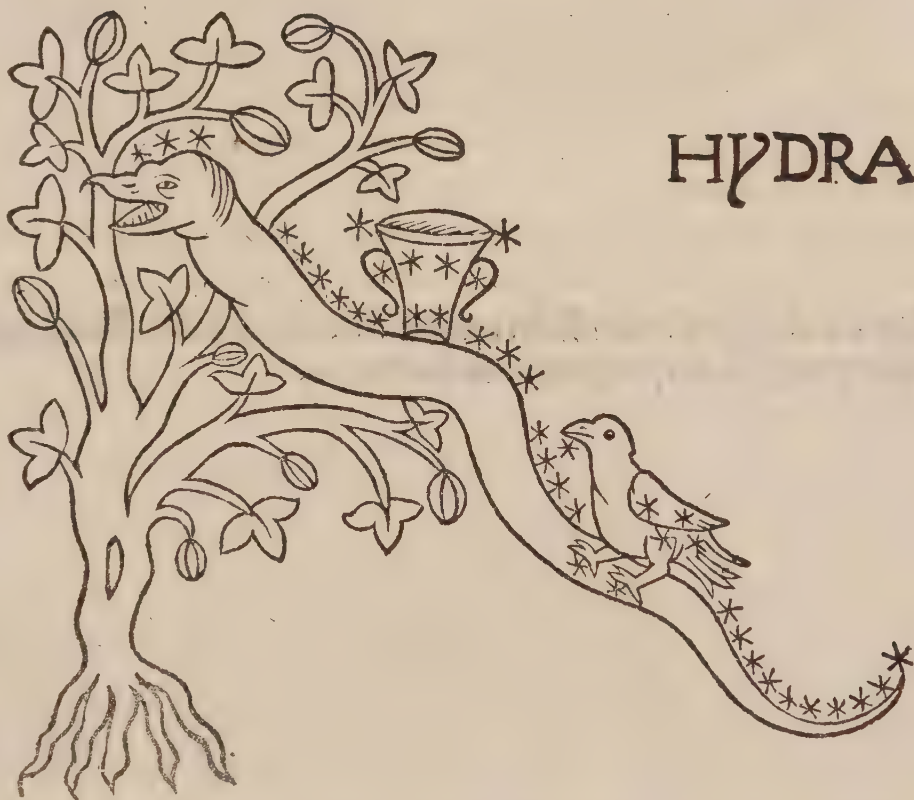
Ra antarticum circulum prope tangens: inter hostię caput & Scorpionis caudam extremam collocatur. Occidens Arietis exortu: exoriens cum Capricorno. ¶ Hęc habet in summo cacumine circuli ubi formatur stellas duas: & in imo alteras. Et ita est omnino stellarum quattuor.

Ara

Ydra triũ signoꝝ lõgitudinẽ occupãs Cancri Leonis ⁊ Uirginis: iter ęquinoctialẽ circulũ ⁊ hyemalez collocatur. Ita tñ vt caput eiꝰ ↄtendẽs ad signũ id qđ procyon vocat̃: ⁊ totiꝰ Hydrę ꝓprie q̃rta pars inter ęstiuũ ⁊ ęquinoctialẽ circulũ videat̃. Cauda aũt extrema pene cẽtauri caput tegens: sustinet in dorso Coruũ: rostro corpꝰ eius tangentẽ ⁊ toto corpore ad craterẽ tẽdentẽ: q satis lõgo dissidente interuallo ꝑpe inter Leonẽ ⁊ Uirginẽ ↄstitutus videt̃ iclinatior ad caput Hydrę q̃ occidit Aquario ⁊ Piscibꝰ exortis. Orit̃ aũt cũ his signis de qbꝰ supra diximus. ¶ Habet aũt in capite stellas tres. In prima a capitis curuatura sex. sed eaꝝ nouissimaz clarã. In scđa curuatura tres. In tertia q̃ttuor. In q̃rta duas. In qnta vsq3 ad caudam octo: oẽs obscuras. Ita fiũt numero vigintisex. ¶ Corvꝰ aũt hz in gutture stellã vnã. In pennis duas. Infra pẽnã caudã v̕sus duas. In vtrisq3 pedibus singulas. oĩno sunt septẽ. ¶ Supra primã Hydrę curuaturã Crater positꝰ hz in labris stellas duas. Infra aũt ansas duas obscuras. In medio cratere duas. ad fundũ duas. Oĩno sunt octo.

Piscis autem qui Notus dicitur inter hyemalez ꝛ antarticum circulum media regione collocatus spectare ad exortum videtur inter Capricornum ꝛ Aquarium ore excipiens aquam quę funditur ab Aquario. ¶ Hic occidit oriente Cancro. Exoritur autem cum piscibus. Sed est stellarum omnino duodecim.

Piscis

¶ Quę ad figurationem siderum pertinent: ad hunc finem nobis erunt dicta. Reliqua protinus dicemus.

¶ CLARISS. VIRI HIGINII DE QVINQVE CIRCVLORVM INTER CORPORA CAELESTIA NOTATIONE: ET PLANETIS LIBER QVARTVS ET VLTIMVS.

Voniã in initio sphere circuli qnqz quomodo efficerentur ostédimus neqz eos corpore siderum innotauimus: ꝛ si duo nouissimi nihil ad solis cursũ pertinét: hoc est arcticos ꝛ ãtarticos de medijs dicemus. iij. Sed quoniã Aratus quattuor circulis sphęram plurimum valere dicit: neqz eoꝝ aperte quéqz demõstrat: volũtatez nostrã aptius oñdemus. Et quéadmoduz in initio fecimus a boreo polo sumemus exordiũ.

Sit ęstiuũ circulũ vnũ de q̃ttuor eẽ dicemus: q thermos tropicos vocat̃: quo circulo ęstaté ꝯfici demõstrauimus. ꝛ si nõ nemo dubitat: q̃re nõ vtriqz circuli hoc est ęstiuus ꝛ hyemalis vno noĩe appellent̃. idͦ ꝙ qué nos ęstiuũ diximus nõnullis hyemalis fiat: ꝛ quo circulo hyemé ꝯfici diximus: eo circulo alijs ęstas fit. Qd̃ si voluerint ĩtelligere id ad nostras collatiões mũdi eẽ demõstratũ: q inter ęstiuũ circulũ ꝛ arcticon sumus ꝯstituti: nõ ad illoꝝ sphęrã q ab hyemali circulo ãtarticũ habitãtes nobis antipodes dñr. facilꝰ ad nr̃am accesserit volũtaté. Si qs. n. voluerit eoꝝ quos ãtipodas diximus: q ĩferiore a nobis circulo ꝯstituti vñr sphęrã facere: nõ ĩmerito nr̃uz hyemalé sibi ęstiuũ circulũ finxerit. Aut si qs scriptoꝝ eoꝝ mẽtioné faciens obscure voluerit antipodas demõstrare: ꝛ dixerit qbꝰ ĩ capricorno ęstas sũma: aut in cãcro hyems maxĩa fiat: nõ imperita rõne acutissime dixisse videbit̃. Qd̃cũqz. n. nr̃is circulis ꝯ̃rium dixerit: id illis erit rectũ. Sed ne lõgiore sermone pręter ꝯsuetudiné vtamur: ad inceptũ reuertamur.

IN ęstiuo circulo de quo primuz dicere instituimus hęc signa siue partes eorum perspiciuntur. Capita geminorũ aurigę genu vtrunqz vel sinistrum Persei crus ꝛ humerus sinister. Andromeda autem a pectore sed manu sinistra diuiditur. Atqz ita euenit vt caput eius cum toto pectore ꝛ ma/

nu dextra videat ee inter ęstiuū & ęquinoctialem circuluz:reliquum aūt īter ęstiuū & arcticū finem. Pręterea in eodē ęstiuo circulo/pedes eq pegasi videntr positi: & caput a reliquo corpe diuidit oloris: & alę sinistrioris vt volātis ps nō magna. Ophiulc⁹ humeris vt circulū sustinere videt. Uirgo ,ppe hūc ↄtingēs a capite inter hunc & ęqnoctialē circulos collocata est vt fulgēs ad austrū. Leo a pectore ad lumbos diuidit vt caput ei⁹ & corpis supiora crurib⁹ ps: inter hūc & arcticū circulū videat. Inferior aūt pars inter ęstiuū & ęgnoctialē circulū. Cācer aūt sic diuidit medi⁹: vt īter duos oculos eius circulus traiect⁹existimet. In his signis & hoc(vt añ dixim⁹)circulo cū vehit sol:euenit nobis:q hac inclinatiōe mundi vtimur:vt sint diei de ptibus.viij.ptes.v.noctis aūt tres. Neqȝ ita tñ vt ex horologijs sȝ ex sphęrę rōne. Cuȝ.n.sphęrā ita ↄstitueris vt circulus his g arcticus vocat semp appareat.nunqȝ aūt antartic⁹ exoriat.atqȝ ita sphęra est ↄstituta.si voles circulū ęstiuū diuidere in partes octo:ex his īuenies ptes.v.in sphera apparere.tres aūt īfra tāqȝ sub terra eē. At aliqs dixerit cur sphęrę circulos diuidamus in ptes.viij. potius qȝ.xij.aut quot libuerit alias partes: hic nō sphęrā sȝ se fallere hac ratione īueniet porro arbitror. Si.n.ita fecerit ex ęstiuo circulo ptes.xij.ex his ptes.vij.& dimidiū partis apparere.q̃ttuor aūt & dimidiū sub terra īuēiet eē. Itaqȝ euenit vt cū ad.viij.ptes addita dimidia sit:simili rōne ad ptes q̃ttuor/accedat pars dimidia: & fiāt supra terrā ptes.vij.& dimidiū ptis.reliquū aūt sub terra qȝ ē ptes q̃ttuor & dimidiū. Igit opȝ ītelligere vt nō ī minutis ptib⁹ & dimidijs fiat:sȝ certis numeris cōficiat vt euenit in ptib⁹.viij. Pręterea qm̄ sphęra diuisa in ptes.xxx. euenit vt abęstiuo ad hyemalē sint ptes. viij.nimirꝫ certe eos circulos diuidem⁹ī ptes.viij. Pręterea qm̄ ab ęstiuo circulo ad eqnoctialē sunt ptes.iiij. de.xxx. Et rursus ab eqnoctiali circulo ad hyemalez de ptib⁹.xxx.ptes.iiij.& ita nihilomin⁹ ęqnoctialis ipse p se circulus medi⁹diuidit:vt dimidia ps ei⁹ sit sub terra de ptib⁹.viij.partes q̃ttuor & totidē supra:& tota rō ad octauā partē puēiat:nō dubiū ē qn recte diuidat ī ptes.viij. Pręterea cū sol p hos circulos currēs iter ānuū ↄficerevideat:& ab oīuȝ signorꝫ octaua pte(vt posteri⁹dicem⁹)īcipiat exoriri:vt ad aliud signū trāsire:neqȝ vlla alia pte signi vtat recte ipsi qnqȝ circuli diuidunt ī partes.viij. Pręterea cū.vij.sidera ad eūdē statū reuertant:qbusdam placuit:vt cuiusmodi dies hodiern⁹ fuerit ī solis aut lunę tēpestate:

eiusdem

eiusdez modi octauo anno sit futurus: vere sphęra quoqȝ diuidet̃ in partes octo. Pręterea cũ videamus octauo quoqȝ die eiusdẽ sideris horã primã aut q̃libȝ deniqȝ esse vt cuius hodie fuerit hora prima eiusdẽ octauã quoqȝ futurã: verissimũ est ipsam quoqȝ sphęram vnde horę sumunt̃ diuidi in partes octo. Sed ne reliqua ꝑtermittamus in hoc occupati: ad propositum reuertamur.

Ecũdus ab ęstiuo ęqnoctialis est circulus in quo hęc signa ⁊ partes coꝝ ꝓspici possunt. Aries totus oĩbꝰ pedibus inixus videt̃. Hũc aũt Aratus oĩuȝ sideꝝ celerrimũ esse demonstrat ẽt minorẽ arcto: quę breui spacio vertit̃ ꝓstare: id qđ velit esse sic poterimus vel facillime intelligere. Cũ sit.n. maximus circulus ęquinoctialis in sphęra in eoqȝ aries vt affixus videat̃: qũocũqȝ fuerint figurę corpoꝝ collocatę vt ad eundem circulũ ꝑueniant: necesse est semel verti sphęraȝ. Qđ cũ fiat: ⁊ aries in maximo circulo ⁊ eodẽ tpe ad locũ quo sidera reliq̃ perueniãt: necesse est eũ celerrimũ dici. sed nos ad circuli effectionẽ veniemus: ⁊ reliq̃ dicemꝰ. In eodẽ tauri genua vt fixa ꝓspiciunt̃. ⁊ si nõnulli ita finxere vt vno genu hoc est dextro nixus: sinistro ꝓpe pede ꝯtingere videat̃: De hoc in medio relinquemus. Sed in eodẽ circulo zona Orionis vt ipso circulo ꝓcinctus existimet̃. Hydra flexu a capite ꝓmo vt ceruicibus erectis cancrũ ꝯtingere videat̃. ⁊ ex inferiore corpe hydrę crater cũ coruo velut fixus esse circulo ꝯspicitur. Itẽ paucę stellę chelarũ eodẽ adiũgunt̃: Ophiulci genua eodẽ circulo a reliquo diuidunt̃. Aqla sinisteriore pẽna pene eũ ꝯtingẽs figurata est. Eodẽqȝ circulo caput pegasi cum ceruicibus nitit̃. His corporibus signoꝝ ęqnoctialis circulus finit̃. Quo sol cũ ꝑuenerit bis vno anno ꝯficit ęquinoctiũ: hoc est in ariete ⁊ chelis. In hac.n. parte sphęrę ⁊ ver ⁊ autũnus ꝯfici existimat̃. ita vt ver sit in ariete. autũnus in priore parte scorpiõis. Qđ signuȝ nõnulli librã dixerũt: per hunc circulũ trãsiens sol ab ariete ad chelas: efficit sex mensiuȝ diẽ his locis q intra arcticũ vident̃ orbẽ: Noctẽ aũt his q antartico circulo sunt clausi. Quare magis his locis nemo põt durare. Et rursus ab autũno vsqȝ ad ver: hoc est a chelis vsqȝ ad arietẽ perueniẽs efficit his locis sex mẽsibꝰ perpetuis diẽ in qbꝰ ante noctẽ demõstrauimus. Ecõtrario aũt noctẽ his qui boreo polo sunt ꝓximi. Sed de hoc ante diximus. Neqȝ.n. mirũ est hac collatiõe sphęrę id euenire. Erecto.n. boreo polo neqȝ vnqȝ occidente euenit: vt corpo

rā q̄q̄ꝫ q̄ ei ꝓxima sunt circulo sero occidere videant᷑. Jd ex hoc itel
ligere licebit. Cū ī his ꝑtib⁹ sphęrę habitet᷑: q̄ pars ē ab ęstiuo circu
lo ad orbē q̄ arcticos vocat᷑. ⁊ de arctico circulo hoc ē de duab⁹ vr
sis ⁊ dracōe: caput draconis maxime niti ipso circulo videat᷑: ita vt
is q̄ engonasin vocat᷑ inter ęstiuūꝫ ⁊ arcticū locat⁹: caput draconis
ꝓmere intelligat᷑: q̄cūqꝫ (vt an̄ diximus) ad ipꝫ caput draconis habi
tant: ita lōgo die vtunt᷑ vt eis ne tertia q̄dē horę pars in vnaquaqꝫ
nocte his obtingat. Jtaqꝫ Aratus ait.

Jtē Cicero dicit. q̄d caput hic paulum sese subito/
qꝫ recōdit. q̄rt⁹ vbi atqꝫ obit⁹ ꝑte admiscent᷑ in vna. De h̄ Homer⁹
quoqꝫ in odissea ita breuē noctēꝫ eē dicit: vt pastores cū alij exigant
alij reducāt pecus: possint ali⁹ aliū audire: cū vn⁹ ꝓpter noctē pec⁹
reducat: alter ꝓpter lucē exigat: sꝫ nos ad ꝓpositū reuertamur.

Erti⁹ ab ęstiuo circulo q̄ hyemalis vocat᷑: his corporib⁹
⁊ eoꝝ partib⁹ finit᷑. Nā mediū capricornū diuidēs: ⁊ pe
des aquarij: p̄ caudaꝫ pistricis vt traiect⁹ videt᷑. Diuidit
ēt leporē fugientē a crurib⁹ ⁊ q̄dā ꝑte corpis: ⁊ canis se/
quētis pedes: ⁊ nauis ipsius puppiꝫ: cētauriqꝫ ceruices a reliq̄ cor/
pore diuidit. Scorpiōis extrema cauda q̄ acumen vo.. at᷑: eodeꝫ cir
culo ꝯiungit᷑. Sagittarij arcus eodeꝫ orbe deformat᷑. Huius orbis
infra terrā sunt de partibus octo/ partes quinqꝫ: supra terrā autem
tres. Jtaqꝫ it breuior dies nocte vt ante demonstrauimus.

Uartū circulū ꝫodiacū eē Aratus demr̄at: de quo ante
diximus ⁊ posteri⁹ dicemus. Sꝫ arat⁹ nō vt reliq̄ astro
logi ab ariete. xij. signa demr̄at: hoc est vere incipiēte: sꝫ
a cancro hoc est ipsa ęstate. Nos aūt q̄m ab ariete inci/
pimus: ita ꝓtin⁹ dicemus. Jn hoc. n. circulo sic. xij. signa figurant᷑:
Aries Taurus Gemini. Jn his trib⁹ signis ver demōstrat᷑: ⁊ ęqno
ctiū vernuꝫ. Cācer Leo Uirgo. Jn his signis maxime ęstas ꝯficit᷑.
Sed sol incipit a virgine iam trāsire ad ęqnoctiū autūnale. Chelę
Scorpius Sagittarius. Jn his trib⁹ signis autūnus efficit᷑: ⁊ ęqno
ctiū autūnale. Capricorn⁹ Aquari⁹ Pisces. Jn his trib⁹ signis sol
hyemē ꝯficere demōstrat᷑. Et si nulla sunt signa. xij. sꝫ. xj. iō q̄d scor
pio magnitudine sui corporis duoꝝ locuꝫ occupat signoꝝ. E quib⁹
ꝓor pars chelę: reliqua aūt Scorpio vocat᷑. Priores eni astrologi
cū oēs res ad. xij. ꝑtes reuocarēt, vt mēses ⁊ horas ⁊ latitudinē si/

gnoꝝ. Itaqꝫ ⁊ signa per q̄ res oēs significant̄.xij.voluerūt esse.

SEd qm̄ septē circulis in ꝓhemio ꝓpositis:de q̄ttuor circulis mētionē fecim⁹ne septez ex ordie demr̄atis:aliqd a nobis obscurius dcm̄ videat̄:de septē supant.iij.arcticos:ātarticos ⁊ ille q Lacteus vocat̄. Itaqꝫ de his dicere icipiemus. Arcticon igit̄ orbē sustinet caput draconis cū reliq̄ corpis pte. Cephe⁹ aūt pectore suo circulū iungit. eodē orbe nitunt̄ ⁊ pedes maioris Ursę. Pręterea sedile cassiopęię cū pedib⁹ ei⁹ nitit̄ ipsi circulo:⁊ de dextro pede genuqꝫ sinistro ⁊ pedis ꝑoribus digitis eius q engonasin vocat̄:⁊ man⁹ sinistra boetis exteriori parte circuli ꝑuenit ꝯiuncta. Ad antarticō aūt circulū ꝑuenit extrema nauis Argo:pedesqꝫ cētauri posteriores adiūgunt̄. Priores aūt ꝓpe ꝯtigere. Et ara vr̄ ꝓpe affixa:Eridāiqꝫ flumis extrema ꝯtio.

REliquū est nobis diffinire quē supra Lacteū orbem demōstrauimus. Ipse eni diuidit Oloris extremā sinistraz pennā:quę extra ęstiuū peruenit finē. Pręterea transit manū dextraz Persei ⁊ ab humero sinistro Aurigę ꝑueniens sub manū eius dextrā:Et geminoꝝ genua ⁊ pedes eius signi qđ procyon vocat̄. Hic diuidēs ęquinoctialē ⁊ ęstiuū circuluz:tangit extremū finez mali:qui in argo naue defixus videt̄. Deinde rursus reuertens genua centauri diuidit a reliquo corpore ⁊ extremam caudam terminat Scorpionis:⁊ arcum mediū Sagittarij:⁊ aquilę dimidiā partē per eius transiens pennas.

QUoniā de hiscę rebus exposuimus ordine mūdi rōnez:⁊ quēadmodū moueat̄ ꝓtinus dicemus:⁊ in.xij. signorum exortu q̄ deide corpora consequant̄:⁊ q̄ perueniāt ad occasum. Conuenit nobis mundum ab exortu ad occasum. onuerti. Ideo ꝙ videmus stellas exorientes ad occidente m conuerti. Sic enim primū poterimus scire qđ sit exortus:⁊ q occasus. Si qs eni nr̄uz aliqs astiterit ꝯtra exorientē solez necesse est arctos a nobis a sinistris ptib⁹esse. Cū id ita fiat:illud quoqꝫ necesse est vt oīa e dextris ptib⁹ exorta:in sinistris occidere videant̄:de quo ⁊ an̄ diximus. Igit̄ cū videamus stellas exoriri ⁊ occidere:necesse ē mūdū quoqꝫ cuz stellis verti. Sed nōnulli aiūt nihilominus id euenire posse:vt si stante mūdo stellę exoriant̄ ⁊ occidāt: qđ fieri nō pōt. Si enim stellę vagę ferunt̄:neqꝫ mundus ipse voluitur:nō possunt corpora stellis figurata incolumia ⁊ certa permanere. Illud eniz vide-

mus in toto mūdo stellas erraticas esse .v. neqꝫ hoꝝ cursum quē𝔮ꝫ posse diffinire. Aratū ipm quoqꝫ negare se difficiles eoꝝ cursus interpretari posse. qūo igit̄ cū .v. stellas nemo possit obseruare: tot milia q̄s𝔮ꝫ possit puidere: nisi q pmittat hoc: cursus stellaꝝ posse esse ⁊ nihilominꝰ figuras corpoꝝ pmanere: q̄d si nō est: tota sphęra ad irritum reuocabit̄. Quicūqꝫ .n. sphęram fecerit: nō poterit efficere vt sphęra stāte nihilominus stellę versent̄. Illud ēt videmus in extrema cauda dracōis stellā esse: q̄ in se vertat̄: ⁊ in eodē loco ɔstet. Q̄d si oēs stellę vagę ferunt̄: hāc quoqꝫ loco moueri necesse est: q̄d non euenit. Igit̄ necesse est mūdū quoqꝫ nō stellas verti. Quoniā oñdimus mūdū cū stellis q̄ꝫ potiꝰ stellas p se verti: nūc reliq̄ dicemus.

Um eni traditū sit nobis prius noctez q̄ꝫ diem fieri noctez dicemus vmbrā terrę esse eāqꝫ obstare lumini solis. Et si nōnulli dixerunt in solis cursu euenire: vt cū peruenerit ad eum locum vbi occidere dicatur: ibi montiū magnitudinem a nobis lumen auerti solis: ⁊ ita noctez videri. Quod si ita sit: nimirū eclypsim solis verius q̄ꝫ noctem dixerimus. Sed aliter esse ex ipsa sphęra licebit intelligere.

Rizon .n. diuidens ea q̄ vident̄: ⁊ q̄ nō apparent: ita diffinit sphęram: vt semp sex signa de .xij. in Hemisphęrio videant̄ supra terraz. sex aūt signa sint infra sub terra. Igit̄ cum in vno eoꝝ sol nixus ferri videat̄: ab eo circulo q orizon vocat̄ / exorit̄: Itaqꝫ incipit lucere. Cūqꝫ nihilominus ipse mundus vertat̄ cū reliq̄s signis: Sed quo faciliꝰ ītelligat̄: ponamus solē esse in ariete a quo .xij. signa instituimus nūerare. Igit̄ cū sol sit in Ariete exoriēte dies est: q cū vertēte se mundo puenit ad eū circulū q mēsembrinos vocat̄: efficit diei partē dimidiā. Sed sic ēt facilius ītelligit̄: ⁊ rursus ab eodem ariete īcipiemus. Cū aries est exortus: p̄ter eū signa sunt in supiore hemisphęrio. Pisces Aquariꝰ Capricornus SagittariꝰScorpio. Hoꝝ cuz tria signa occiderint: hoc est Scorpiꝰ Sagittariꝰ Capricornꝰ. exorta sunt tria q̄ Arietē sequuntur hoc est Taurus Gemini Cancer. Tum fieri dimidiū diē necesse est: ⁊ arietē puenire ad eū: quē mēsembrinū esse circulum supra diximus. Cū aūt cū reliq̄s signis ipse Aries occidit: ⁊ exortus est Leo Uirgo: tū chelę exoriunt̄: ⁊ in supiore hemisphęrio ariete occidēte vehunt̄. Quę cū occiderit: rursus aries exortꝰ efficiet lucē. Sꝫ ne in dubiū veniat: cuz ariete occidēte dixerimꝰ chelas exoriri: q̄d de reli/

quis signis sine sphęra posset itelligi:sic iuenieť. In quocūqʒ signo sol fuerit exoriēs qđcūqʒ ab eo signo septio loco fuerit:id noctu primū exorieť ꝛ ita ꝯficiet cursuʒ. Mūdus.n. ipse semel in die ac nocte verti vř. Itaqʒ euēit vt ipsa signa.xij.semel ī die ac nocte videri possint. Sed ne solis cursus:de qbus postea sumus dicturi: potius q̄ʒ qđ ante cępimus enumeremus ad iceptū reuertemur. Diximus.n. principiū mundi esse nocté: deinde dieʒ. Inter noctem ꝛ diem ꝑter vmbram terrę nihil interesse arbitramur. Sed qm̄ signoruʒ supra ꝛ corpoꝝ exortus instituimus ad hoc perueniemus.

Igitur vertēte se mūdo ꝑ vtrosqʒ polos ꝛ Axem quem supra dimēsionē sphęrę dixim⁹ esse:ꝛ ita sphęra collocata:vt vn⁹ polus semꝑ sit supra terrā : alter nūq̄ʒ exoriať necesse ē: Arctus quoqʒ ꝛ reliq̄ corpa q̄ sunt in arctico circulo nūq̄ʒ occidere:reliqua aūt oīa exoriri ꝛ occidere:qđ iferiora sunt ab eo circulo quē nūq̄ʒ occidere diximus. Id.n. posse fieri hęc edocet cā. Uidemus caput extremū dracōis: qđ maxie arcticon extra circulū ꝓminet:quodā tꝑe ita occidere existimať:vt exortus cuʒ occasu ꝑmisceať:vt ꝛ añ diximus. Si aūt ps aliq̄ occidere de summo circulo videť: necesse est oīa: q̄ sunt inferiora exoriri ꝛ occidere. Igiť ꝯuenit nobis sidera vertēte mūdo occidere ꝛ exoriri. Pręterea hac inclinatiōe cęli:cū vnus circulus ita sit erectus vt nūq̄ʒ occidat.alter ita sit terrę subiectus: vt nūq̄ʒ exoriať:qcūqʒ circuli fuerit in sphęra:hoc est ab ęqnoctiali ad poluʒ:q Boreus appellať:nullus erit eoꝝ qui nō maiorē partē circūductiōis hēat supra terram. Qui aūt ab ęqnoctiali fuerint circulo ad eū polū q notius appellatur:oēs inferiorē partem maiorē habebunt q̄ʒ supiorē. ꝛ quāto magis ad polū notiū accesserint:hoc maiorē partē sub terra habere ꝑspicienť. Et quāto magis ad boreū finē venerint:hoc maiorem partem circuli supra terrā tenere videbunť. Quo enim erectior ipse polus fuerit hoc magis ꝛ circuli ei⁹ erectiores videbunť. Quod cum ita sit:si duo sidera simul fuerint orta:vnū ab arctico:alteruʒ ab antartico circulo:seri⁹ occidet : id sidus quod ab arctico circulo fuerit exortū.ideo ꝙ maiorē hʒ circunductionē sphęrę:q̄ʒ qđ a notio polo est ortū.si aūt simul occiderint:serius exorieť id signū qđ ab antartico fuerit exortū: ideo qđ tota illa collatio mūdi maiorē partem habeat sub terra:q̄ʒ illa pars q̄ in boreo polo est finita. Et nō modo signa q̄ sunt ad arcticū finē collocata:ꝑstantibus corporibus:aut se/

ius occidūt: aut ante exoriunt q̄ꝫ ea q̄ notio polo depinximus. Sꝫ ipsa quoqꝫ corpora inter se dissentiunt: vt si qđ inferius sit signuꝫ: ⁊ id cum superiore exoriatur: tamen serius occidat. Econtrario itaqꝫ si qua sunt signa ab ęquinoctiali circulo ad notium polū figurata: hoꝝ si q̄ signa pariter exorta fuerint: citi⁹ occidēt q̄ ꝓxime polum accedāt. Euenit ēt vt nō mō q̄ simul sint exorta sidera ex his seri⁹ occidāt: q̄ ꝓxime arcticū circulū sunt collocata. Sꝫ ēt si q̄ eoꝝ an̄ exorta fuerīt: q̄ sunt ad notiū poluꝫ finita: tn̄ an̄ occidāt: q̄ꝫ ea corpora q̄ in Boreo polo figurata eē supra demrauimus. iō qđ maiore circūductiōe sphęrę vtunt ea corpa: q̄ ab eqnoctiali circulo ad arcticū finez sunt ꝯstituta. Igit ondimus q̄ iclinatiōe mūdi sphęra sit ꝯstituta. Nūc ad. xij. signa reuertemur. ⁊ quoꝝ exortu q̄ de reliqs corporib⁹ occidāt aut orianṫ cōmemorabim⁹: ⁊ initiū ab ariete faciem⁹.

Arietis exortu: sinistra pars Andromedę ꝓueire: Ara aūt occidere videṫ. Cum eodē sidere exoriṫ ⁊ persei caput vsqꝫ ad vmbilicū: vt dubiuꝫ fore videaṫ: zona eius vtrū vsqꝫ extremo ariete an tauro ꝓmuꝫ exoriēte ꝓdeat ad lucē. ¶ Tauro aūt exorto quę pri⁹ dubia fuerūt oīa sunt certa. Nā ⁊ ara oīno occidit: ⁊ perse⁹ tot⁹ est ort⁹: ⁊ aurigę caput cū reliquo corpe dūtaxat: ad sinistrū pedē videṫ. ⁊ pistrix a cauda exoriēs ꝓspiciṫ. Hoc signo primū occidere boetes videṫ ⁊ si cū quattuor signis occidit: neqꝫ tn̄ tot⁹ ad terrā pōt venire. Nā manus ei⁹ sinistra circ̄lo arctico ꝯclusa: neqꝫ oriṫ neqꝫ occidit. ¶ Geminis exoriētib⁹ tota iā pistricis ⁊ flumis Eridani ꝑor pars apparet: ⁊ Orion exori videṫ. Occidit aūt Ophiulcus a pedib⁹ genuū fine. ¶ Cancer exoriēs obscurat dimidiā partē Coronę: pistricisqꝫ caudā: ⁊ notum piscē: ⁊ caput cū reliquo corpore ad vmbilicū ei⁹ q engonasin vocatur. Ophiulcū a genub⁹ ad hūeros: ⁊ anguē totū ꝑter caput ⁊ ceruicē: q̄ ex ęstiuo circulo tēdit ad coronā. Boetem ꝓpe totū: terra tenet tectū. Exoriṫ aūt ⁊ orionis corp⁹ ad zonā ⁊ eridan⁹ totus apparet. ¶ Exortu leonis reliq̄ pars occidit coronę: cū capite ⁊ ceruicibus anguis ⁊ ophiulco. Engonasin aūt q vocaṫ ei⁹ ꝑter sinistrū genu ⁊ pedē nihil apparet. ⁊ Boetes totus obscuraṫ. Exoriṫ aūt caput hydrę cū lepore toto. ⁊ ꝓcyon cū pedib⁹ prioris canis: ⁊ aquila tota. ¶ Virgo aūt exoriēs: nō pauca sidera obscurat. nā statiꝫ lyra occidit cū sagitta ⁊ delphino: ⁊ Oloris a capite corp⁹ vsqꝫ ad caudam ꝓpe occidit: ⁊ fluminis prior pars ⁊ equi caput cū ceruicibus.

Exoritur aũt hydra fine crateris:⁊ canis totus:⁊ nauis argo fine totius veli. ¶ Chelis exorientibꝰ videtur ⁊ boetes exoriens totus:⁊ tota nauis appet argo. Hydraq; pter cacumen extremũ caudę qđ est sub terra. Exoritur ét genu ⁊ sura eius dextra:qui engonasin vocatur. Hũc eadé nocte occidere ⁊ exoriri licet videre. Reliquum aũt corpus/cũ Scorpionis ⁊ Sagittarij ꝑuenit parte. Preterea cum chelis exoritur cauda centauri:Occidit reliquum Pegasi corpus:⁊ oloris extrema cauda:⁊ Andromedę caput cuꝫ vmbilico pegasi:⁊ pistrix reliquo corpore ad ceruices:vt caput eius soluꝫ videatur:⁊ caput cephei pendens ad pistricis occasum cuꝫ manibus ⁊ humeris peruenit ad terrã. ¶ Scorpione exoriẽte duę partes fluminis occidunt:⁊ reliquũ corpus Andromedę cuꝫ capite Cephei. Occidit ét cepheus capite ad humeros:quę pars est extra arcticũ circulũ constituta:obscuratur etiaꝫ cassiopeia resupinata occidens. Exoritur aũt corona quę ante centauri pedes iacere existimatur:⁊ hydrę reliquuꝫ: qđ caudam esse supra diximus. Prouenit ét ⁊ corpus centauri:qđ equina figura videtur:⁊ ipsius hominis caput:⁊ hostia quam tenere eum supra diximus. Deniq; ad id corpus qua fine pedes eius sunt priores. Ophiulci aũt dũtaxat caput exoritur:⁊ ipsius anguis caput: qđ est contra cancrum. ¶ Sagittariũ exorienté/Ophiulcus totus exoriens insequitur:⁊ anguis qui ab eo tenetur: caput eius:qui engonasin vocatur:⁊ sinistra manus eiusdem. Deinde lyra tota cũ Cephei capite ⁊ humeris exit ad lucem. Occidit aũt canis maior cũ Orione toto ⁊ lepore:⁊ Aurigę supiore parte corporis. Preterea caput ⁊ pedes eius. Occidit ét totus Perseus pręter crus ⁊ pedem dextrum. Argo aũt puppim solaꝫ relinquens/ꝑuenit ad terrã. ¶ Capricornus exoriens:hęc sidera ad terrã premere videtur:reliquã figuram nauis ⁊ signũ qđ procyon vocatur. Eodẽ tempore ⁊ reliquũ corpus occidit Persei. Exoritur aũt Olor cuꝫ aquila ⁊ sagitta:⁊ ara quã ꝓximã esse notio polo diximus. ¶ Aquarius exoriens:ad dimidiã partẽ corporis equi pedes secum de terra ducit:⁊ caput cum ceruice pegasi. At ét centaurus a cauda ad humeros virilis corporis occidit:cum hydrę capite:⁊ ceruicibus. ¶ Piscibus exorientibus:occidit reliquum hydrę corpus:⁊ ipse Centaurus. Exoritur aũt piscis qui notius vocatur:⁊ Andromedę dextra pars corporis.

¶ DE SOLE ET LVNA: AC CAETERIS PLANETIS.

Ic igitur exorientibus duodeciꝫ signis: reliq̄ corpora occidere ꝛ exoriri videtur. Sed vt ante diximus: nunc protinus de solis cursu dicemus. Necesse est enim solem: aut ipsum per se moueri: aut cum mundo verti vno loco manentem. Qđ si maneret: necesse erat eodem loco occidere ꝛ exoriri a quo pridie fuerit exortus: quemadmodum signa eodem loco semper oriuntur ꝛ occidunt. Preterea si ita esset: necesse erat dies ꝛ noctes omnes equales esse: vt q̄ꝫ longus hodiernus dies fuerit: tam longus semper sit futurus. Item nox simili ratiōe semper equalis permaneat. Quod quoniaꝫ non est: illud quoqꝫ necesse est cum videamus esse dies inequales: ꝛ solem alio loco hodie occasurum: ꝛ alio heri occidisse. Si igitur alijs locis oritur ꝛ occidit: necesse est eum moueri: non stare. Solem autem contra mundi motum currere: sic possumus intelligere. Euenit enim vt duabus ex causis sidera non possimus videre. Quarum vna est cum abierint infra terram: nostrum quoqꝫ effugere conspectum: ita vt inferius hemisphęrio ostenditur. Altera autem est ratio: quod propter fulgorem solis ꝛ vim maximaꝫ luminis sidera obscurentur. siue quod stellis obsistit: ne candor earuꝫ ad nostros perueniat aspectus: siue sua magnitudine luminis officit oculis nostris ne pręter eius ignem aliam rem superiorē perspiciamus. Quod magis verisimile videtur. Neqꝫ enim solis ignem eiusmodi videmus: cuiusmodi reliquos ignes intelligimus. Sed ita lumen auertit nostrum: vt ipse quoqꝫ nobis non igneus: sed albus esse videatur. Preterea in vnaquaqꝫ nocte. xj. signa necesse est apparere. ideo q̄ vno signo sol ipe nixus/iter conficere videtur: cuius figuram corporis ipse suo lumine obscurat. Cum eo enim signo ꝛ occi/

dere ⁊ exoriri videtur. ❡ Nónulli dicunt nos.xij. signa dumtaxat hac ratione perspicere posse: si in eius signi prima nouissimaq; parte consistat. Habent eni3.xij.signa partes eiusdem modi: vt vnum quodq; eorum in longitudine habeat partes.xxx. In latitudine autem partes.xij. Itaq; euenit vt in longitudine signorum annus sit. In latitudine autem singuli dies sint. In prima parte signi nihilominus nos reliquum corpus eius signi videri posse nonnulli dicũt. Simili ratione ⁊ si fuerit in extrema parte signi: quod fieri non potest. Nam cum sol sit in qualibet parte signi ⁊ exoriatur: ita magnũ videtur habere fulgorem: vt omnia sidera obscuret. Illud tamẽ potest euenire: vt cum sol sit in prima parte signi ⁊ occidat: reliquum corpus eius signi appareat. Sed certius ⁊ verius est vndecim signa q̃3 duodeci3 apparere posse. ❡ Preterea queritur quare sol contra mundi inclinationem currens: videatur cu3 ipsa sua sphera occidere ⁊ verti. Nam si sol contra siderum occasum curreret: de ariete ad pisces: non ad taurum trãsiret. Exoriri etenim ante pisces q̃3 aries occidere perspiciũtur: ⁊ ita mũdus verti videtur: vt prius pisces q̃3 aries occidant. Itaq; diebus.xxx.sol in ariete currens: ⁊ eius corpus obscurans: sic dumtaxat apparet sol: vt ex eo loco quo aries exoriri videatur. ⁊ post triginta dies sol videatur ab eode3 loco surgere: ex quo loco taurus ante exoriri videbatur. Igitur apparet solem ab ariete ad tauru3 transire. Quod si ita est: necesse est eũ contra mundi inclinationem currere. Quare autem euenit vt ante diximus: q videtur cũ mundo sol verti. Eius similis hęc causa est: vt si quis in nauiculę rostro sedens: inquirat ad puppim transire: ⁊ nihilominus ipsa nauis iter suum conficiat. Ille quidem videbitur contra nauiculę cursu3 ire: sed tamen eodem perueniet quo nauis. Hoc autem sic etiam facilius intelligetur. si nauim diuiseris in partes trecentas sexagintam quemadmodum sol diebus.ccclx. simul mundum transigit. eodem modo vt ante diximus si nauis sit diuisa: ⁊ in vna parte de.ccclx.constituatur quilibet eorum. Nauis autem habet vnius diei cursum: ille quidem contra nauim ire. Sed cũ ea ad locum definitum peruenire intelligeretur. Non enim extra nauim est: quia rostro ad puppim transit. Sed ipsa naui continetur. Item sol cum per ipsum mundum iter conficiat: ⁊ eo contineatur:

videtur contra mundum ire: sed cum eo peruenit ad occasum. Cum enim mundus trecencies ⁊ sexagies se conuerterit: tunc sol iter annuum conficit.

SOL

Uoniam de sole quę visa sunt nobis vtilissima esse litte/ris mandauimus. Nunc de luna dicemus. Et si alta co/nati perscribere: velut natura voluminis ad hoc loci de-uenimus: ne nonnullis incaute huius rationez relinquentes: aut propter magnum laborem defecisse: aut inscientia superati non valuisse persequi videamur. Nos autem nonnullorum existi/mationis timendę causa persequi ⁊ consuetudinis nostrę rationem demonstrasse. Sed quod alterius queri volumen hoc perlecto non voluimus: nec tamdiu rem cogitatam scripto aliorum ad desideriū adducere. Pręterea cū reliqua omnia diligentissime persecuti fuerimus: alienuz videtur esse nos nō eandem persequi causam. Qua/re sicut ante diximus ad inceptum reuertemur: ⁊ necessario totidem verbis de luna ac sole dicemus ita. ¶ Lunaz a sole per alios exor/tus ⁊ occasus/necesse est moueri: non stare. Idq3 facilius q̄3 de sole licet ītelligere: neq3 enim tam magnus ardor eius est vt officiat oculis nostris: neq3 vt sol dies. xxx. vnoquoq3 signo vehitur: vt diffici/le sit intellectu quanta particula luminis: aut ipsius signi superesse videtur cum ad aliud transierit signum. Lunam enim cuz. xij. signa diebus. xxx. percurrat: licet intelligere duobus diebus ⁊ sex horis. in alio signo esse. Hanc autem cum a sole lumen accipiat: ⁊ ita no/bis lucere videatur: non est verisimile: de tam multis causis potius eam constare q̄3 moueri. Si enim suo lumine vteretur: illud quoq3 sequebatur: eam semper ęqualem esse oportere: nec die trigesimo tā exilem: aut omnino nullam videri. Cum eniz totum transegerit cursum: sola autem ad aliud transire signum intelligatur. Pręterea si suo lumine vteretur: huius nunq̄3 eclypsis fieri oportebat. Sed ne dubium fiat quare solis eclypsis fieri possit: qui vtrisq3 lumen dare supra sit dictus. Lunę autem non facile fiat: cum alieno lumine vta tur. Eius hęc verissima (vt arbitramur) est causa. Luna enim cum ex toto mundo ⁊ omnibus stellis maxime terrę proxima videatur: ⁊ ad acies nostras perueniat. Et quodam tempore torrens perue/

niat ad eundez locum signi quod sol vehitur obseruare lumen eius a nostro conspectu videtur. Hoc autem maxime euenit die nouissimo cum luna transierit in duodecim signa. Et cum sol ad aliud signum transire videatur: ꝛ proxima fiet illi. Quod euenire. sic etiam potest intelligi: vt si quis alicui manuz planam ad oculos admouerit quanto magis sic fecerit: hoc minus ille videri poterit: ꝛ quanto longius ab eo discesserit: hoc magis illi omnia poterunt apparere. simili ratione. cum luna ad solis locum peruenit: tunc proxima eius videtur esse: ꝛ radios eius obturare: vt lumen emittere non possit. Cum autem luna ab eo loco discesserit: tunc sol lumen eijcit: ꝛ ita ad nostra adijcit corpora. Lunę autem eclypsis sic euenit: cum prope vna dimensione sit luna cum abierit sol sub terram dumtaxat hoc modo: vt per mediam terram si quid directum traieceris contingere possit solem sub terram: Lunam autem supra terram. Quod cuz ita euenit: necesse est solis radios propter magnitudinem terrę ita esse dimissos: vt lumen eius quo luna lucet non possit ad eaz peruenire: ꝛ ita existimatur fieri eclypsis lunę. Quę si suo lumīe vteretur: licebat ne apparere quidem nunq̄ȝ solez. ideo ꝙ luna nihilominus luceret. Sic nāqȝ accipit lumen: vt luceat cuz sol venerit per terras: sed non vt aliquem locum conclusiorem totumqȝ spacium impleat lumine. Si quis nostrum steterit in eo loco: quo sol maxime lucet: reliquis partibus lumen a sole accipiens prębebit. Id in luna fieri inuenitur. Eam solis lumine accepto: lucere nonnulli existimant reuibratione. Cum dicitur sol in ariete aut in quolibet signo esse eum supra ipsas stellas arietis iter facere. Qui autez hac ratione vtuntur. longe a vera ratione errant. Nam neqȝ sol neqȝ luna proxime sidera apparent. Hac etiam de causa nonnulli septem stellas erraticas finxerunt. adiungentes eodem sole ꝛ luna: quod cum quinqȝ stellis feruntur: Luna enim proxima terre est. Itaqȝ diebus. xxx. totum mundum existimatur transire. Id hac euenit ratione: si circulos quis intra zodiaci ambitum fecerit: eosqȝ sic hoc interuallo finxerit: vt terra sit in medio: ꝛ vnam a terra ad lunam dimensionē

fecerit:

fecerit: q̄ʒ grę̄ci τὸ ὡνὸν appellauerunt. Hunc autē quia non certum spaciū potuerunt dicere: tonon dixerunt. Hac igitur re: q̄ breuissimo circulo deuebitur diebus. xxx. ad primū peruenit signum.

LVNA

AB hoc circulo abest circulus tonon dimidium: quo loco Mercurij sidus vehitur. Itaqz diebus.xxx. ad alterum signuz transiens. Tardius ab hoc circulo abest tonon dimidium: quo loco iter suum veneris dirigit astrũ. Tardius q̃z Mercurij stella conficiens cursuz. Transit enĩ ad aliud signum diebus.xxx. Supra huius stellam solis est cursus qui abest ab hespero: quę est veneris stella medietate toni. Itaqz cum inferioribus pariter peruolans vno anno idest duodecim signa percurrit trigesimo die ad aliud transiens signum. Supra solez igitur ⁊ eius circulum Martis est stella quę abest a sole tono dimidio. Itaqz dicitur diebus.lx. ad aliud signum transire. Hunc orbem supra Iouis est stella: quę abest a martis hemitonio. Itaqz vno anno ad alterum transit signuz. Nouissima stella saturni quę maximo vehitur circulo: hęc autem tono distat a Ioue. Itaqz annis.xxx.xij. percurrit signa. Ab ipsorum tamen siderum corporibus Saturnus abest tono vno ⁊ dimidio. Hac igitur ratione potes scire neqz solem neqz lunam contingere stellas: ⁊ nihilominus per zodiacum circuluz verti. Hinc etiam possumus intelligere lunam minorem esse sole.

Omnia quę proxima sunt nobis maiora necesse est esse: q̃z quę longo discedente interuallo videmus. Igitur lunam videmus proxime nos esse. Neqz eam maiorem nostro aspectui esse q̃z solem. Illud quoqz necesse est cum sol non longe absit a luna: ⁊ a nobis maior videtur. si prope accesserit: multo maiorem futurum. Pręterea necesse est vt ante diximus: aut nullam stellam erraticam esse: aut solem pariter cum luna vt reliquas stellas errare. Si enim quisq̃z mihi potest demonstrare quinqz stellarum cursum ⁊ dicere: ꝙ hodie queqz coram ad aliud transeat signum: quemadmodum de sole ⁊ luna fieri videmus: ⁊ nihilominus suum efficit cursum non est erratica. Si autem dubium est quod hodie transeat: ⁊ ad aliud signum compari ratione cum luna feratur. ⁊ suum circulum dirigat: quemadmodum stellę quę sunt dubię: necesse est has quoqz errare. sed non euenit vt errent: pręsertim cum suo tempore ad cursum reuertantur. Igitur ne stellę quidem: cum certo tempore ad suum signũ reuertantur: possunt errare: nisi forte volumus accipere excusationem ꝙ duo corpora magna facilius possunt obseruari: q̃z singulę stellę: quę nõ certos cursus conficientes videnť apparere.

Ed stellas quinqz nõnulli has aiũt esse Ueneris: Mercurij: Jouis: Saturni τ Martis. E quibus esse maximam colore candido: nomine hesperum: τ eam appellari Venerem. ¶ Hęc stella non abest a sole longius duobus signis subter eius circulum collocata: sicut ante diximus. Apparens autem maxime noctu. sed toto mense non plus indeficiens potest videri. Sed totus hesperus incertos efficit cursus non eodẽ tempore ad pręteritum transiens signum.

VENVS

Ecunda stella est Mercurij nomine Stilbon totus acuto lumine: sed in aspectu non magnus. Hic autem a sole non longius abest signo vno. Qui semper eosdez cursus efficiens: modo nocte prima: modo autem ad solis exortus incipit apparere: nonnūq̄ȝ etiam perpetuo: signis quattuor est cum sole: rediens autem cum sole: non amplius est q̄ȝ tertiam partem signi.

MERCVRIVS

Quis autem stella nomine Phetonta: corpore est magna. Figura autem similis lyrę. Hic autem .xij. signa annis totidē trāsigere existimatur: & vnoquoqꝫ anno nusqꝫ apparere dicitur: nō minus dies .xxx. non plus .xl. Sed tunc maxime obscuratur cum occidit cum Sole. Exoriens autem apparet anteqꝫ Sol.

IVPPITER

SOlis stella nomine Phaeton: corpore est magno: colore autez igneo: similis eius stellę: quę est in humero dextro Orionis. Hic per. xij. signa assidue ferri videt. nonnunq̃z etiam cum solis ipsius sideribus apparet: modo alijs partibus adiectis circuli. Hanc stellam nonnulli Saturni esse dixerunt. Redire autem ad signum annis. xxx. & quotannis nō apparere. Non minus dies. xxx. nec amplius. xl.

SATVRNVS

Eliquuz est nobis de Martis stella dicere: q̄ noīe Pi/rois appellat̄. Hec aūt nō magno est corpe: sz figura si/milis est flāmę. Nōnū q̄z aūt cū ipsi⁹ solis siderib⁹ ↄcur/rés: omnia peruolat signa. sedens ad primū signuz non longius biénio.

MARS

Uod ad qnq̄z stellas attinet: hucusq̄z satis arbitramur dcm̄. Nūc aūt demr̄ abimus qb⁹ de cāis méses interca lent̄. Qm̄ tp̄s oē metimur die ⁊ nocte. mése ⁊ āno. Qui bus dié nobis diffinierunt. q̄zdiu sol ab exortu ad occa sum pueniat. Noctis aūt spacium ↄstituerūt esse. q̄zdiu sol ab occa su: rursuz ad exortū reuertat̄. Mensez aūt q̄zdiu luna zodiacū circu lū pducat. Annū aūt voluerūt eē: cū sol ab ęstiuo circulo redit.

¶ Iacobus Sentinus Ricinensis lectoribus fęlicitatem.

SI quis ades sacrum cyrram conscendere montem
Qui cupias: musas vel coluisse nouem:
Scito prius q͡z sis redimitus tempora lauro
Esse opus Astrorum cognitione tibi.
Quodq͡z ita sit vatum testes monumenta priorum
Sunt: quibus in cunctis sidera cuncta micant.
Agricolas alijs positis nam respice librum
Quo docuit terras vertere rite Maro:
Inuenies illic tot tempore sępe sereno
Quod cęlum spectans sidera nocte vides.
Arma per ethmathios campos qui scripsit: ⁊ ille
Carmine meonio sidera plura sonat.
Exul quiq͡z fuit veneris quia tradidit artes
Inseruit fastis sidera queq͡z suis.
Vtq͡z alios taceam nullus mihi crede poeta
Est bonus astrorum cognitione carens.
Queris vbi inuenias a quo vel discere possis
Sidera tam docti quę cecinere viri.
Ecce opus: Higinius quo nunc quot sidera mundus
Altus habet: tot nos sidera nosse docet.
Quidq͡z sit inferior mundus: quid sphęra: quid axis:
Quid centrum sphęrę: quid sit vterq͡z polus.
Aurea mala ferox serpens qui plura puellis
Seruabat: quid sit Arctophilaxq͡z ferus.
Hinc elice quid sit: vel quam tyrus aspicit arcton
Noscere tu nunc sit quid cynosura potes.
Perseus andromedę monstro religata marino
Cunq͡z medusio lurida gorgon equo:
Gnosia cum fulua fuerat redimita corona:
Qua prius: ⁊ magno structa sonore lyra:
Engonasis cepheo cum Cassiopęia magno
Et Nemesin fallens corripiendus Olor:
Atq͡z Aquila: Heniochus: Delphin: Deltoton: ⁊ ille
Quem cingit Serpens: atq͡z Sagitta simul

Bis sex post istas cęlestia signa figuras:
  Cetus: ⁊ Eridanus: ⁊ Lepus: atq; Canis:
Et Procyon vates multum cantatus Orion.
  Ara quoq; a magno condita sacra deo:
Argos: Phyllirides medica doctissimus arte:
  Hydra: via ⁊ quę nunc lactea nomen habet:
Pluraq; in hoc paruo narrantur mixta libello
  Quę sunt in stellas corpora versa nouas:
Quinetiam causę cur sic mutata fuerunt
  Monstrantur: faciles omnibus atq; domus.
Hunc igitur quisquis doctas coluisse sorores:
  Hunc eme vel quisquis sidera nosse cupis:
Hunc lege qui latios optas vel nosse poetas:
  Hunc lege vel Rhetor qui bonus esse velis:
Hunc legat omnis amans: legat hunc quicunq; labores
  Sustinet: atq; illud ponere tentat onus.
Attamen ingrati ne vos possitis haberi:
  Quo nihil in mundo turpius esse potest:
Dicite post messem viuat per Nestoris annos
  Vtile qui nobis tam bene pressit opus.

¶ Io. Andreas de Flandria Salutiensis Artium disciplinarumq; omnium sectator ad lectorem.

Mente agitans: non parua: lęui me posse labore:
  Quę demiraretur tam bene ficta videns:
Higinij de sideribus formare figuras
  Curaui: vt cęlum quisq; tenere queat.
Quas quanto vtilius fuerat struxisse decenter:
  Rectior his tanto reddita cura fuit:
Ex quo munus habes vt cunq; est: maius haberes:
  Si quicq; cęlo maius in orbe foret.

¶ Habes lector cādide aureū Higinij opus: nouissime īfinitis pe/ne erroribꝰ emēdatū: maximaq; diligētia PAPIAE Impressū: arte ⁊ industria IACOB Paucidrapēsis de Burgofrāco: Sumptibꝰ vero heredum quondam Nobilis viri dñi Octauiani Scoti ⁊ sociorum. Anno Dñi. M.D.XIII. Die. XII. Ianuarij.